



BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM

halkalı

ATAKENT - HALKALI MERKEZ - İSTASYON - YARIMBURGAZ

YAZAN: **CENK KOLÇAK**

BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECEM

HALKALI

ATAKENT - HALKALI MERKEZ - İSTASYON - YARIMBURGAZ

Yazan ve Hazırlayan
CENK KOLÇAK

...

İmtiyaz Sahibi

Küçükçekmece Belediye Başkanı Kemal ÇEBİ

Yayın Yönetmeni

Güney ÖZKILINÇ

Yazan ve Hazırlayan

Cenk KOLÇAK

Yayın Danışmanı

Yasemin BEKTAŞ

Yayın Editörü

Suat Hayri KÜÇÜK

Etkinlik Planlama ve Basın Yayın Şefi

İlker ÇETİNKAYA

Görsel Sanatlar ve Tasarım Yöneticisi

Duygu YENİCİ

Grafik Tasarım

Ahmet GÜRLEN

Bütün hakları sınırlıdır.

Yapılacak alıntılar ve görsel kullanımlar
Küçükçekmece Belediyesi ve eser/hak sahiplerinin ancak
yazılı izinlerine tabidir.

1. Baskı

Derin Ofset ve Ambalaj

Mart 2024, İstanbul

ISBN: 978-605-9110-29-7

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 70967

Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları

www.kucukcekmece.istanbul

444 4 360

İÇİNDEKİLER

Başkan Yazısı	6	Halkalı Sathında Bir Şair: Mehmet Âkif Ersoy	44
Bir Merhaba Olarak Halkalı Önsöz Niyetine	8	Mehmet Âkif Ersoy ve Halkalı Ziraat ve Baytar Mekteb-i Âlisi	47
I.Bölüm: Halkalı'nın Tarihi Ve Kültür Varlıkları	12	Mehmet Âkif'in 13 Ekim 1892'de yaptığı konuşmanın metni	48
Osmanlı Dönemi Belgelerinde Halkalı	13	Vatan sathında Mehmet Akif: Millî Mücadele ve İstiklâl Marşı yılları	53
Halkalı Yöresi Ayanlarının Hukuka Başvurması	14	Şaire Veda... ..	57
Konak Yeri Olarak Halkalı	15	Halkalı'dan Dünyanın Bütün Gecekondularına Bakan Şair: Sennur Sezer	60
Büyük Halkalı Köyü'ndeki Caminin Onarımı	17	Yarım Asrı Aşan Arkadaşlık ve Halkalı Anıları	63
İlk Yerleşimin İzleri: Yarımburgaz Mağarası	18	Kemal Bey'in Kahvesi ve Tarihe Yazılan Dostluklar	66
"Tarihimizin bize bıraktığı en önemli miras."	21	Değirmenci Cemal Usta'nın anılarında Küçükçekmece	70
"Unutulmaz filmlerin mekânı oldu."	22	Baba Değirmenci Faik Usta	72
Taş Köprü	24	Göle bakan bir çift göz	74
Papaz Köprüsü	26	Bulgar komitacıların Osmanlı ordusu lokomotifine düzenlediği suikast	76
Su Kanalı	28	Yok olan Tuna Suyu	78
Sarnıç	29	Cemal Usta'nın çocukluk ve ilk gençlik anılarında Küçükçekmece	79
SarayÇeşmesi.....	31	Halkalı Garı ya da Kilometre +24	82
Kilise	32	Küçükçekmece Tarih Müzesi	86
Halkalı Loko Bakım Onarım Atölyesi (Dizel Deposu)	33	III.Bölüm: Halkalı'nın Mahalleleri	88
II.Bölüm: Dünden Bugüne İz Bırakanlar	34	Atakent Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Halime Totkanlı	88
Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi	35	Halkalı Merkez Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Yusuf Ergül	92
Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi Tarihi	37	İstasyon Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Kemal Çetintaş	96
Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi'nden Günümüze Uzanan Yol.....	42	Yarımburgaz Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Abdulhadi Almalı	100

IV. Bölüm: Halkalı'da Çok Kültürlü Yaşam	104	VI. Bölüm: Halkalı'da Spor	148
Halkalı'da Hüseyini Duruş: Caferiler	104	Bezirganbahçe Spor Kulübü	150
Halkalı'da Aşura Matemi ve Gadîr-i Hum Bayramı	105	"Vizyonumuz: Çocukların hayatına dokunmak".....	152
Günümüzde Caferilik Kültürü ve CAFERİDER	106	İstanbul Demirspor Kulübü	154
"Hüseyini bakışa insanlığın ihtiyacı var"	109	İFA Spor Kulübü	158
Zeynebiye Camisi ve Kültür Merkezi	112	İFA'nın dünü ve bugünü	160
Halkalı'dan Yükselen Niyaz: Alevi Canlar	114	"Sporcunun kaliteli olması yetmiyor, ahlaklı olması da önemli"	161
Günümüzde Alevilik Kültürü ve İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı	116	E-Spor Merkezi	162
Halkalı'da Alevi inancı, kültür ve geleneklerinin yaşatılması	118	Selçuklu Macera Parkı Açık Spor Tesisleri	164
"Kerbela hepimizin ortak yası ortak acısı olmalı"	121	VII. Bölüm: Halkalı'da Sosyal Yaşam	166
Dört Kapı Kırk Makam	122	Hobi Bahçesi	167
Alevi Toplumu ve Semt İlişkilerine Dair Son Söz	124	Halkalı'nın Çoksesli Tezgâhları: Pazar Yerleri	172
Âşıklar Otağı	126	Halkalı'nın Aydınlık Yarınları: Halkalı Bilgi Evi ve Yarımburgaz Bilgi Evi	176
Müzik Akademisi.....	127	Gençlik Merkezi	180
Kadın Dayanışmasının Güzel Elleri: Hünerli Eller Çarşısı	130	Dünyaya Karşı Sorumluluk: Çocuk Trafik Eğitim Parkı	182
Millet Kütüphanesi	134	İstasyon Mahallesi Semt Konağı	186
V.Bölüm: Halkalı'nın Kültür Merkezleri ve Sosyal Tesisleri	138	Aile Danışma ve Eğitim Merkezi	187
Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi	139	Bağımlılıkla Mücadele Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezi	188
Atakent Kültür ve Sanat Merkezi	142	İyilik Merkezi'nden Tüten Aş	189
Belediye Yanı Sosyal Tesisleri	144	Küçükçekmece Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi ...	190
Halkalı Sosyal Tesisleri	145	Geri Dönüşüm ve Katı Atık Merkezi	191
Menekşe Sosyal Tesisleri	146	Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi	192
Selçuklu Sosyal Tesisleri	147	Yararlanılan Kaynaklar.....	194



BENİM SEMTİM, BENİM MAHALLEM
KÜÇÜKÇEKMECE

halkalı

Değerli Küçükçekmeceliler,

Küçükçekmece mahallelerinin zengin kültürel dokusunu, tarihini ve gündelik yaşamını anlatan bu özel kitap serisini sizlerle buluşturmanın heyecanını ve mutluluğunu yaşıyorum. Her mahallemiz bu şehrin kimliğini ve kültürünü şekillendiren eşsiz değerler barındırıyor. Bu kitap serisi mahallelerimizin renkli hikâyelerini, sıcak komşuluk ilişkilerini, tarihi ve kültürel mirasını siz değerli okurlara aktarmak için özenle hazırlandı. Küçükçekmece'nin her bir köşesinde yaşanan hayatın, bu toprakların hafızasında saklı olan anıların ve mahallelerimizin eşsiz güzelliklerinin bu sayfalarda hayat bulduğuna inanıyorum.

Mahalle kültürü, tarihin her döneminde toplumların sosyal dokusunu şekillendiren temel bir yapı taşı olmuştur. Geleneksel mahalle yapıları, komşuluk ilişkilerinden esnaf ağlarına, ortak yaşam alanlarından kültürel etkinliklere kadar toplumsal yaşamın her yönünü kucaklar. Zaman içinde bu yapılar modern şehircilik anlayışıyla birlikte evrilmiş, ancak köklerindeki topluluk duygusu ve birliktelik anlayışını korumuştur. Mahalleler, kent kültürünün gelişimine ve bir kentin kimliğinin oluşmasına katkıda bulunur. Bu, sadece mimari ve fiziksel yapılanma ile sınırlı değil; dil, sanat, gelenekler ve günlük yaşam pratiklerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir kültür mozaiğidir. Mahalleler, kentlerin hafızası olarak işlev görür ve geçmişle gelecek arasında köprü kurar. Her mahalle kentin kendine has hikâyesinin bir parçasıdır ve bu hikâyeler bir araya geldiğinde kentin eşsiz kimliği ortaya çıkar. Küçükçekmece gibi dinamik bir kentte, her

mahallenin kendine has karakteri ve tarihi bu geniş ve zengin kültür mozaiğinin en değerli parçalarından birini oluşturur.

Küçükçekmece'nin gelişen yüzü Halkalı Merkez, Atakent, İstasyon ve Yarımburgaz mahalleleri; tarihin, kültürün ve modern yaşamın iç içe geçtiği, zengin bir mozaik sunuyor. Her bir sokakta, her bir yüzde, bu toprakların derin hikâyelerini ve sıcak ilişkilerini görebilirsiniz. Bu kitapta, bu mahallelerin tarihsel ve kültürel mirasını, kent yaşamının canlılığını ve mahallelerimizin geleceğe taşıdığı değerleri aktarıyoruz.

Bu değerli eserin hazırlanmasında emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimi sunarım. Yazar ekibimizin titiz çalışmaları, Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'nün desteği, muhtarlarımızın ve mahalle sakinlerimizin katkıları bu kitap serisinin bileşenleridir. Her bir sayfasında mahallelerimizin ruhunu, tarihini ve kültürünü hissedeceğinizi umuyorum. Bu eserler sadece bilgi ve anıların bir araya getirilmesi değil, aynı zamanda topluluğumuzun ortak hafızasının da parçasıdır.

Küçükçekmece'nin her mahallesinin kentin genel yapısına olan katkısını ve bu toprakların sıcaklığını bu sayfalarda bulacaksınız. Umarım siz de en az benim kadar bu kıymetli seriden keyif alırsınız.

Sevgi ve saygılarımla

KEMAL ÇEBİ
Belediye Başkanı



Bir Merhaba Olarak Halkalı

-Önsöz Niyetine-

Sadece karşılaşmalarda söylenen bir sözden mi ibarettir “merhaba”? Yalnızca insanın insanla karşılaşması mı? Birini görmek mi; yabancı mı, tanıdık mı? Ya bir çiçekle güneşin, bir kediyle suyun

karşılaşmasına ne demeli? Eskiyle yeninin, dikeyle yatayın, gelenekselle modernin, geceyle gündüzün çarpışması peki? Yoksa bir semtin güne uyanışı, sokağa çıkışı, dünyaya karışması mı?

Her şey ve herkes biraz merhabadır. Bir semtin çıkmazları, kapı önleri, kahvehaneleri, lokantaları, parkları, alanları, istasyonları ve tren rayları merhabadır. Merhaba bir yaşamadır, kışlar ve yazlar içinde. İskambil oynayan Hacı Dayı, tezgâhının başındaki pazarcı, ipi iğneden geçiren Canan Hanım’dır. Demiryolu işçileri toplu ve sesli bir merhabadır. Dar ve geniş çevrelerde geçip giden çocukluklar, ısıtılı caddeler, geliş geçişler, günler, geceler her şey biraz merhabadır.

İşte bunca nedenle birlikte Halkalı, sözlü ve yazılı tarihe; Rumeli’ye, 93 Harbi’ne, baruthanelere, elçilere, Cumhuriyet’e, ziraata, Mehmet Akif’e, Ziya Gökalp’e, Hz. Ali’ye, Hz. Hüseyin’e, aşıklara, bam teline, dünümüze, bugünümüze ve yarınımıza bir merhabadır.

Davetkârlığı ve misafirperverliği ile kapılarını herkes için sonuna kadar açık tutan Halkalı’nın sokaklarında yürüdüğüm ve kendisiyle bir merhabam olduğu için oldukça mutlu ve minnettarım.

Bu kitapta da okuyacağınız üzere, Roma, Geç Antik ve Bizans kalıntıları, hanları, hamamları, kervansarayları, gölü, tarihi köprüsü ve konar göçer kuş türleri ile İstanbul’un en eski yerleşim yerlerinden biri olan Küçükçekmece’nin tarihi

binlerce yıllık bir geçmişe uzanıyor. Bu köklü tarihin kalıntıları arasından gelerek kendine has bir konum edinen ve yıllar içerisinde gerek yerleşim gerek ticari açıdan merkez haline gelen; barındırdığı sosyo-kültürel yapısı ile bugün İstanbul ve Küçükçekmece’nin çok renkli köşelerinden biri olan Halkalı semti, heyecanına rağmen tüm ağırbaşlılığıyla yarınlarımıza merhaba demeye hazırlanıyor.

“Cumhuriyet’in 100. Yılında Küçükçekmece” özelinde oluşturduğumuz ve yarınlar için hazırladığımız bu değerli “merhaba” için bize her türlü imkânı sağlayan Küçükçekmece Belediyesi’ne; katkılarından dolayı Küçükçekmece Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Güney Özkılınç’a, bütün semti birlikte adımladığımız ve bizi hiç yalnız bırakmayan Küçükçekmece Belediyesi Muhtarlık İşleri Koordinatörü ve Saha Çözüm Ekibi Sorumlusu Adem Zeki Taşdemir’e, Basın Yayın Şefi İlker Çetinkaya’ya, Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi’nde çalışan tüm belediye ekip arkadaşlarımıza, fotoğraf konusunda destek sağlayan Mesut Işık, Göksel Özbilek ve Aziz Kaya’ya, bir selam verip bin selam aldığımız Halkalı sakinlerine; bu kitaba nüfus eden her bir emekçiye, göl kıyısını mesken edinen kuşlara, börtü böceğe ve baharda açan tüm çiçeklere gönülden teşekkürlerimi sunuyorum. ■



HALKALI

مَرْزِ اَبْجَانِي

قاضي بايبي چفتلكي
ايگي تاساي
قالفه كوي
كويك خلفه ل
ايپاخ
پاپاس كوي چفتلكي
نيفوس
وزيران بوسني چفتلكي
يگي بوسنه كوي
صفر كوي
قوله چفتلك
علي امير قوس
كويك چكجه
آياما چفتلكي
يكي چفتلك
استاليون
آياستفانوس

كويك چكجه

اسپارزه قله
استامبول
دارم بوردن چفتلكي
دردم بوردن
علي بك كوي چفتلكي

دردم كوي چفتلكي
طاش اغيل چفتلكي
تالدير بول
اكنوس
عمر پاشا ختلكي
فيرز كوي چفتلكي

چاقا قاپ
قاليوس
چفتلك
آفارشه كوي
تراقابيا
غاردان كوي
آنگوريا چفتلكي

بيوك چكجه قوي
بيوك چكجه
داليان
قاليو براتنه
چوپليه كوي
بابا بروني
قيا بروني
دكرمن بروني

سهرت چفتلكي
بو جدار كوي
اسيگي چفتلكي
قازاسا قريبي
طاش اوچاق سكله
طاش تپه
پلايا كوي
اسكاه
قاليو براتنه
چوپليه كوي
بابا بروني



Küçükçekmece, 1860'ların sonu

I. BÖLÜM

Halkalı'nın Tarihi ve Kültür Varlıkları

İlk defa bir şehre veya bir ilçeye adım attığımız zaman ilk izlenimlerimizi o yerin dokusu, göz be-beklerimize oturan rengi ve insan halleri oluşturur. Oradan ayrıldığımızda ise o semti hafızalarımızda belirgin ve unutulmaz kılan şey, kuşkusuz

o yerin tarihi olur. Bu bölümde, yüzlerce yıllık geçmişe sahip olan ve sayısız hikâyenin gelip geçtiği, geçerken kimi zaman durup konakladığı Halkalı'nın tarihi, arkeolojisi ve kültürel köklerine doğru soluksuz bir yolculuğa çıkacağız.

Osmanlı Dönemi Belgelerinde Halkalı

Geçmiş zamanların şahidi olan insanlar, büyüklerimiz birer birer bu hayattan ayrıldıkça, sözlü tarih kendini yazılı tarihle yeniliyor kuşkusuz.

Osmanlı döneminde Küçükçekmece'nin çok-kültürlü yaşamı hakkında pek çok belge mevcut olduğu gibi, Halkalı da sahip olduğu tarihi yapıları ve günümüze kalan bazı Osmanlı belgeleriyle hâlâ şanslı semtler arasında sayılabilir.

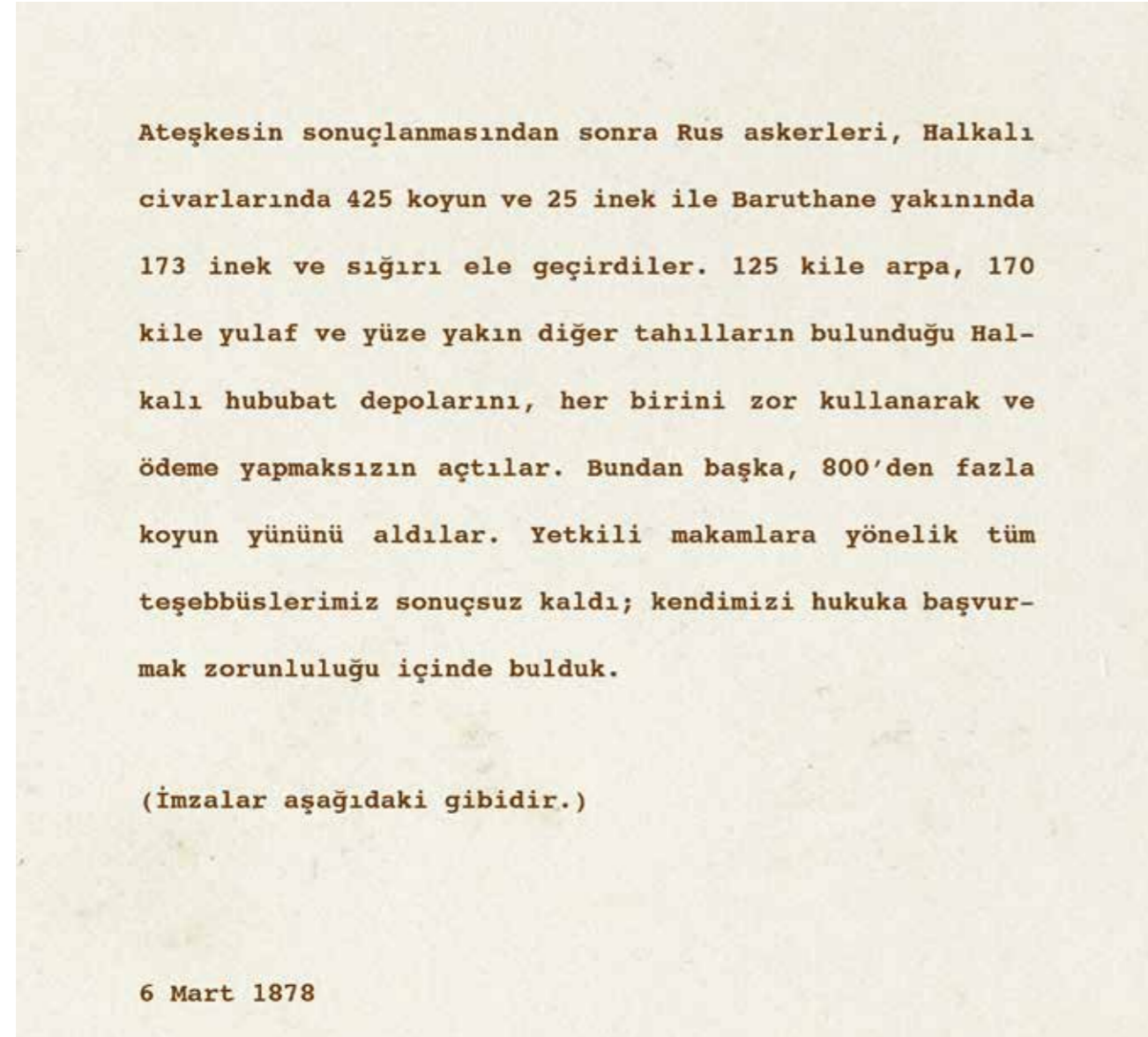
Geçmişten günümüze kalan bu belgeler, tarihin tanıklığı açısından çok önemli bir role sahip.

Geride kalan ve merak ettiğimiz dönemler için bu belgeler, birlikte yaşam sürdürmenin ipuçlarını, Osmanlı'da halk ve devlet arasındaki ilişkileri, devletin yüksek mevkilerindeki yazışmaları, savaşları ve savaş sonralarını, ekseriyetle günlük hayata dair pek çok detayı öğrenebilmemize olanak sağlıyor.

Halkalı Yöresi Ayanlarının Hukuka Başvurması

Halkalı'ya ait o belgelerden biri de 93 Harbi ve sonrasına ait Osmanlı belgelerinden biri olan Halkalı yöresi ayanlarının dilekçesidir. 93 Harbi sonrasında ateşkes ile birlikte Rus askerlerinin

Halkalı'da ele geçirdiği mal varlıklarını Halkalı ayanları şöyle anlatıyor: Yerli veya yabancı elçilik heyetleriyle, devlet görevlilerinin Osmanlı topraklarındaki yolcu-



Halkalı Yöresi Ayanlarının Dilekçesi. Belge: "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 40.

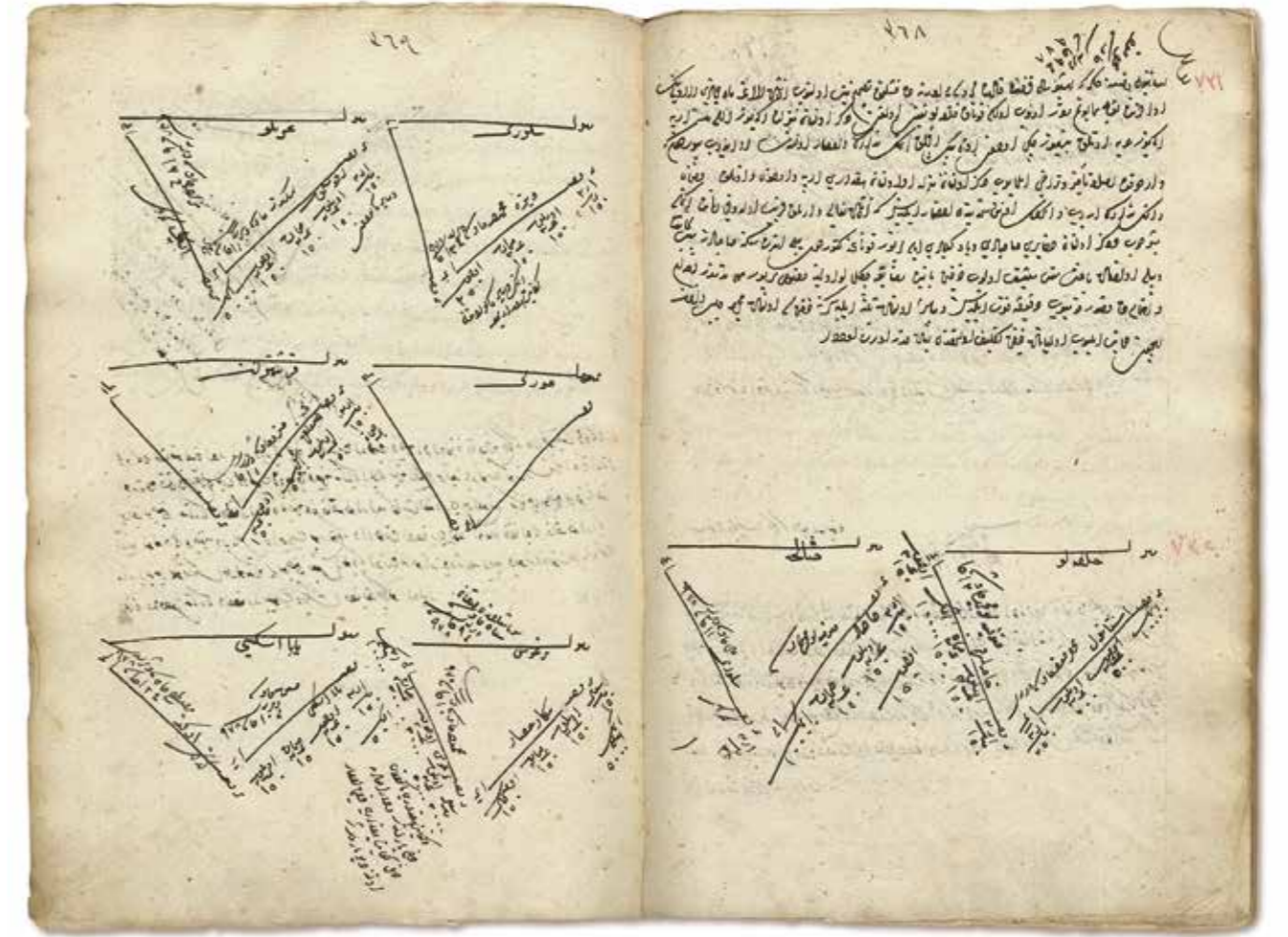
Konak Yeri Olarak Halkalı

luk programı merkezî yönetim tarafından, daha yolculuklar başlamadan yapılır, konaklamaları ve ihtiyaçları ise menzillerde karşılanırdı. Padişahlar seferler dışındaki yolculuklarında da menzillerde konaklardı.

İstanbul'un Rumeli kısmında ilk menzil yeri ise Küçükçekmece'di. Yüzyıllar boyu Davutpaşa Kışla-

si'nda toplanıp sefere çıkan ordu ve padişahın ilk konakladığı yer ise Küçükçekmece menziliydi.16. yüzyıldan itibaren tüm batılı elçiler Küçükçekmece'den geçmiş ya da misafir olmuşlardır.

Arşiv belgelerindeki konak yerlerinde Halkalı'ya dair yer alan bir bilgi de Muhzır Cafer Çavuş'a verilen belgedir.



Muhzır Cafer Çavuş - konak yeri. Belge: "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 136.

Muhzır Cafer Çavuş'a verildi.

9 Ekim 1570

İstanbul kadısına hüküm ki,

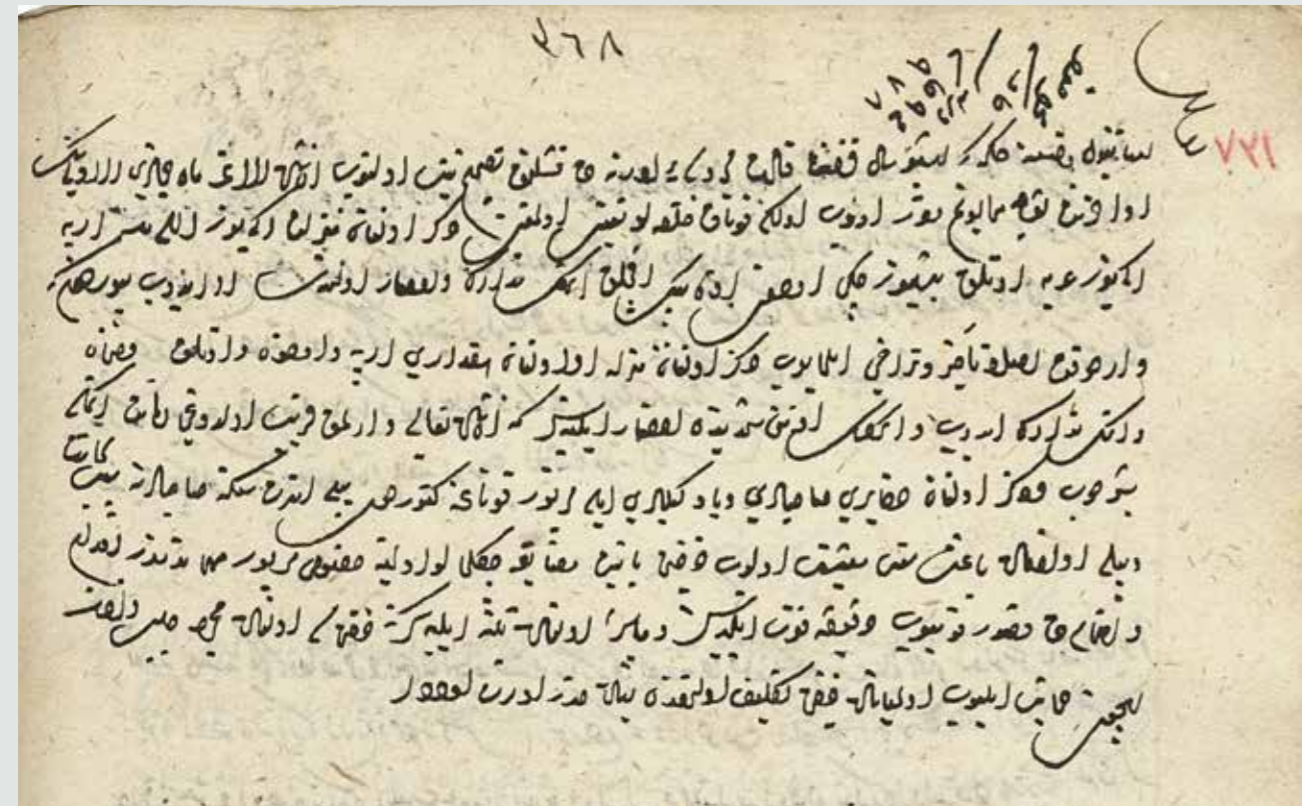
Bu kutlu yılda kış mevsimini Edirne'de geçirmeye niyet ettim ve inşallah Cemaziyelevvel ayının sonlarında yola çıkmaya karar verdim.

İlk konak yeri olarak Halkalı belirlenmiştir.

Sözü edilen menzilde (konak yerinde) iki yüz elli müd arpa, iki yüz araba saman, beş yüz çeki odun ve on bin akçelik ekmeğin tedarik edilip hazırlanmasını emredip buyurdum ki; ulaştığımda gecikmeye yol açmaksızın söz

edilen konak yerinde emredildiği miktarda arpa, odun, otluk, saman ve ekmeği tedarik etmelisiniz. Ekmeğin ununu şimdiden hazırlayınız. İnşallah yaklaşıldığı zaman ekmeği pişirtesiniz. Sözü edilen zahireleri sahipleri veya vekilleri ile adı geçen konak yerine getirtesiniz ki bu konuda sıkıntı çekilmesin.

Bu husus önemlidir. Çalışmakta ve özen göstermekte kusur etmeyip dakika kaybetmeyesiniz. Görevli olanlara tembih eyleseniz ki zahiresi olanları sırf menfaat için koruyup zahiresi olmayanlara yüklenmekten çok sakınsınlar.



Büyük Halkalı Köyü'ndeki Caminin Onarımı

Tarih boyunca Küçükçekmece ordular, kervanlar, elçiler, yolcular ve seyyahlarla önemli bir geçiş güzergahı ve konaklama yeri olmuştur. Hanları, hamamları, köprüsü, camileri, dükkânları ve çarşısıyla tarihe tanıklık etmiştir.

Halkalı'nın yapılarıyla birlikte tarihe tanıklığının bir başka kabulü de Osmanlı belgelerinde geçen, Büyük Halkalı köyündeki bir caminin yıkılmak üzere olduğu ve onarımından söz eden Ali Rıza'nın Hükümdar'a ilettiği mektubundan da anlaşılıyor.

'Şevkatli efendim hazretleri,

Evkaf Bakanlığı'nın Danıştay'a havale olunan raporunda;

Küçükçekmece'ye bağlı Büyük Halkalı köyündeki caminin yıkılmak üzere olması sebebiyle tamiri

padişaha takdim edilen arzualde bildirildiği, yapılan

keşifte gerekli tamiratın dokuz bin yüz otuz kuruş har-

cama ile gerçekleştirilebileceğinin İstanbul Belediyesi'nden ifade edildiği, Küçükçekme-

ce İdare Meclisi tutanağı ile keşif defterinin gönderildiği,

kayıtlar incelenerek caminin vakfı ve mütevelliliğine dair kayıt görülemediği

bildirilmiştir. Tamir tutarının, maddi imkânları olan vakıfların gelir fazlasından karşılanarak tamiratın yapılması için izin istenmiştir. Evkaf Bakanlığı'nın bu raporu ekine Danıştay Dahiliye Dairesi'nden

yazılan tutanakta ise; caminin tamiri yapılarak masrafların belirtildiği suretle karşılanması için Evkaf Bakanlığı'na izin verilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu konuda yüce padişahımız tarafından ne şekilde emir ve ferman verilirse yerine getirileceği bildirilmekle bu yazımız kaleme alınmıştır.

26 Şubat 1882

Aciz kullarının arzıdır,

Sadrazamlık makamının bu yazısı ve ekindeki rapor ile keşif defteri padişahımız tarafından görülmüştür. Sözü edilen caminin istenen izin doğrultusunda tamiri ve masraflarının karşılanması emredilmiş

olmakla belgeler tekrar tarafınıza iade edilmiştir. Bu konuda emir ve buyruk sizin yetkinizdedir.

2 Mart 1882

Ali Rıza



Ali Rıza'nın cami onarımına dair mektubu, Belge: "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 200.



Yarımburgaz Mağarası İç Görünüm, Fotoğraf: Cenk Kolçak.

İlk Yerleşimin İzleri: Yarımburgaz Mağarası

Küçükçekmece'nin tarihine baktığımız zaman hem arkeolojik hem de kültürel açıdan göze çarpan değerler arasında ilk olarak kuşkusuz Yarımburgaz Mağarası gelir. Tarihöncesi araştırmalar yönünden oldukça öneme sahip Yarımburgaz Mağarası, Antik Çağ'da Küçükçekmece hakkında birçok ipucu barındırıyor.

Günümüzde Başakşehir ilçesi Altınşehir Mahallesi'nde yer alan Yarımburgaz Mağarası, 2008 yılına kadar Küçükçekmece ilçesi sınırları içerisinde yer alıyordu. İlçenin kültürel tarihine ışık tuttuğu için bugün Halkalı kitabımızda bu eşsiz kültürel varlıktan rahatlıkla bahsedebiliyoruz.

Küçükçekmece Gölü'nün 2,5 km kuzeyinde bulunan Yarımburgaz Mağarası, dünya kültür tarihi açısından en eski insanlık izlerini barındırmasıyla birlikte, İstanbul'un en eski yerleşim yeri olarak kabul edilmektedir. Küçükçekmece ilçesinin sınırları yıllar içerisinde değişse de bölge kültürüne bakıldığında bugüne kadar yapılan bilimsel çalışmalar ilk yerleşimin Yarımburgaz Mağarası'nda MÖ yaklaşık 384.000 yıllarında başladığını gösteriyor (Kaya, 2022).

Prof. Dr. Şengül Aydıngün'ün 2016 yılında yayınladığı "Yarımburgaz Mağarası'nda Son Durum" isimli makalesinden yola çıkarak, mağaranın dünden bugüne hangi araştırmacılar ve bilim insanları tarafından nasıl gün yüzüne çıkarıldığı hakkında önemli fikirler edinebiliyoruz.

Yarımburgaz Mağarası ile ilgili ilk çalışmalar, 1869 ve 70 yıllarında jeolog Miralay Macarlı Abdullah Bey'in hazırladığı yayınlar aracılığıyla bilim dünyasına duyurulmuş, daha sonra ise Rabius Bousquet, Harun Reşit Kocacan, Raymond

Hovasse ve G. E. Hubbard gibi değerli araştırmacılar tarafından jeolojik olarak incelenmiştir. Mağaradaki ilk arkeolojik incelemeler ise 1959 yılında Şevket Aziz Kansu tarafından, sonraları 1963'te ise İsmail Kılıç Kökten, 1964-1965'te de yine Şevket Aziz Kansu ve Necati Dolunay tarafından açılan sondajlarla bazı bilgiler edinilmiş. Bu arada R. Hovasse'in, bu mağaranın tarihöncesi yerleşime uygunluğuna dikkat çeken ilk kişi olduğunu da burada belirtmemiz gerekir. Yarımburgaz Mağarası uzun bir aradan sonra İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Prehistorya Anabilim Dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mehmet Özdoğan'ın bilimsel danışmanlığında İstanbul Arkeoloji Müzeleri başkanlığında 1986 yılında tekrar değerlendirilmeye alınmış ve Özdoğan, mağaranın en eski yerleşiminin Alt Paleolitik Çağ'a ait olduğunu saptamıştır. Prof. Dr. Mehmet Özdoğan daha sonra kazıları, Prof. Dr. Güven Arsebük'ün bilimsel yönetimindeki, Prof. Dr. Mihriban Özbaşaran ve ABD Berkeley-California Üniversitesi, Antropoloji Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. F. Clark Howell gibi önemli bilim insanlarının da yer aldığı ekibe bırakmıştır (Aydıngün, 2016).

Önünden Sazlıdere geçen ve binlerce yıl öncesinde deniz ile bağlantısı bulunan bu mağaradan elde edilen buluntularda, mağaranın hem insanlar tarafından sığınak hem de hayvanlar tara-

...



Yarımburgaz Mağarası, Fotoğraf: "Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 200.

findan in olarak dönüşümlü biçimde kullanıldığı bugüne kadar yapılan çalışmalarla ortaya konmuş. Bildiğimiz üzere, dünya tarihinde geçmişten bugüne insanlar yaşam alanlarını hem besin ihtiyaçlarını karşılayabilmek hem de ulaşım yollarını rahatça sağlayabilmek için sulak alanlarda

kurmaya tercih etmiştir. Yarımburgaz Mağarası da tüm bu şartlar göz önünde bulundurulmuş olmalı ki binlerce yıl önce koy olduğu varsayılan Küçükçekmece Gölü ve Sazlıdere Nehri'nin dibine ve mağaranın sınırlarına kadar dayanan Marmara Denizi'nin yakınına konumlandırılmış.

...

“Tarihimizin bize bıraktığı en önemli miras.”

İnsanlık tarihinde önemli bir yer oynayan ve bugün kapısına çekilen demir parmaklıklarla korunuyor gibi görünen Yarımburgaz Mağarası'nın yıllar içerisinde insanlar tarafından nasıl tahribata uğratıldığını da üzümlükle görebiliyoruz.

Sadece varlığıyla bile Türkiye sinema ve televizyon tarihinde unutulmayacak anlara ev sahipliği yapan tarihi Yarımburgaz Mağarası, ne yazık ki kurulan setlerle de tahrip olmuş durumda. Hemen her kurulan sette hayatı ve hikâyesine dikkat edilmeyen mağaranın içinde ateşler yakılmış, zemin kazılmış; mağaranın tavanlarına sahneyi zenginleştirmek için yapay sarkıtlar

konularak freskler, mağara zemini ve duvarlar zaman içerisinde büyük zarar görmüş.

İçeriye girdiğinizde sizi saracak olan merak duygusu ve tarihi mağara duvarları, yaklaşık 400 bin yıl öncesini tahayyül etmeniz için hayal gücünüzü zorlasa da insanlığın kendi tarihine nasıl bir darbe vurduğu gerçekliğinin ağırlığı bu hayali kurmamızı gün begün güçleştiriyor.

Küçükçekmece'nin ve Halkalı'nın sit alanları içerisinde en önemli kültür varlıkları arasında sayabileceğimiz Yarımburgaz Mağarası, tarihimizin bize bıraktığı kuşkusuz en değerli mirasların başında geliyor.



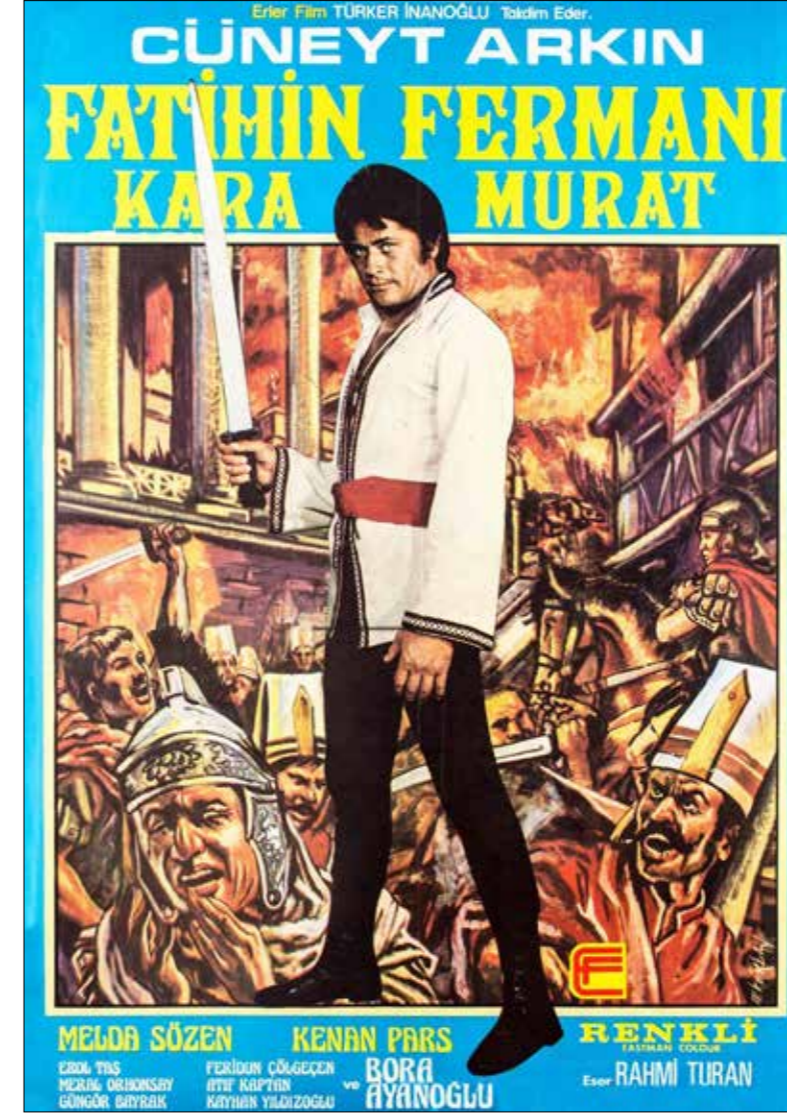
Yarımburgaz Mağarası Girişlerinden Biri, Fotoğraf: Cenk Kolçak.

“Unutulmaz filmlerin mekânı oldu.”

İnsanlığın en eski yaşam alanlarından olan ve Paleolitik Çağ arkeolojisi için önemli verilerin bulunduğu Yarımburgaz Mağarası, film ve dizi endüstrisinin de dönem dönem gözdesiydi.

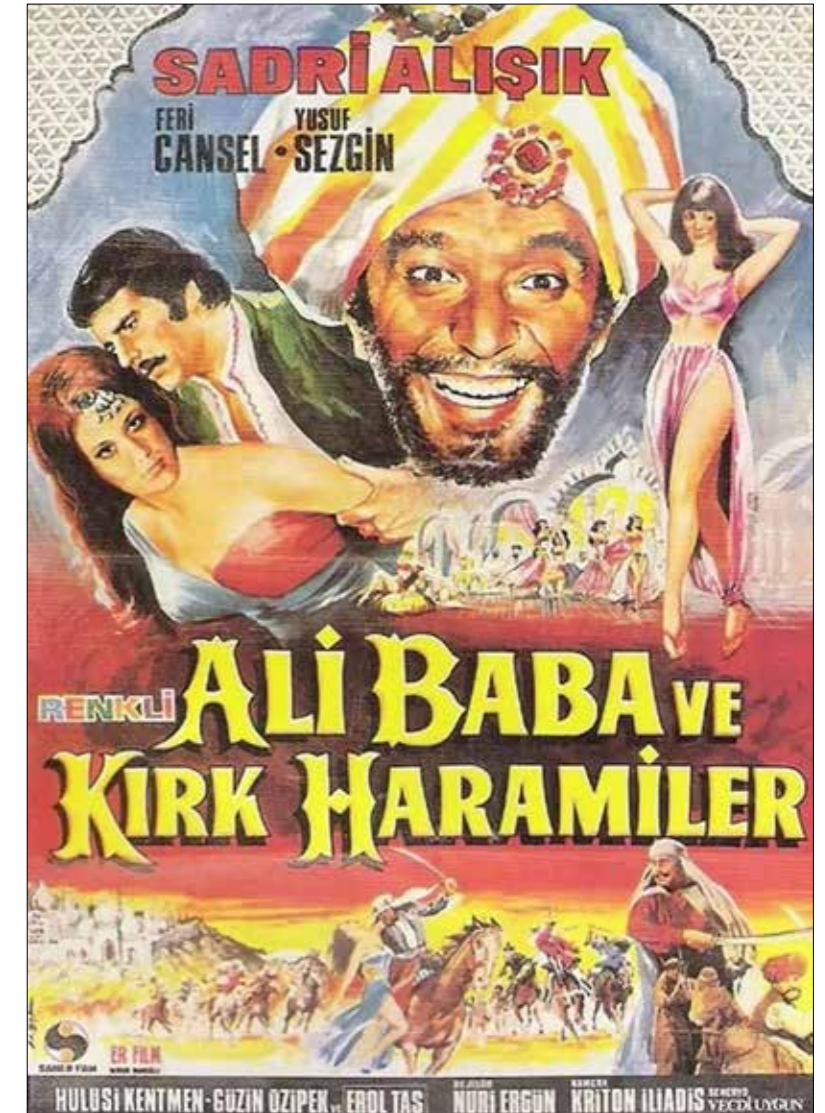


Tarkan, Mars'ın Kılıcı (1969), Film Afışı



Kara Murat Fatih'in Fermanı (1973), Film Afışı,
Kaynak: Türk Sinema Araştırmaları

Mağara, sahip olduğu gizem ve akustikle Tarkan: Mars'ın Kılıcı (1969), Kiralık Katiller (1970), Ali Baba ve Kırk Haramiler (1971), Kara Murat: Fatih'in Fermanı (1973), Küçük Ağa (1983) ve Yor'un Öyküsü (?) gibi unutulmaz filmlerin mekânı oldu. Yine 2000'ler sonra-



Ali Baba ve Kırk Haramiler (1971), Film Afışı,
Kaynak: IMDB

sı yakın tarihimizde Muhteşem Yüzyıl (2011-2014) isimli televizyon dizisinin 43 ve 44'üncü bölümlerindeki bazı sahnelerin ve Leyla ile Mecnun (2011-2013) isimli televizyon dizisinin bir bölümündeki bazı sahneleri de yine Yarımburgaz Mağarası'nda çekildi. ■

Taş Köprü

Roma Köprüsü, Menekşe Deresi ya da Nakkaş Köprüsü olarak da bilinen Taş Köprü, Atakent Mahallesi Yarımburgaz Caddesi'nin kuzeybatısında Menekşe Deresi üzerinde dere yatağına dik olarak konumlanmıştır (Harita 18, 41). Kuzeybatı-güneydoğu doğrultulu kagir yapıdır (Re-

sim 69). Ortada büyük ana kemer olmak üzere yanlarında bulunan birer küçük kemerle birlikte toplam üç adet kemerli göz açıklığı mevcuttur. Kaba taşlarla yapılmış köprünün mevcut ölçülebilir uzunluğu 10 metre iken 2 metre genişliğe ve 2 metre yüksekliğe sahiptir.



Taş Köprü Haritası, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri",
Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 109.



Taş Köprü, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri",
Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 109.

Dürdane Kaya'nın hazırladığı Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri kitabında bahsettiği üzere, Taş Köprü'nün yapımıyla ilgili net bir bilgi ve belge olmamasına karşın yapım tekniği, mimari özellikleri ve malzeme kullanımı değerlendirildiğinde Roma Dönemi köprü özellikleri taşıdığı görülmekte. Halkalı Nakkaş Deresi ve çevresinin düzenlenmesi sonucunda derenin

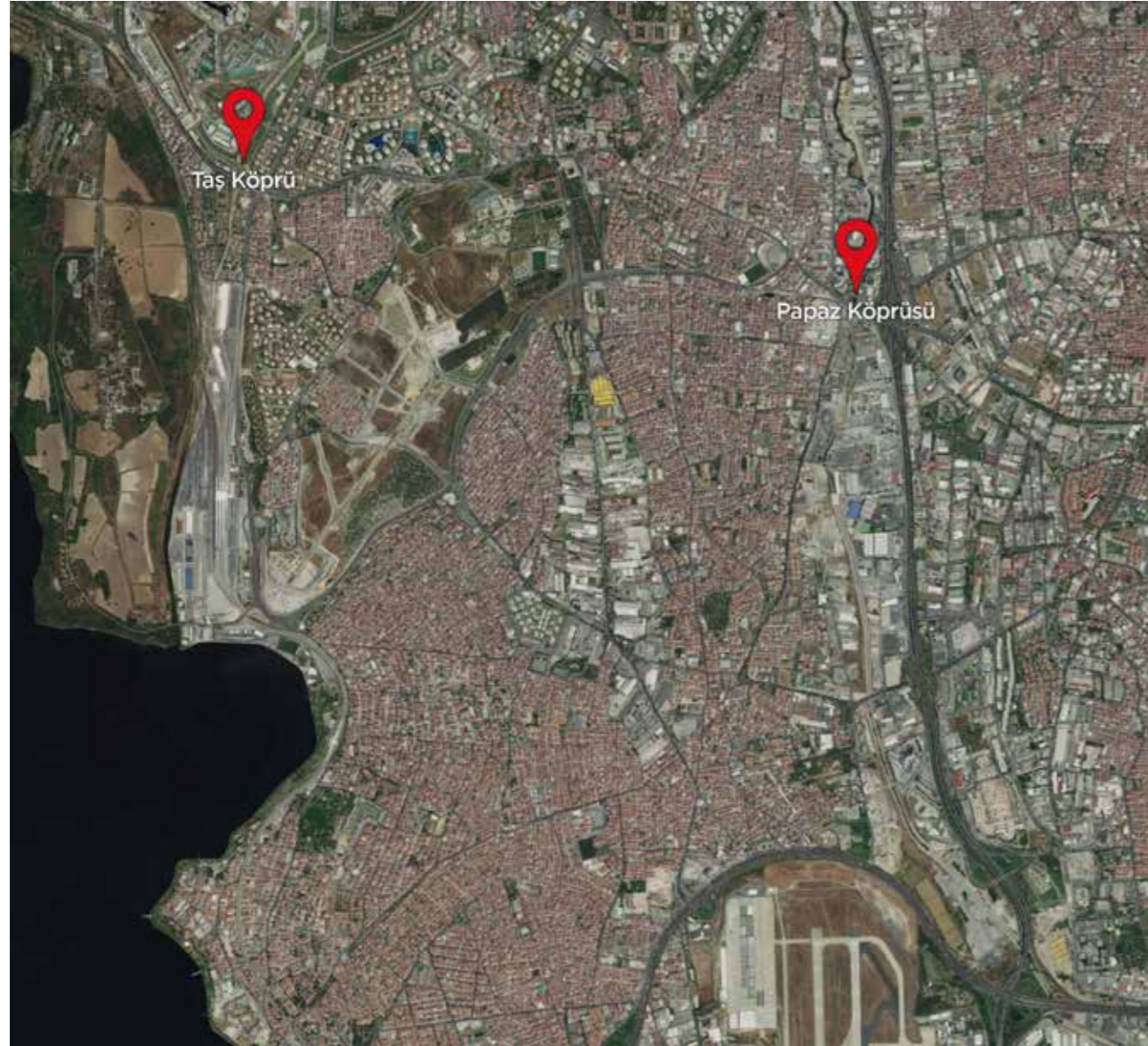
islah çalışmalarından etkilenmemesi için etrafı toprakla doldurularak korunmaya alınmıştır (Harita 19).

Taş Köprü, İstanbul 1 Numaralı Kültür Varlıkları'nı Koruma Bölge Kurulu 26.09.2007 tarihli 482 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■

Papaz Köprüsü

Papaz Köprüsü, Halkalı Merkez Mahallesi Fatih Caddesi ile Basın Ekspres Yolu'nun kesiştiği yerde, yani Küçükçekmece ile Bağcılar ilçelerini ayıran Ayamama Deresi üzerinde dere yatağına

dik olarak konumlandırılmıştır. (Harita 18, 42). Odabaşı, Halkalı, Ayamama ya da Kandilli Köprüsü olarak da bilinen köprü, Hicri takvime göre 936 (Miladi 1529-1530) yılında yapılmıştır.



Papaz Köprüsü ve Taş Köprü'nün Harita Görünümü, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 103.



Papaz Köprüsü, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 108.

Köprü, doğu-batı doğrultulu olup düzgün kesme taş malzeme ile örüldüğü görülmektedir. 42 metre uzunluğunda, 4,30 metre genişliğindedir. Üç adet kemerli göz bulunan meyilli köprü'nün ortasındaki kemer diğerlerine oranla daha sivridir.

2009'da yaşanan Marmara sel felaketinde, Aya-

mama Deresi taşkını sırasında zarar gören köprü için restorasyon çalışması yapıldı ve 2021'de tamamlandı.

İstanbul 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 14.09.1998 tarihli ve 4908 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■

Su Kanalı

Erken Bizans Dönemi'ne tarihlendirilen tarihi Su Kanalı, Halkalı'da yer alan İstasyon Caddesi'nde bulunmaktadır.

İstanbul 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu su kanalının olduğu alanda İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından kazı yapılmasını istemiştir. Söz konusu alanda açığa çıkarılan horasan harcıyla inşa edilmiş, yassı tuğla ve yer yer kesme taş kullanılmış su kanalı olduğu belirlenmiştir.

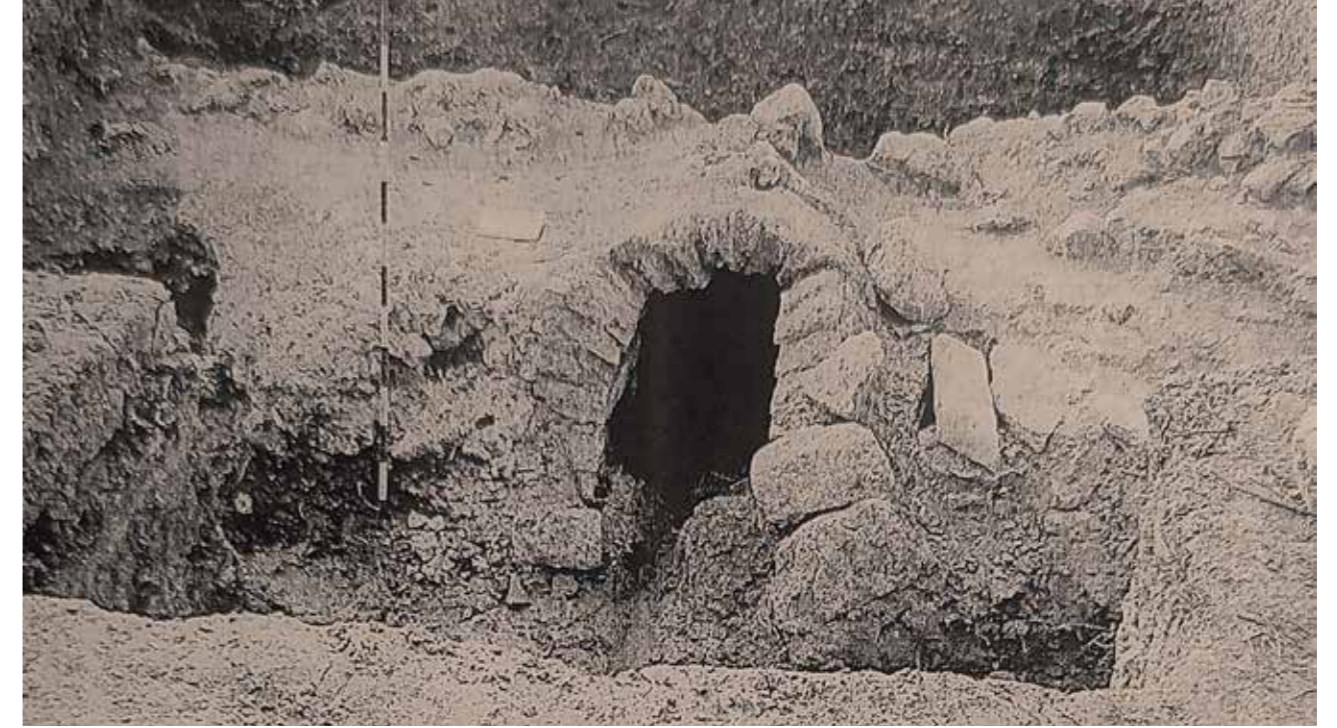


Su Kanalı, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 103.

Arkeolog Dürdane Kaya'nın aktardığı bilgilere göre, kanalın giriş ucundaki iç kısımda güneye, doğuya ve batıya doğru devam eden açıklıklar bulunmaktadır. Kullanılan malzeme ve teknik bakımından Erken Bizans Dönemi'ne ait olduğu belirtilmektedir. Günümüzde kalıntının üzeri kapatılarak park haline getirilmiştir.

Su Kanalı, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 14.04.2016 tarih ve 1805 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■

...



Sarnıç, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 100.

Sarnıç

Bugün Halkalı Merkez Mahallesi'nde bulunan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi arazisi içerisinde ek bina yapmak için başlanan temel kazılarında bir takım arkeolojik kalıntılara rastlanılıyor. İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ne haber verilerek Müze uzmanları tarafından alanda yapılan arkeolojik kazılar neticesinde bir sarnıcın bulunduğu tespit ediliyor.

Kültür Varlıkları Envanteri kitabında yer alan bilgilere göre, İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından yapılan kazılarda doğu-batı doğrultulu yapı kompleksi açığa çıkarılmış. Komp-

leks içerisinde üç apsis-üç nefli küçük bir kilise, dikdörtgen ve kare planlı mekanlar ve sarnıç tespit edilmiş. Elde edilen bulgular yapının Geç Roma ve Bizans Dönemi'ne ait olduğunu göstermektedir. "Su Kanalı" olarak adlandırdığımız kanala su, yakın lokasyonda bulunan bu sarnıçtan iletiliyor olma ihtimali yüksek.

Sarnıç, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 14.04.2016 tarih ve 1805 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■

Saray Çeşmesi

Halkalı tarihinde izi olan ve nice canlının hayat bulduğu bir dinlenme noktası, bugün varlığıyla orada olmasa da bir zamanlar yaşadığını bilmek bile içimizi serinletmeye yetiyor:

Saray Çeşmesi. Nam-ı diğer Saraylı olan çeşme-

miz, Halkalı Merkez Mahallesi Arif Bey Caddesi'nin Çatalçeşme Sokak'la kesiştiği köşede yer alıyor. Çeşme, Sene-i Maliye Hicri 1330 (Miladi 1914-1915) tarihli Erkan-ı Harbiye-i Umumi Matbaası tarafından basılan haritada yer almaktadır.

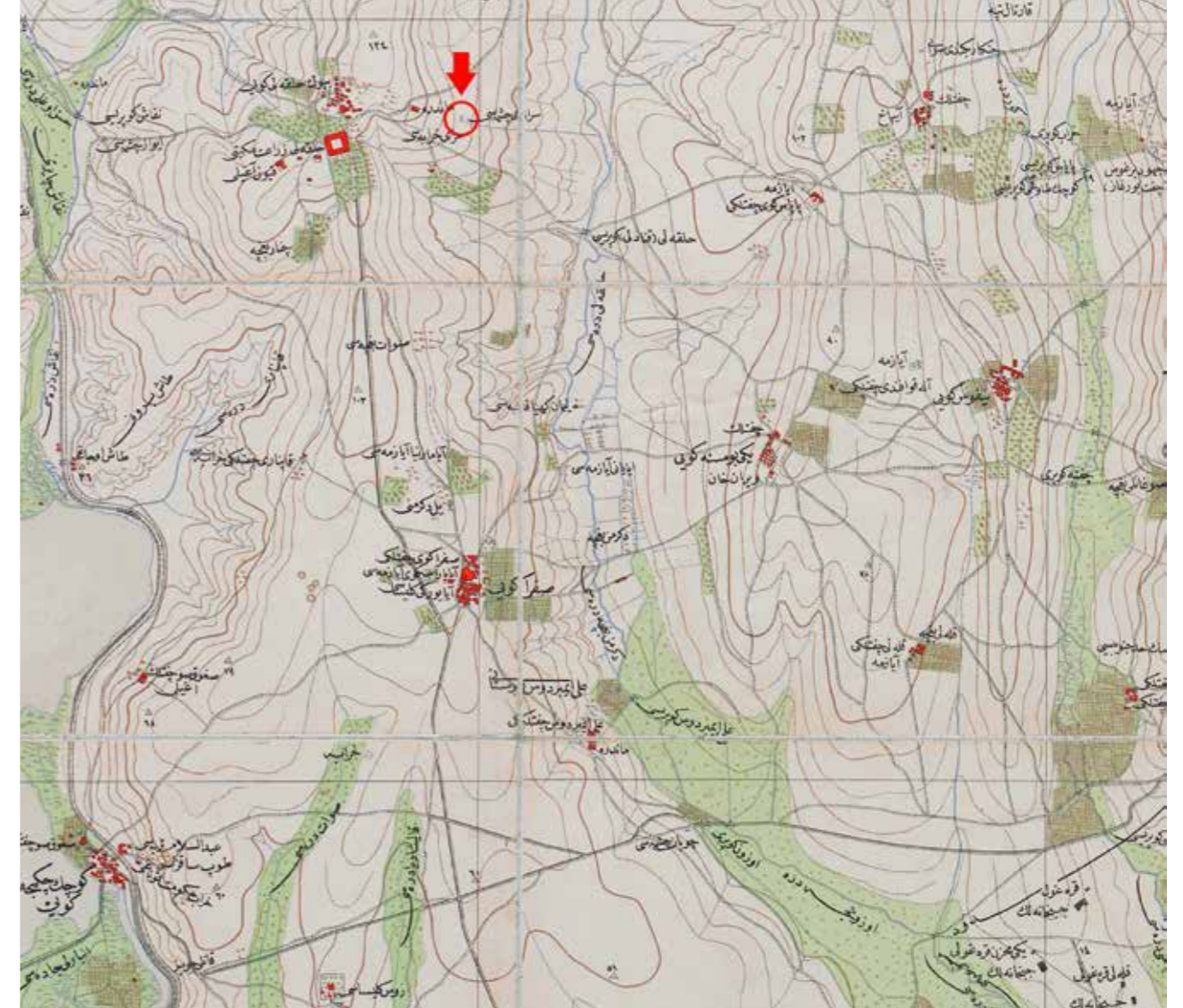


Saray Çeşmesi, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri",
Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 87.

Basit blok kesme taş örgü tekniği ile yapılan çeşme incelendiğinde, taşların üzerinde herhangi bir bezemeye ve kitabeye rastlanmamış. Çeşme doğu-batı yönünde uzanmakta ve du-

varın batı kısmından kuzeye doğru kavis yapmaktadır. Önünde üç adet su yalağı bulunan çeşme, günümüzde yıkılmış olup ne yazık ki akar durumda değildir.

Saray Çeşmesi, İstanbul 7 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 06.07.2010 tarih ve 291 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■



Saray Çeşmesi Haritası, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri",
Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 86.

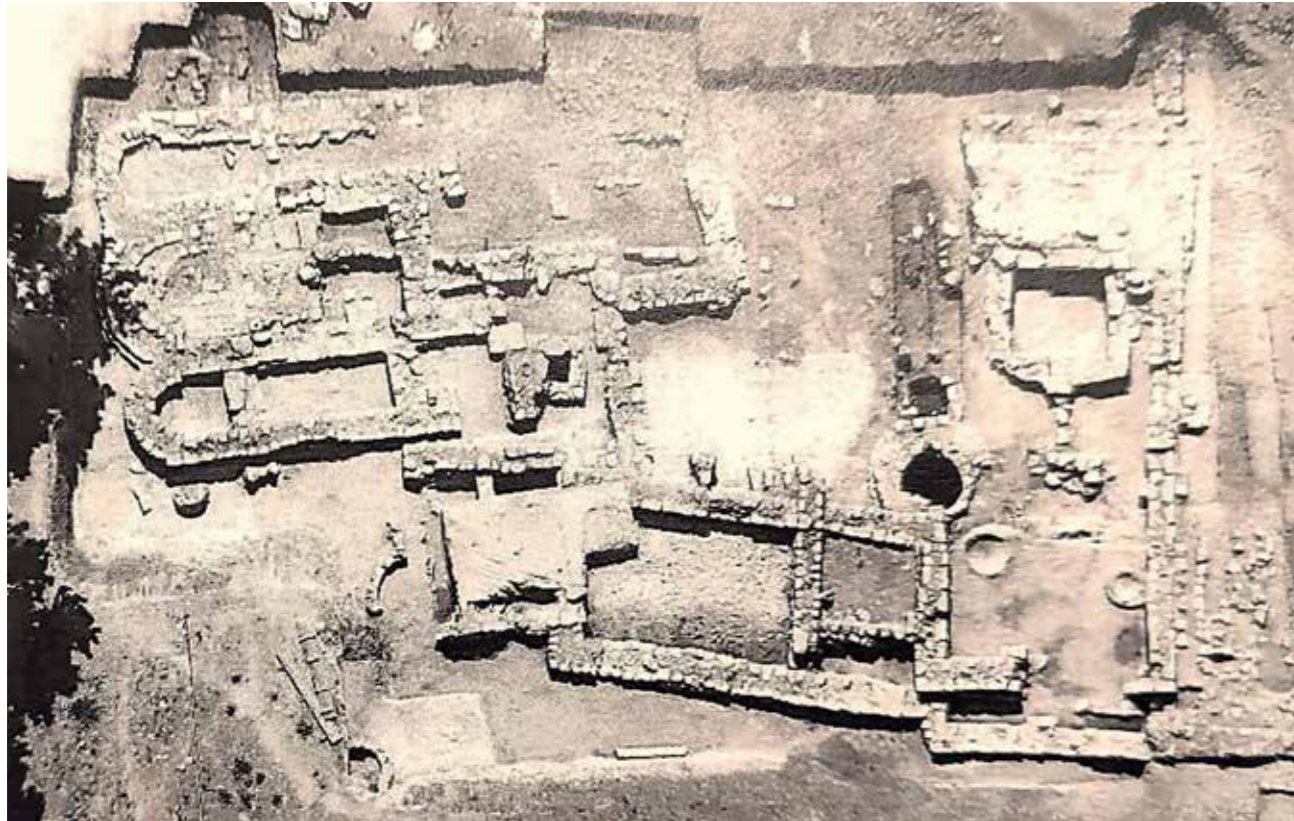
Kilise

Kilise, Halkalı Merkez Mahallesi'nde bulunan tarihi Halkalı Ziraat Mektebi Alisi yani bugünkü İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi arazisinde yapılmak istenen ek bina için başlanan temel kazı çalışmalarında ortaya çıkan arkeolojik kalıntıların İstanbul Arkeoloji Müzeleri'ne verilen haber doğrultusunda Müze uzmanları tarafından bölgede yapılan arkeolojik kazılarda tespit edilmiştir.

İstanbul Arkeoloji Müzeleri tarafından yapılan kazılarda doğu-batı doğrultulu yapı

kompleksi açığa çıkarılmış; kompleks içerisinde üç apsis-üç nefli küçük bir kilise, dikdörtgen ve kare planlı mekanlar ve sarnıç tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular yapının Geç Roma ve Bizans Dönemi'ne ait olduğunu göstermektedir.

İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 14.04.2016 tarih ve 1805 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■



Kilise, Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri",
Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 129.

Halkalı Loko Bakım Onarım Atölyesi (Dizel Deposu)

Endüstriyel yapılar iş, üretim ve endüstriyel çalışmaların gerçekleştiği binalardır. Küçükçekmece'de iki adet tescilli endüstriyel yapı örneği bulunmaktadır. Bunlardan biri de Halkalı'ya bağlı İstasyon Mahallesi'nde bulunan Halkalı Logo Bakım Onarım Atölyesi'dir.



Halkalı Loko Bakım Onarım Atölyesi (Dizel Deposu), Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri",
Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 149.

Loko Bakım Onarım Atölyesi, İstasyon Mahallesi Yarımburgaz Caddesi'nin batısında bürolar, tren rayları, bakım-onarım üniteleri olan yapıdır. 1940-1950'li yıllara özgü özellikler taşıdığından endüstriyel mimari açısından oldukça

önemlidir. Halkalı Loko Bakım Onarım Atölyesi, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 13.11.1976 tarih ve 9509 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. ■



Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi,
Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

II. BÖLÜM

Dünden Bugüne İz Bırakanlar

Yaşamımızda iz bırakan anlar, olaylar, yapılar ve yerlerin arkasında daima insanların yer aldığını biliriz. Öyle izler vardır ki mimarisiyle, kültürü ve sanatıyla, yaşayan insanlarıyla yüz yıllar geçse de bugünümüzü ve geleceğimizi şekillendirdiğini hissedebiliriz, öğreniriz. Halkalı'da da bırakılan izler dünden bugüne Halkalı ve dahi Türkiye'nin

biçimlenmesinde oldukça önemli. Tarihimizde önemli yer tutan Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi; İstiklâl Marşı'nın yazarı şair Mehmet Âkif Ersoy, sosyolojik ve siyasi hareketler ve daha Halkalı'ya ait nice izlere bu bölümde dokunacağız. Biliyoruz ki yaşam var olduğu sürece herkeste ve her yerde iz bırakanlar var olmaya devam edecektir.

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi

"Vak'a Halkalı Ziraat Mektebi'nde geçmiştir."

M. Akif Ersoy

*Bence, doktor, onu siz bir soyarak dinleyiniz;
Hastalık çünkü değil öyle ehemmiyetsiz,
Sade bir nezle-i sadriyye mi illet? Nerde!
Çocuğun hâli fenalaştı şu son günlerde.*

Sefaköy ile Halkalı arasında uzanan Halkalı Caddesi'nde yolculuk yaparsanız, anlık da olsa sizi 19. yüzyılın sonlarına götürecek, etrafını saran yeşillikleriyle şehrin gürültüsünden ve kalabalığından uzaklaştıracak bir çınarla karşılaşacaksınız: Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi.

1891 yılında inşaatı tamamlanan ve Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi adı verilen tarihi bina, Halkalı sakinlerine sadakatle komşuluk ederken tam 131 yıldır önünden gelip geçenleri de kendine hayran bırakmaya devam ediyor. Kuzeyinde Turgut Özal Bulvarı, Güneyinde ise Halkalı Gümrük Yolu ile çevrelenen tarihi yapı, Halkalı Caddesi üzerinde, Halkalı Çamlık Piknik Alanı'nın tam karşısında ikamet ediyor.

Osmanlı Dönemi'nde İstanbul'da faaliyet gösteren ziraat alanındaki ilk eğitim veren okul olma özelliğini taşıyan Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi, Halkalı semti ve çevresine kattıklarıyla hâlâ mahallelinin göz bebeği konumunda.



Mektebin tarihine doğru kısa bir yolculuğa çıkarsanız, burnunuza yayılan doğanın tazelikliğini duyar gibi olursunuz. Çünkü çok değil, yaklaşık 15 yıl öncesine kadar Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi'nde haftada bir gün halk günü yapılıyor ve mahalleli sütünü, yumurtasını, tavuklarını öğrencilerin yetiştirdiği ve ürettiği mahsullerden, yani okulun çiftliğinden karşılıyordu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun sonlarına ve Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm süreçlerine şahitlik eden bu ulu çınar, dün İstiklâl Marşı'nın şairi Mehmet Akif Ersoy'u mezun ettiği gibi bugün de gençleri hayata hazırlamaya devam ediyor.



Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi'nde ders. Fotoğraf: "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 38.

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi Tarihi

Osmanlı Devleti döneminde, Tanzimat'tan sonra başlayan ve II. Abdülhamit döneminde yoğunlaşan zirai eğitim ve uygulama kurumlarını geliştirme çalışmaları iki yönde gelişmiştir. Bunlardan biri ülke içinde ziraat mekteplerinin açılması, diğeri ise ziraat öğrenimi yapmak üzere Avrupa'ya öğrenci gönderilmesidir.

Aynı yılları takiben, Osmanlı döneminde zirai eğitim alanında ilk girişim 1848 yılında Yeşilköy'de Mekteb-i Ziraat-i Şahane'nin kuruluşu ile gerçekleştirildiği, ancak bu mektebin çeşitli sebeplerle ikinci eğitim yılında kapatıldığı bilinmektedir. Daha sonra 1867 yılında yayınlanan bir kararname ile vilayet merkezlerinde birer

ziraat mektebi ve numune çiftliği kurulması öngörülmüş fakat bu konuda da uzun süre herhangi bir gelişme olmamıştır.

Yeni bir ziraat mektebinin açılması, ancak 1878-1879 yıllarında Ahmed Cevdet Paşa'nın ticaret ve ziraat nazırlığı zamanında gündeme alınır ve bu konu için nezaretteki ziraat müdürlüğüne getirilen Agop Amasyan Efendi görevlendirilir. Ziraat eğitimini Fransa'da Grinyon Üniversitesinde tamamlamış olan Amasyan Efendi, ge-

leneksel tarım yerine modern tarım tekniklerini yerleştirebilme konusunda gereksinim duyulan teknik eleman ihtiyacını karşılamak için Avrupa'ya öğrenci göndermenin yeterli olmayacağı düşünülerek bu amaca hizmet edecek okulların kurulması gerektiğinin farkındadır. O zamana kadar daha önce görülmemiş bir kurum oluşturmayı düşünen Amasyan Efendi, ziraat eğitimi alanındaki fikirlerini gerçekleştirmek için çok çaba sarf eder fakat bu düşüncenin hayata geçmesi daha sonraki yıllara kalır.



Halkalı Ziraat Mektebi Çiftçi Bayramı hatıratından:
Talebeler sofrada. 23 Nisan 1330 (6 Mayıs 1914). Fotoğraf: "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece",
Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 323.

lyice dallanıp budaklanan zirai eğitim meselesinin çözüme kavuşması 1884 yılını bulur. Suphi Paşa'nın ticaret ve nafia nazırlığı döneminde bir ziraat mektebi kurulmasına karar verilerek, 18 Ağustos 1884 tarihinde okul için nezaret tarafından bir tüzük hazırlanır.

Mektebin ve içinde bulunacağı düşünülen uygulama çiftliğinin kurulacağı yeri belirlemek ve satın almak üzere nezarete bağlı Maden Meclisi'nde hazırlık komisyonu adıyla bir komisyon kurulur ve Yarbay Haşan İzzet Bey komisyon başkanı olarak görevlendirilir.

Hem İstanbul civarındaki eğitimcilerin mektebe kolayca gidip gelebileceği hem de çiftçilere uygulamaların rahatça gösterilebileceği bir çiftlik aranır. Gel zaman git zaman İncirli ve Ayamama bölgesi tercih edilmişse de uygun çiftlik bulunamaz. Daha sonra aranılan özelliklere kısmen uyan Halkalı köyünde Mısırlı Hurşit Paşa'nın hanımı Rukiye Hanım'a ait Halkalı Çiftliği olarak bilinen 6.500 dekarlık arazide karar kılınır ve

çiftlik 2.000 lira (kimi kaynaklara göre 2000 altın) karşılığında satın alınır. Amasyan Efendi'nin düzenlediği plan gereğince adı geçen komisyonun denetimi altında ilk kazma vurularak inşaat başlanılır. Mektep binalarının inşaatı için ayrılan 13.000 liralık ödeme ile mektebin birinci kısmı yapılır, ancak ödenek yetmediği için bina iki sene boş kalır. Sonunda Zihni Paşa'nın nazırlığı döneminde Ziraat Müdürü Nuri, Ziraat



Halkalı Ziraat Mektebi'nin yemekhanesi.
Fotoğraf: "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz,
Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 44.

Bankası muhasebecisi Zühdü, Fenn-i Baytari Müşaviri Mehmet Ali beyler ile Ziraat Müfettişi Ağaton Efendi'den oluşan ikinci bir komisyon kurularak binaların kalan kısmı da

bu komisyonun yaptığı çalışmayla 12.000 liralık ek bir ödeme yapılarak tamamlanır.

Halkalı Ziraat Mektebi'nin inşaatı tamamlanınca 1891 yılında ilk alınan talebe Mülkiye Baytar talebesi olur. Ülke hayvancılığına büyük kayıplar verdiren salgın hastalıklarla mücadele edebilmek için Zihni Paşa'nın nezareti döneminde konu gündeme getirilir.

Tıbbiye-i Mülkiye mektebinin büyük sınıfı o zaman eğitimini Ahırkapı'daki bir binada yapar ama binalar eğitim için yeterli değildir. Bununla beraber Mülkiye İdadisi (lise) mezunlarından olmak şartıyla kaydedilen Baytar talebesi, adı geçen binada Tıbbiye öğrencileriyle birlikte derslere devam ederler. 1889 yılında Tıbbiye-i Mülkiye binasında bulunan Baytar Mektebi'ne giren yirmi beş talebeden on dokuzu iki sene sonra yani 1891 senesinde inşaatı

henüz tamamlanan Halkalı Ziraat Mektebi'ne yatırılı olarak gelirler. Ziraat öğrencileri ise bundan bir sene sonra, 1892'de okula kabul edilir. Ziraat öğrencilerinin okula alınmasıyla mektebin resmi açılışı 13 Ekim 1892, Perşembe günü yapılır.

1891'de inşaatı tamamlanan ve bir yıl sonra 1982'de açılışı yapılan okula Halkalı Ziraat ve Baytar Mekteb-i Âlisi adı verilir.



Öğrenciler fidan dikerken. Fotoğraf: : Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022, sayfa 163.

Mehmed Ali Bey okula ilk müdür olarak tayin edilir. İstirati Efendi ikinci müdürlük, Zagaryan Efendi de çiftlik müdürlüğü görevine getirilir. Ayrıca beş şube bir araya gelerek bir Ziraat Teknik Kurulu oluşturulur. Bu kurulun riyasetine Aran Efendi getirilir. Şube başkanlıklarına Agadon Efendi, Mashar Bey, Vahan Bey ve ek görev olarak Mehmed Ali Bey getirilirler.



Mektebin açılışında öğrenciler ve M. Akif. Fotoğraf: Mehmet Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi

Dönemin önemli gazetelerinden Tercümân-ı Hakkat'in yayınladığı habere göre, Ziraat Bankası Müdürü ve Ziraat İdaresi Müdür-i Umumu Cemal Bey'in katılımı ile mektebin açılış gerçekleşir. Mektep müdürü, muallimler, ziraat ve baytar talebelerinin hazır bulunduğu açılış programında; 1891 yılında baytar talebesi olarak gelip üçüncü sınıfı okumuş olan 19 öğrenci arasından en başarılı ilk üç talebeye ödül verilir. Ödülü hak eden talebeler arasında Agop, Yusuf ve Akif (Mehmet Akif Ersoy) efendiler vardır.



Ziya Gökalp. Kaynak: Wikipedia

Ayrıca Mülkiye Baytar Mektebi döneminde, okul sıralarından geçen isimler arasında Ziya

Gökalp de vardır. 1894 yılında, Halkalı Ziraat ve Baytar Mekteb-i Ali'sinden yer darlığı nedeniyle ayrılan Mülkiye Baytar Mektebi, Cindi Meydanındaki kiralık bir binada öğretime devam eder.

Bu okulun öğrencileri arasında ünlü şair ve düşünür Ziya Gökalp de yer almaktaydı. Ancak Ziya Gökalp siyasi nedenlerden dolayı mezun olmadan okuldan ayrılmak zorunda kalır. Bazı

kaynaklarda, Ziya Gökalp isminde bir talebenin, İttihat ve Terakki cemiyetinin faaliyetlerine katıldığı için mektebe gelen iki hafiye eşliğinde sınıftan götürüldüğü bahsedilir.

Mehmet Akif Ersoy'un yakın arkadaşı, dönemin şair ve hukukçularından olan Mithat Cemal Kuntay'ın M. Akif ile olan anılarında Ziya Gökalp'e de rastlarız. İki yakın dostun yaptığı edebiyat sohbetlerinden birinde, M. Akif'in Ziya Gökalp'i felsefe açısından beğendiğini şu sözlerinden anlamak mümkün: "Bizde

felsefeyi hazmetmiş adam arama. Yalnız ben Halkalı'da talebe iken Diyarbakırlı bir Ziya vardı; hazmeden adam onu gördüm."



Halkalı Ziraat Mektebi binası günümüzde Sabahattin Zaim Üniversitesi olarak kullanılmakta.
Fotoğraf: Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları,
İstanbul: 2022, sayfa 164.

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi'nden Günümüze Uzanan Yol

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi ilk mezunlarını 1895 yılında verir. 1892 yılında bu okulun açılışı sırasında kapatılan Orman Maadin Mektebi'nin talebeleri de Halkalı'ya nakledilir. Bu durum 1910 yılında Orman Mekteb-i Âlisi'nin açılışına kadar sürüp gider.

1908'de Meşrutiyetin yeniden ilanından sonra, ziraatin çeşitli dallarında ihtisas görmek üzere Avrupa'ya talebeler gönderilir. Gönderilen talebeler Avrupa'dan döndükten sonra okulda ihtisasları ile ilgili şubelerde görevlerine başlar.

I. Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılında, diğer okullarda da olduğu gibi Halkalı Ziraat Mektebi'nde de derslere ara verilir. Öğretmen ve öğrencilerin büyük çoğunluğu cephelerde savaşarak gazi ve şehit olurlar. 1916 yılında savaş içerisinde zirai üretim, tohum muayenesi ve dağıtım gibi konularda duyulan ihtiyaç üzerine okul yeniden açılır. 1922 yılında Okul Müdürlüğü Rektörlük unvanı alır. İlk Rektör olan Ali Rıza Erten'i (1922-1924) Muhlis Erkmen (1924-1927) ve Süreyya Genca (1927-1928) takip eder. Son Rektör Faik Bey'in döneminde çıkartılan Islah-ı Tedrisat Kanunu'nun gereğince okul 1928 yılında kapatılır. 1930 yılında Halkalı Ziraat Mektebi adı ile 3 yıl süreli orta dereceli meslek okulu olarak yeniden öğretime açılır. 1980 yılında öğretim süresi 4 yıla çıkartılır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın onayı ile 2001-2002 Öğrenim yılından itibaren peyzaj ağırlıklı öğretim yapması uygun

görülür ve okul Zirai Üretim İşletmesi ve Peyzaj Meslek Lisesi adını alır.

04.07.2005 tarih ve 2005/9139 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile okul kapatılıp yerine Halkalı Zirai Üretim İşletmesi Tarımsal Yayım ve Hizmet İçi Eğitim Merkezi Müdürlüğü kurulur.

Osmanlı'dan günümüze birçok eğitim kurumuna ev sahipliği yapan arazi, İlim Yayma Vakfı'na, üniversite kurulmak üzere tahsis edilir. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İlim Yayma Vakfı tarafından, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun vakıf yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlerine tabi bir vakıf üniversitesi olarak 2010 yılında kurulur. İstiklâl Marşı şairi Mehmed Âkif'in hem öğrencilik hem de hocalık yaptığı bu mekânda bugün İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi hizmet vermektedir. ■



...

Halkalı Sathında Bir Şair

Mehmet Âkif Ersoy

20 Aralık 1873-27 Aralık 1936

-Şimdi tebdil-i hava var mı benim istediğim?

Bırakın hâlîme artık beni rahat öleyim!

Üç buçuk yıl bana katlandı bu mektep, üç gün

Daha katlansa kıyamet mi kopar?

M. Âkif Ersoy

Mehmet Akif, bugün Kosova sınırları içinde kalan, o zamanki adıyla İpek kazasından gelerek İstanbul'a yerleşen Mehmet Tahir Efendi ile aslen Buharalı Emine Şerife Hanım'ın oğlu olarak İstanbul'un Fatih semtindeki Sarıgözel mahallesinde dünyaya gelir. Mehmet Tahir Efendi oğluna, ebcet hesabıyla hicri 1290 olan doğum tarihini



Mehmet Akif Ersoy.
Fotoğraf: "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 55

belirten "Ragif" adını verir. Ragif bebek, İstanbul doğumlu olmasına karşın, ilk çocukluk yıllarını babası Mehmet Tahir Efendi'nin imamlık yaptığı

Bayramiç'te (Çanakkale) geçirir. Nüfus kaydı burada yapıldığı için doğum yeri Bayramiç olarak görünmektedir.

Bilgili ve çalışkan baba Mehmet Tahir Efendi, çocuk yaşta Arnavutluk'tan İstanbul'a geldikten sonra öğrenim görmüş ve Fatih Medresesi'nde ders veren hocalardan olmuştur. Mehmet Tahir Efendi, oğlu Mehmet Ragif'in

iyi bir eğitim almasını istediği için onun ilk hocası olmuş ve okul eğitiminin yanı sıra oğluna Arapça dersleri vermeye başlamıştı.

Henüz 4 yaşında Fatih'teki Emir Buhari mahallesi mektebine başlayan M. Ragif, 3 yıl sonra da okulun iptidai (ilkokul) bölümüne geçer. M. Ragif ortaokul eğitimine başladığında ise Miladî Takvim 1882'yi gösterir.

Dil derslerine ilgisi ve yeteneği olan M. Ragif, Fatih Camisi Medresesi'nde Farsça dersleri alır; Esad Dede'nin Gülistan ve Mesnevi derslerine girer. Fatih Merkez Rüştüyesi'ndeki orta öğrenimi süresince Fransızca derslerine de büyük bir ilgiyle katılarak kısa sürede dile hâkim olur. Elbette, ileriki yıllarda da kanıtlayacağı üzere, M. Ragif'in okuldaki en sevdiği ders Türkçedir. Türkçeyi sevdiği için mi yoksa Türkçeyi

sevmediği için mi bilinmez, okuldaki en sevdiği kişi de dönemin önemli aydınlarından olan Türkçe Öğretmeni Hersekli Hoca Kadri Efendi'dir. Edebiyata ve şiire ilgi duymasında Kadri Efendi'nin büyük bir etkisi olur. Küçük Ragif bu dönemde, çocukluk ve öğrencilik arkadaşı

olan, aynı zamanda babasından da ders alan İbnülemin Mahmut Kemal Bey ile birlikte manzumeler yazar.

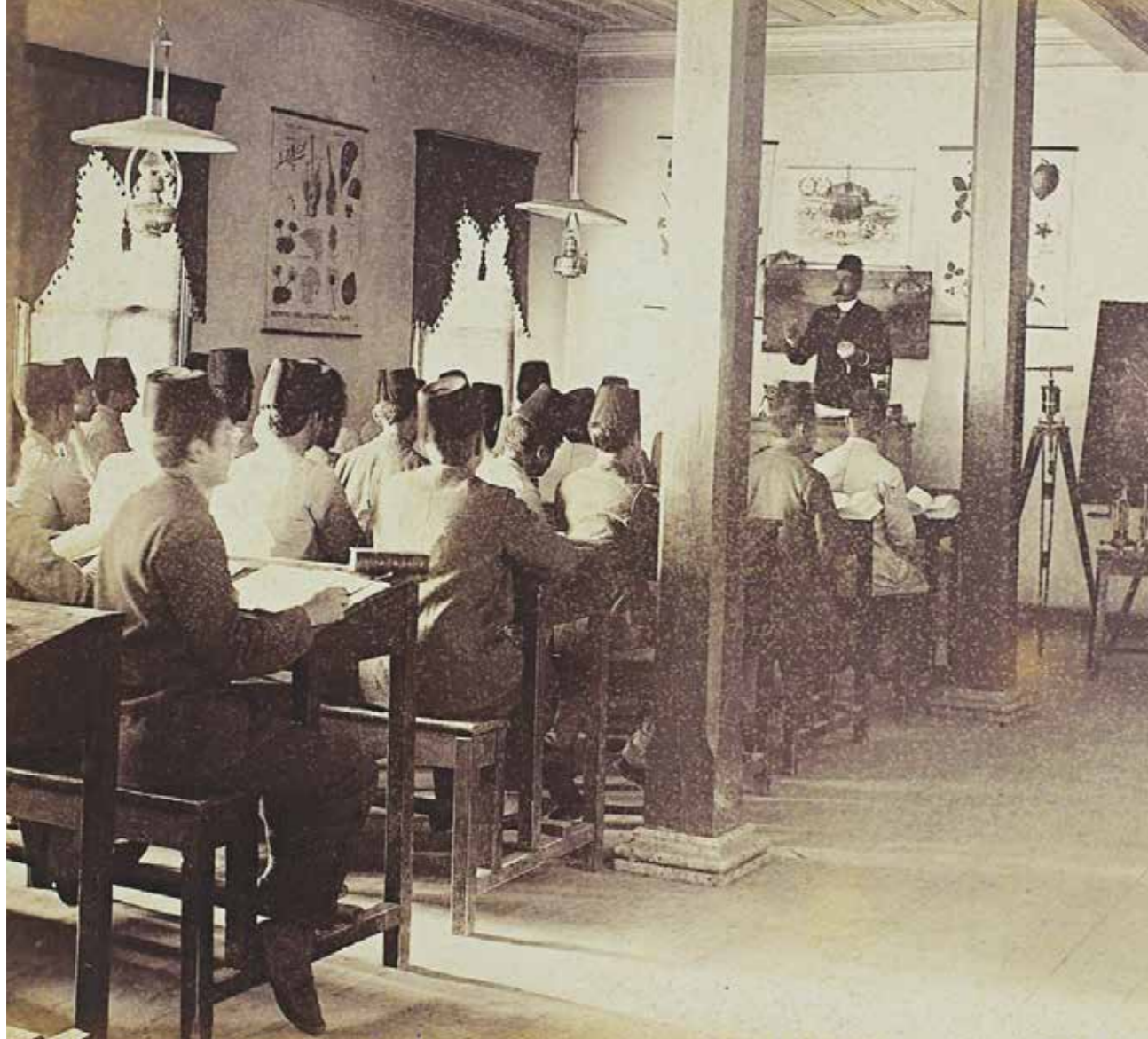
Ragif, buradaki ortaöğrenimini üç yıl sonra başarıyla bitirir. Annesi Emine Şerife Hanım, onun medrese öğrenimi görmesini istemişse de eğitim konusunda epey ehemmiyetli davranan ve oğlunun daha



Mehmet Akif'in öğrencilik yıllarından bir kare.
Halkalı Ziraat Mektebi'nin yemekhanesi. Fotoğraf: "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 35.

iyi bir eğitim almasını isteyen baba M. Tahir Efendi'nin desteğiyle M. Ragif, 1885'te dönemin gözde okulları arasında yer alan Mülkiye İdadisi'ne başlar. Genç Mehmet Âkif, lise yılları boyunca Mülkiye İdadisi'nin de en başarılı öğrencilerinden biri olur. Yine dönemin en başarılı eğitimcilerinden olan edebiyat öğretmeni

ni Muallim Naci'den çok etkilenir. Bu yıllarda, daha önce öğrenmeye başladığı Arapça, Farsça ve Fransızcasını daha da geliştirerek bu dilleri edebiyatlarını okuyacak ve çeviri yapacak derecede iyi öğrenir. Mehmet Âkif'in şiire olan ilgisi de lise yıllarında giderek artar.



Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi'nin dershanesi. "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 323.

Mehmet Âkif Ersoy ve Halkalı Ziraat ve Baytar Mekteb-i Âlisi

Takvimler 1888'i gösterdiğinde genç ve başarılı bir adam olan Mehmet Âkif hayatın sert yüzüyle karşı karşıya kalır. Mülkiye İdadisi'ni bitirip de

okulun yüksek bölümü olan Mülkiye Mekteb-i Âlisi'ne kaydolan Âkif için zorlu günler kapıdadır. Yarınları için umut dolu olan ve gelecek vadeden

şair, ansızın çıkagelen talihsizliklerle boğuşmak zorunda kalır. Okula başladığı ilk hafta babası Mehmet Tahir Efendi hayata gözlerini yumar.

Tahir Efendi'nin ölümü aileyi derinden sarsar ve Âkif Mülkiye Mekteb-i Âlisi'ni daha yolun başında bırakmak zorunda kalır. Aile, evin babasının yokluğunun getirdiği yoksunluklara dayanmaya çalışırken, üzerine 1889'daki büyük Fatih yangınında evleri de yanınca büyük bir yoksulluğa ve zor duruma düşer. Genç Âkif, annesi Emine Şerife Hanım ve kız kardeşi Nuriye ile ortalıkta kalır. Ancak evsizlikleri çok uzun

sürmez. Aile Mehmet Tahir Efendi'nin öğrencisi olan Mustafa Sıtkı'nın yanan evinin arsasına yaptırdığı küçük eve yerleşir.

Peş peşe gelişen bu talihsizlikler, ailenin yaşamını derinden etkiler ve Âkif, geçim sıkıntısıyla başa çıkmanın yolunu bir an önce meslek sahibi olmakta bulur. Yana yakıla iş aradığı sırada

Baytar Mekteb-i Âlisi'nde öğrenim masraflarının devlet tarafından karşıladığını, eğitimi tamamladıktan sonra da memur olarak atanabileceğini ve

bu alanda iş garantisi olduğunu öğrenir. Bu haber genç Âkif için umudun fitilini yeniden yakar. Bunun üzerine, hemen Baytar Mekteb-i Âlisi'ne başvurur ve 1889 yılında alınan ilk 25 öğrencinin arasına girer. Öğrenimine Ahırkapı'daki Tıbbiye-i Mülkiye Mektebi'nde, bu okulun öğrencileriyle birlikte başlar ve burada iki yıl gündüzlü olarak okur. 1891 ders yılı başında 19 öğrenci Halkalı'daki okula nakledilir. Nakledilen bu 19



Mehmet Âkif'in 13 Ekim 1892'de yaptığı konuşmanın metni. Kaynak: "120 Yıllık Eğitim Çınarı Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi", Yay. Haz. Hasan Soydan, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara: 2011, Sayfa: 223.

öğrenciden biri de Mehmet Âkif'tir. Âkif, yapımı yeni tamamlanan bu okulda yatılı olarak okumaya başlar. Okuldaki dördüncü öğrenim yılının başında, 13 Ekim 1892 Perşembe günü okulun resmî açılışı yapılır ve o gün genç Mehmet Âkif'e bir önceki yıl sınıfını birincilikle geçtiği için kendisine armağan verilir. Başarılı talebe Âkif açılış töreninde bir de konuşma yapar.

Mehmet Âkif'in 13 Ekim 1892'de yaptığı konuşmanın metni:

"Muhterem Refiklerim!

Şeref-i intisâbıyla bahtiyar olduğumuz şu silk-i celîl-i Baytâriye'nin uluvv-i kadrü mâhiyyeti hakkında uzun uzadıya serd-imakâlâta hacet görmüyorum. Çünkü her birimiz o fennin lezâ'iz-i tahsiliyle şîrîn-mezâkolduğumuz cihetle bu husûsdaki beyanâtımbî-lüzûm derecesine tenezzül eder. Bâb-ıvâlâ-yı maârifin umûma küşâde, vesâ'it-ita'allümün ezher-cihet mükemmel veâmâde bulunduğu şu zaman-ı saâdet-nişân-iterakkide arzû-mendân-ı i'tilâ dâimâ iktisâb-ı muvaffakiyetle hâ'iz-i fahr ü mübâhât olmaktadır. Asrımızda bir ferd yoktur ki sarf-ınakdiye-i gayret eylediği halde heveskâr-ıvisâli olduğu şâhid-i fazi u ilme destres ümülâki olamasın, işte nezd-i şâhânelerindetebâbet-i baytariyenin elzemiyet ve ehemmiyeti malum ve müsellemler bulunan Pâdişâh-ı idil-âgâh efendimizin evlâd-ı vatana

bir lutf-ı cemîl-i Şehriyârieleri bulunan şu Dârülfünûn-ı ifeyz-nümünü bâlâda serd eylemiş olduğummüddeâlara bir bürhân-ı celîl-i kâfi olmaküzre irâ'e ederim. Bu günkü günde dahitebâbetin esası ve teşhîs-i marazın medâr-ı lâsı bulunan "ilm-i Emrâz-ı Umûmiyye-i Hayvanât-1 Ehliyye" dersine bir senedenberi bezi eylediğimiz mesâî ve gayretin semeresini iktitâfa mazhariyetle ayrıca kâm-yâb oluyoruz, imtihânımıza lütfen ve tenez-zülen teşrif ile bizleri tesrîr ve taltif buyuranmümeyyizîn-i kirâm hazretlerine, müdür-i hamiyet-şî'âr ve mu'allim-i zî-iktidâr efendilerimize merreten ba de uhrâ teşekkürleritakdim eder ve 'Cenâb-ı Hakk hâmi-i ilm ühüner, Şehenshâh-ı maârif-perver efendimiz hazretlerinin ömr ü iclâl-i şehriyârielerini rüz-efzûn buyursun' du'â-yı vâcib-ül-edâsiyla lahatm-i makâl eylerim. (Pâdişâhım çok yaşa)"



Mehmet Âkif Ersoy, Halkalı'daki Baytar Mektebi-i Âlisi'nde (Veterinerlik Fakültesi) iki yıl yatılı olarak eğitim görür. Eğitimi boyunca hemen her hafta, yatılı okuduğu Halkalı'dan annesi ve kardeşiyle birlikte yaşadığı eve gidip gelir.

Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi-i Âlisi'ndeki dersler, tahmin edileceği üzere ağırlıklı olarak pozitif bilimler ve mesleki konular üzerinedir; tıp, kimya, hayvan bilimi, bitki bilimi, sağlık bilgisi, toprak ve maden bilimi. Okulda kuramsal bilgilerin yanı sıra, dersler uygulamalı olarak da işlenir. Öyle ki, okul binasının çevresindeki arazi, tarım uygulamaları yapılacak biçimde düzenlenerek talebelerin deneyim kazanması için alan yaratılır. Dersler dönemin önde gelen, birbirinden değerli öğretmenleri tarafından verilir. Bu değerli öğretmenlerin hepsinin Mehmet Âkif'in üzerinde olumlu bir etkisi olur. Ancak bakteriyoloji öğretmeni Doktor Rifat Hüsamettin Paşa, onun pozitif bilim sevgisi kazanmasında en çok etkisi olan kişidir. En çok etkilendiği bilim insanı da, bakteriyolog olarak çalıştığı sürede tıbbın ilerlemesine katkılar sunan, kuduz aşısını bulup 1885'te uygulayarak başarılı olan Fransız mikrobiyolog ve kimyager Louis Pasteur'dür.

Başarılı bir öğrenci olmasının yanında içindeki şiir sevgisi, genç Âkif'i edebiyata ve şiir üzerine yoğunlaşmasını sağlar. Pozitif bilimlere ilgisinin

yanı sıra edebiyat sevgisi de yaşamında önemli bir yer tutmaya başlar. Şiire artan ilgisi sayesinde kendisi de şiirler yazmaya başlar. Lise yıllarında başladığı şiirlerini burada bulunduğu dönemde daha da geliştirir. Özellikle, okulun son iki yılında şiir çalışmaları üzerine bir hayli eğilir. Genç şairin etkilendiği isimler arasında Namık Kemal, Muallim Naci ve Ziya Paşa efendiler vardır.

Şair Gülsüm Cengiz, "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece" isimli kitabında Mehmet Âkif'in bu sürecinden şöyle bahseder:

"Bunda kuşkusuz ailesinden uzakta yatılı okurken geçirdiği günlerin, gecelerin etkisi olmuştur; ancak en büyük etkilenme alanı yaşamın kendisidir. Dönemindeki yaşama tanıklık eden, çevresinde gördüğü insanları ve yaşamları ustalıklı yansıtan şiirlerinde bu belirgin olarak görülmektedir. Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi-i Âlisi'nde görüp yaşadıklarının, Fatih Sarıgözel'den Halkalı'ya, Halkalı'dan Fatih'e ve başka yerlere yürüyerek gidip gelirken görüp gözlemlediklerinin kuşkusuz ki şiirinde önemli bir yeri vardır. Pek çok şiirinde halkın yaşamı ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Şiire yeni başladığı dönemde, en sevdiği şairlerden biri olan Namık Kemal'in etkisinde şiirler yazıyordu. Lisede edebiyat öğretmeni olan Muallim Naci ve Ziya Paşa da etkilendiği öteki edebiyatçılardı. (Ki etkilenerek yazdığı bu şiir-

lerini yayımlamamış ve daha sonra yok etmiştir. Bu şiirlerden geriye, şiirlerini paylaştığı dostlarının defterlerinde bulunan çok azı kalabilmiştir.) Yoğun çalışmalarının sonucunda şiirde kendi özgün söyleyişini ve biçimini bulmuştu. Bir insanın, olayın ya da halkın günlük yaşamına tanıklık eden şiirlerde ayrıntılı betimlemeler, karşılıklı konuşmalar, kendi duygu ve düşünceleri, yer yer yer sitem ve eleştiri yer alıyordu.”

Mehmet Âkif'in Halkalı Ziraat Mektebi'nde geçirdiği zaman; insanlar, olaylar ve tanıklıklar, genç şairin duygularına sirayet eder. Bundan dolayıdır ki şairin “Hasta” adlı şiiri de içinde bulunduğu dönemi, okul yaşamı ve genç bir insanın yaşadıkları bakımından önemli ipuçları sunar.

“Vak'a Halkalı Ziraat Mektebi'nde geçmiştir” sunusuyla yayımladığı şiir, altında tarih olmadığı için, öğrenciliği döneminde mi yoksa daha sonra bu okulda öğretmen olarak çalıştığı dönemde mi yazdığını anlamak oldukça güç. “Hasta” adlı şiirinde, bu okulda okurken vereme yakalanan, tedavi edilemediğinden hastalık bulaşıcı olduğu için “Hava değişikliği için gönderiyoruz” denilerek okuldan uzaklaştırılan bir öğrencinin yaşadıklarına tanıklık eder. Okul doktorunun ve müdürün konuşmaları ile bir hafta ömrü kaldığı söylenen genç öğrencinin acı ve sitemi şiirde başarıyla aktarılır.

– Yeter!

Hastanın çehresi meydanda ya! İnsanda meğer Olmasın his denilen şey... O değil, lâkin biz Bunu “tebdil-i havâ” der de nasıl göndeririz?

Şurada üç beş günü var... Gönderelim: Yolda ölür.. “Git!” demek, hem, düşünürsek ne büyük bir züldür! Hadi göndermeyelim... Var mı fakat imkânı? Kime dert anlatırız? Bulsana dert anlayanı!

1892-1893 ders yılının sonunda Halkalı Baytar Mekteb-i Âlisi ilk mezunlarını verir. Okulun ilk öğrencilerinden olan Mehmet Âkif, okulu birincilikle bitirir. Âkif artık, ne zamandır atılmak istediği meslek hayatının başlangıcındadır. Okulu bitirir bitirmez Ziraat Bakanlığı'nda (Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti) baytarlık şubesinde veteriner müfettiş yardımcısı olarak göreve başlar.

Memuriyet yaşamından dolayı sık sık yolculuğa çıkar. Görev yeri İstanbul'dur ancak çiçeği burnunda memur, görevinin ilk yıllarında teftiş için Rumeli, Anadolu, Arnavutluk ve Arap bölgelerine gider. Balkanlara yaptığı bir görev gezisi esnasında, babasının doğum yeri olan İpek kasabasına da yolunu düşürür. Baba memleketinin havasını soluyarak akrabalarıyla tanışır ve sohbet eder. Bu geziler ona, Osmanlı Devleti'nin sınırları içinde yaşayan halkın durumu-

nu gözlemlene, insanları yakından tanıma olanağı sunar. Mehmet Âkif, bir yandan yaşamını kazanırken bir yandan da şiir çalışmalarını sürdürür.

Burada yine şair Gülsüm Cengiz, Mehmet Âkif'in şiirle geçen bu günlerin şu sözleriyle aktarır:

“Artık dili ve aruz vezni- ni ustalıkla kullanıyordu. Halkalı'daki okulun son iki yılında yoğun şiir çalışmalarının sonucunda, etkilendiği şairlerden uzaklaşarak kendi biçimini ve söyleyişini bulmuştu. Şiir-

lerini artık yayımlayabilirdi. Okuldan mezun olduğu yılın sonunda, 28 Aralık 1893'te Hazine-i Fünun dergisinde bir gazeli yayımlandı. Sonra onu diğerleri izledi; 18 Ekim 1894'te bir başka gazeli Hazine-i Fünun'da, 14 Mart 1895 yılında Mektep Mecmuası'nda “Kur'an'a Hitap” şiiri yayımlandı. 10 Şubat 1898'de Resimli Gazete'de yayımlanan şiirlerinin yanı sıra Maarif Dergisi'nde de şiirleri, yazıları, Arapça, Farsça ve Fransızcadan yaptığı çeviriler yayımlanmaya



Mehmet Âkif Ersoy, öğretmenliğinin ilk yıllarında. Fotoğraf: “Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece”, Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 46.

başladı. Aynı yıl Servet-i Fünun dergisinin Kasım ve Aralık sayılarında yazıları yayımlandı. Şiir onun yaşamında daha çok yer kaplamaya, şiir ve yazıları yayımlandıkça adı daha çok duyulmaya ve edebiyatçı kişiliği öne çıkmaya başladı. Artık baytarlık mesleğinden daha çok şairliğiyle ve edebiyatçı kişiliğiyle tanınır olmuştu. Bu durum ona yeni olanaklar sağladı, edebiyatla olan ilişkisi yaşamının farklı bir yöne doğru ilerlemesine neden oldu. Edebiyatçı kimliği ona yeni kapılar açtı.”

Takvim 4 Ekim 1906 yılını gösterdiğinde, Mehmet Âkif'i bu defa bambaşka bir heyecan sarar. 13 yıl önce öğrenci olarak çıktığı Halkalı Baytar Mektebi Âlisi'ne bu kez öğretmen olarak geri döner. Mehmet Âkif, Ziraat Bakanlığı'nın (Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti) baytarlık şubesindeki görevinin yanı sıra, mezun olduğu Halkalı Baytar Mekteb-i Âlisi'nde Kitabet-i Resmîye (resmî yazışma usulü) dersleri vermek için öğretmen olarak atanır.

...



Mehmet Âkif Ersoy, okuldaki öğretmen arkadaşlarıyla Fotoğraf: "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 47.

Sonraki yıl, 25 Ağustos 1907'de Çiftçilik Makinist Mektebi'ne Türkçe öğretmeni olarak atanır. Ardından, 24 Kasım 1908'de Darülfunun'daki Edebiyat Fakültesi'nde Edebiyat-ı Osmaniyeye müderrisi (Osmanlı Edebiyatı öğretmeni) olarak atanır. Tüm bu gelişmeler olurken bir yandan da hem öğrenci hem de öğretmen olduğu Halkalı'da kurmuş olduğu arkadaşlık ilişkileri devam eder, M. Âkif mezunlar toplantılarına ka-

tılır. Hatta 1910 yılında Halkalı Baytar Mektebi- i Âlisi Mezununi Cemiyeti başkanlığına seçilir. Mehmet Âkif Halkalı'daki okulda eğitimci olarak uzun yıllar çalışır; 1917 yılı kayıtlarında adı geçmesi, onun okuldaki görevinin o döneme kadar sürdüğünü gösterir. 1917'de okulun yayımlandığı Halkalı Ziraat Mektebi Âlisi Mecmuası'nda "Mektebin Mevkii, Ebniyesi, Tarihçesi" başlıklı bir yazısı da yer alır.

...

Vatan Sathında Mehmet Akif: Millî Mücadele ve İstiklâl Marşı yılları

Mehmet Âkif II. Meşrutiyet'in ilanından hemen sonra İttihat ve Terakki Cemiyetine katılır, ancak bir süre sonra Cemiyet'in baskıcı yönetim anlayışı dolayısıyla buradan ayrılır ve eleştirel bir tavır alır. 1911-1912 yıllarında Müdafaa-i Milliye Cemiyeti üyesi sıfatıyla Beyazıt, Fatih ve Süleymaniye gibi selâtin camilerinde vaazlar verir,



Mehmet Âkif Ersoy, okul bahçesinde. Fotoğraf: "Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021, sayfa 47.

Balkan Savaşı felaketinin halkın psikolojisi üzerindeki tahribatını hafifletmeye çalışır. 1913 yılı sonunda İttihat ve Terakki hükümetinin baskılarıyla üniversitedeki görevinden istifa etmek zorunda kalır. 3 Ocak 1914 tarihinde Mısır'a gider. Dönüşünden sonra da İttihat ve Terakki hükümetinin

şaire ve dergiye yönelik baskıları devam eder.

Harbiye Nezareti'ne bağlı Teşkilat-ı Mahsusa adlı kuruluşun görevlendirmesiyle 1914 yılının Aralık ayında bir heyet içerisinde Berlin'e gider. Heyetin görevi, Birinci Dünya Savaşı'nda Almanlara esir düşen Müslüman askerlere Almanya'nın Osmanlı Devleti'nin

müttefiki olduğunu anlatmak, onları bu konuda bilgilendirmektir. İttihat ve Terakki hükümeti Mehmet Âkif'in İslam dünyası üzerindeki manevî nüfuzundan yararlanmak ister, Âkif de cemiyetle mesafeli olmasına rağmen millî bir mesele olarak gördüğü bu görevi kabul eder.



Mehmet Âkif Ersoy Dar'ül Fünun'da hocaları ile. Kaynak: Mehmet Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi



İstiklâl Marşı'nın yayınlandığı resmi gazete. Kaynak: Mehmed Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi



İstiklâl Marşı'nın kabul edildiği T.B.M.M. Kaynak: Mehmed Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi

Yine Teşkilat-ı Mahsusa'nın verdiği görevle Birinci Dünya Savaşı'nda Arap kabilelerinin Osmanlı Devleti'ne bağlılığını sağlamak için kurulmuş bir çeşit nasihat heyeti ile Arabistan'ın Necid bölgesine doğru yola koyulur. Birinci Dünya Savaşı'nın Osmanlı Devleti için mağlubiyetle sonuçlanması sonrasında başlayan Millî Mücadele'ye fiilen katılır. 10 Nisan 1920 tarihinde Ankara'ya gitmek üzere İstanbul'dan ayrılır. Akif, 24 Nisan'da, Meclis'in açılışının ertesi günü Ankara'ya ulaşır. 30 Nisan 1920 tarihinde

Hacı Bayram Camii'nde bir vaaz vererek Millî Mücadelenin desteklenmesi gerektiğini halka anlatır. Şair artık bir milletvekilidir. Haziran ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Burdur milletvekili olarak girer, bir yandan meclis çalışmalarına katılırken bir yandan da Eskişehir, Burdur, Antalya, Afyon, Konya, Kastamonu gibi civar şehirlere giderek camilerde halkı direnişe çağıran vaazlar verir. Bazı vaazları basılarak ordu içerisinde askerin maneviyatını arttırmak amacıyla dağıtılır.

Bir taraftan Millî Mücadele sürerken Ankara Hükûmeti bir milli marş ihtiyacı duyarak Maarif Vekâleti aracılığıyla 7 Kasım 1920 tarihinde gazetelerde milli marş için bir yarışma açıldığı ilan edilir. İlanda birinci olan esere ve bestesine 500'er lira para ödülü verileceği belirtilir. Yarışma fikrine ve özellikle de para ödülüne sıcak bakmayan Mehmet Akif, önce bu yarışmaya katılmaz. Daha sonra Maarif Vekili Hamdullah Suphi Bey'in ricası ve ısrarı üzerine para ödülünü almamak şartıyla bu şiiri yazmayı kabul

eder. Bu şiir 1 Mart 1921'de Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi tarafından Meclis kürsüsünden okunur ve yapılan müzakerelerden sonra 12 Mart'ta milletvekillerinin oylarıyla millî marş olarak kabul edilir. Böylece Mehmet Âkif, Millî Mücadele içindeki faaliyetlerini İstiklal Marşı'yla taçlandırmış olur. Millî Mücadelenin zaferle sonuçlanmasından sonra 21 Mart 1923'te Meclis'in son kez toplanarak seçim kararı alıp dağılmasıyla milletvekilliği sona eren Mehmet Akif, ailesiyle birlikte İstanbul'a döner.



Mehmet Akif'in son fotoğraflarından. Kaynak: Mehrek Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi



Mehmet Akif hasta yatağında yemek yerken. Kaynak: Mehrek Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi

Şaire Veda...

Mehmet Akif, 1923 yılının Ekim ayında Abbas Halim Paşa'nın davetlisi olarak Mısır'a gider ve 1924 yılı baharına kadar Mısır'da kalır. Baharda İstanbul'a gelir, sonbaharda tekrar Mısır'a gider ve kışı orada geçirir. 1925 yılı baharında tekrar İstanbul'a döndüğü sırada Diyanet İşleri Başkanlığı'nca kendisine Kur'an'ı tercüme etme görevi verilir. 1925 yılı sonuna doğru tekrar Mısır'a gider ve 1936 yılına kadar gurbette kalır şair. Bu yıllarda daha çok Kur'an'ın tercümesiyle uğraşır. Ayrıca 1929 yılından sonra Kahire'deki Camiatü'l-Misriyye'de (Kahire Üniversitesi) Türkçe dersleri verir.

1935 yılında sağlığı bozulan şair, hastalığının ilerlemesi üzerine 1936 yılı Haziran ayında İs-

tanbul'a geri gelir. Bu yılın sonunda, 27 Aralık'ta İstanbul'da İstiklâl Caddesi'ndeki Abbas Halim Paşa'ya ait Mısır Apartmanı'nda hastalığı neticesinde hayata gözlerini yumar. Cenazesi 28 Aralık günü Beyazıt Camii'nden kaldırılır ve çoğu üniversite öğrencisi olan büyük bir kalabalık

tarafından Edirnekapı Şehitliği'nin karşısındaki mezarlığa defnedilir.

Hayatı türlü zorluklarla geçen şairin mezarı, 1960 yılında yol inşaatı sebebiyle Edirnekapı Şehitliği'ne nakledilmiştir. ■



Mehmet Akif'in naaşı İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin omuzlarında. Kaynak: Mehrek Akif Ersoy Araştırmaları Merkezi

بازار ايرتسى
۱۱ رجب ۱۳۳۹
۲۱ مارت ۱۳۳۷
تاريخ تاسيبي
۷ تشرين اول ۱۳۳۶

جريدہ رسمى

آبونه شرائطى

يوز لىكخسى ۲۵۰ غروش
الى ۱۲۰
بهر لىكخسى ۱۰۰۰ پاره در

نومروى: ۷

تور كيا بويوك ملت مجلسى حكومتك رسمى غزنىسى اولوب شهريك هفته در دفعه نشر اولنور .

استقلال مارشى

۱
قورقا ، سوغز بو شفقارده يوزهن آل سنجاق ،
سوغدن يوردىك اوستنده موتن الك صوك اوجاق ،
اوين ملتك ييلديزيدر ، پارلاياجق ،
و بندر ، اويم ملتكمدر آنجاق .

۲
قربان اولايم ، چهره كى اى نازلى هلال
عرقه بر كولا نه بو دندت ، بو جلال ،
از دور كورن لالريتر صوگره هلال .
حقه طابن ، ماتمك استقلال .

۶
باصدىك يرلى ، « طوبراق ؟ » ديهه رككجه ، طاني :
دوشون آلتدىكى بيكگرجه كفنسر ياقانى ،
سن شهيد اوغلو سوك . ايچيته ، يازيقدر ، آتاكى :
ويرمه ، دنيارى آلهلده ، بو جنت وطنى .

۷
كيم بو جنت وطنك اوف
شهدا ، فدا

منه : ۱



Adnan Özyalçiner ve Sennur Sezer. Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar", Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

Halkalı'dan Dünyanın Bütün Gecekondularına Bakan Şair:

Sennur Sezer

12 Haziran 1943 - 7 Ekim 2015

Taşlandım hangi gün ağıt yaktımsa

Adını andımsa büyük açlığın

Sevdaya mı bundan böyle koşular

Sevdaya mı böyle suçlu ve şaşkın

Sennur Sezer

Yıl 1960'ların başıdır. Bir demiryolu işçisi çocuğu olan Sennur Sezer, ilk gençlik yıllarında ailesiyle birlikte Halkalı'daki TCDD Lojmanlarında yaşar. Çağaloğlu'ndaki İstanbul Kız Lisesi'ne de henüz lise ikinci sınıftayken ayrılarak çalışmaya başladığı Taşkızak Tersanesi'ne de Halkalı Gar'ından kalkan banliyö treniyle gidip gelir. Bu yolculukların sonu sadece okula veya işe varmaz elbette. Yolculuklarının en önemlisini çoğunluğun, direncin, tanıklıkların dünyası olan şiirine varmak için yapar. Raylar onu her akşamüzeri, dostlarıyla bir arada olacağı, Yenikapı'daki Kemal Bey'in Kahvesi'ne götürür.

O yıllarda gençlerin piknik yapmaya, çocukların kuş tutmaya gittiği; is-

tasyon ve göl manzaralı bir tepeye konuşlanmış olan TCDD Lojmanları, cıvıl cıvıl sakinleriyle bir-

likte yeşil kırların arasından selamlarmış Halkalı Tren Garı'nı. Birbirinden cins ağaçların ve çiçeklerin kök saldıği bahçeleriyle, istasyonun hemen karşısında bulunan müstakil lojmanlardan günümüze kalan birkaç tanesi, etrafında yükselen

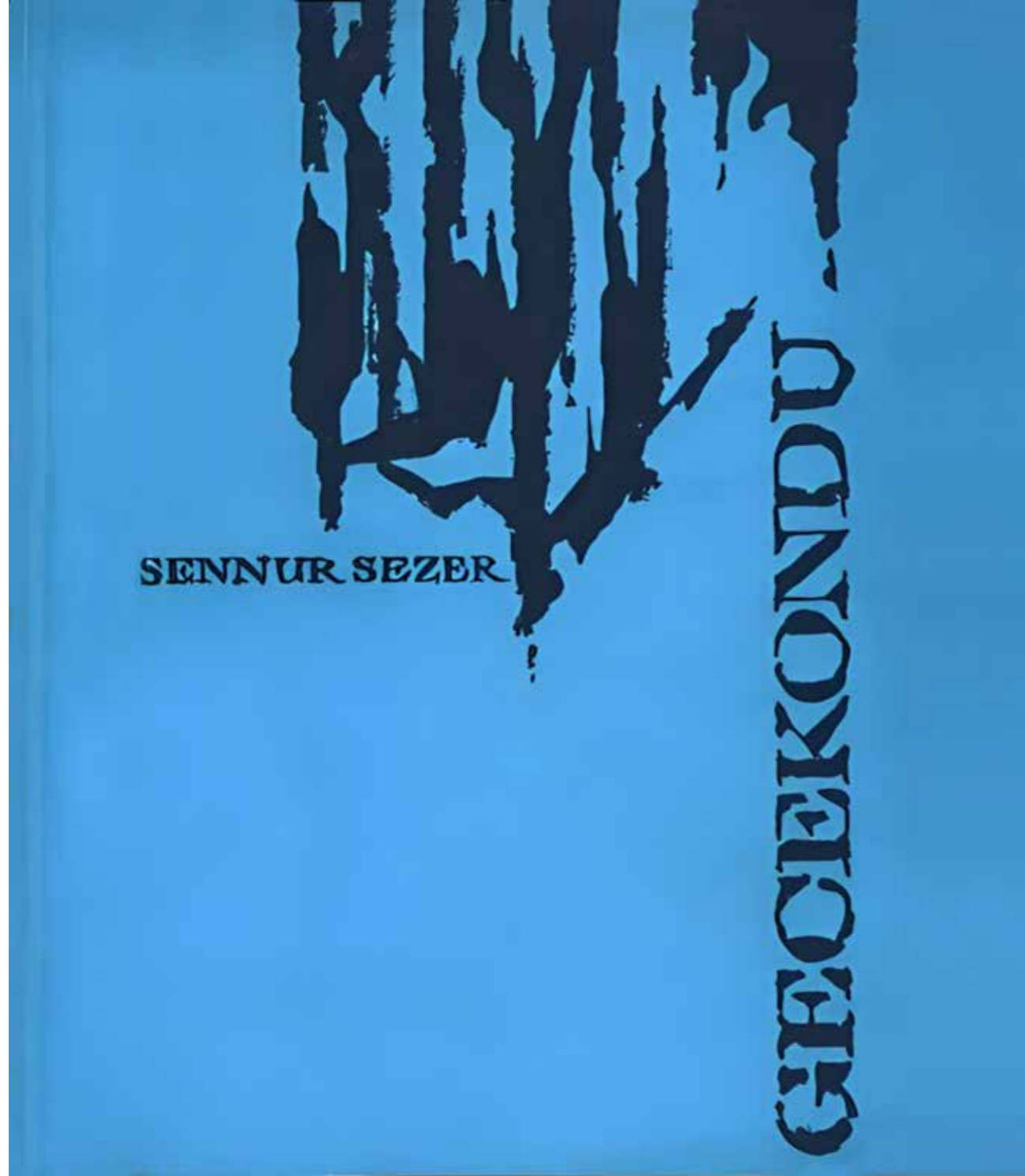


Sennur Sezer tarihi çeşme önünde. Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar", Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

TOKİ blokları ve Göl Konutları'nın gölgesinden bakıyor istasyona şimdilerde.

Sennur Sezer'in, yayınlandığı sırada edebiyat çevrelerinde büyük bir heyecan ve önemle karşılanan ilk şiir kitabı Gecekondu, 1964 yılında okurla buluşur. Çağının tanıklığını yapan; yoksulluğu, işçileri, emeği, umudu, ev içlerini, çocukları ve fabrika düdüklarini tüm diriliğiyle anlatan Gecekondu,

Halkalı'nın sırtlarındaki gecekondu mahallelerinden görünür şaire.



Sennur Sezer, Gecekondu, Ersa Matbaacılık, 1964, İstanbul.

Şairin, koltuğunun altında kitaplar, dergiler; cebinde şiirler; aklında ise ekmek kavgası, işçiler ve gecekondu sakinleri ile her gün yolculuklara karışmasına tanıklık eden sadece

1960'lı yıllarda başlayan tanışıklık, edebiyatımızın iki önemli isminin mutlu bir birliktelik kurmasına, aynı çatı altında hayatlarını paylaşmalarına kadar gider. Ta ki Sennur Sezer'i kaybettiğimiz 7 Ekim 2015'e kadar...

Yarım Asrı Aşan Arkadaşlık ve Halkalı Anıları

1950 kuşağının en önemli öykücüleri arasında yer alan Adnan Özyalçiner, Sennur Sezer'in Halkalı zamanlarından; Halkalı'dan her gün Yenikapı'daki mahfile gidip gelmesinden, Gecekondu kitabından, lojmandaki küçük yaşamışlıklardan bahsederken o günleri mutlulukla yad ediyor:

"Biz Sennur ile ilk kez 1960 yılında tanıştık. Yakın arkadaşımdaydım ama sevgilim değildi, duygusal ilişki-

Halkalı değildir. En önemli tanık, direncin şairi Sennur Sezer'e yaklaşık elli yıl boyunca hem yol hem de hayat arkadaşlığı yapan, yazar Adnan Özyalçiner'dir.

1966'da başladı, 1966 Eylülünden itibaren bir yıllık süren sevgililiğimizin ardından 1967'nin Ağustos'unda da evlendik. O zamanlar Büyük Şehir Belediyesi'nde nikah kıyılırdı. Sennur'un nikah şahidi Behçet Necatigil, benim şahidim ise Mehmet Seyda idi. Davetliler arasında kimler yoktu ki... Yaşar Kemal, Fazıl Hüsni (Dağlarca) ve daha birçok yakın arkadaşımız vardı."



Tarihi çeşme önünde Sennur Sezer ve Adnan Özyalçiner.
Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar",
Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

Özyalçiner, Sezer sayesinde daha sık gidip geldiği Halkalı'ya dair anılarını anlatırken, bölgenin eski hallerinden ve doğal görünülerinden de bahsediyor:

“Sennur Sezer'in Gecekondu kitabını yazması Halkalı ile ilgiliydi. İlk kez gecekondu Küçükçekmece'de daha doğrusu Sefaköy'de gördü.

Özellikle Sefaköy bomboş bir alandı ve orada yeni yeni gecekondu yapıldı o sıra. Sennur da Halkalı'da yaşarken o gecekondu, gecekonduardaki insanları ve yaşamları görüyor. O kadar bakir bir yerdin Halkalı bölgesi. Göle girilirdi o zamanlar, girilecek kadar temizdi. Biz de gençliğimizde göle girerdik. Bir de Soğuksu'da denize girerdik.



Sennur Sezer ve Adnan Özyalçiner evlenirken, 1967. Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar", Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

GECEKONDU

Aceledir sevişmeler tek odalarda
Yarı giyinikliğinde kadınların
Kaçış kaçıştır
Dönüverişinden çocukların

Suluk soluk yaşamalar
El kiri
Yıkanan kapı önlerinde
Yarına hep yarına sorular
Dipdiri
Fabrika düdüklerinde

“Kondu”ların can kardeş damarlarında
Sızı sızı
Kirası ya borcu dört duvarın
Tez büyür çocuklar tek odalarda
İnanın.

“İstasyonun arkası tamamen yemyeşildi, tepeler hep yeşillikti. Sennur'un yaşadığı lojmanlar da tepenin üzerindeydi. Hatta şöyle anlatayım o zamanki bakirliği; Sennur ile nişanlanmak üzere, kız kardeşim ve yeğenlerimle birlikte onların yaşadığı lojmanlara gittik. Nisan ayı civarıydı, orada tam bir kır havası vardı. Papatyalar açmış, çiçekler rengarenk. Kız kardeşim ve çocukları tabii kentten geldiği için oradaki yeşillikleri görünce havalara sıçradılar sevinçten. Sanki hayatlarında ilk kez doğayı bu kadar

yakından görüyor gibiydiler. Ve o kırlık yerde arsalar metrekaresi 1'er liraya satılırdı o zamanlar, şimdi gerisini siz düşünün...

“TCDD Lojmanları da Halkalı'nın tepesinde, istasyona bakardı. Lojmanların arkası tamamen



Sennur Sezer ve Adnan Özyalçiner nişanlanırken, Halkalı TCDD Lojmanları. Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar", Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

kır ve bomboş bir arazi. Kışın lojmanlara kadar kurtlar inerdi. Bununla alakalı bir öykü anlatayım size. Lojmanın güzel bir bahçesi vardı. O bahçede kayısı ağaçları, kiraz ağaçları vardı, tavuk

...
falan beslerlerdi. Sennur'un annesi Müeyyet Hanım da bahçeye domates, biber, patlıcan, maydanoz, taze soğan ekerdi. Müeyyet Hanım kedileri ve daha doğrusu hayvanları çok sevdiği için evlerinde üç dört tane kedi vardı, öyle bir tane de değil. Bir gün, Müeyyet Hanım kapının önüne çıktığı sırada yavru bir köpek buluyor. İçeri alıyor köpeği ve uzun bir süre severek besliyor tabii. Hiç

aç bırakmıyor. Bir zaman sonra köpek kocaman olmaya, serpilmeye başlıyor. Yine günlerden bir gün, Sennur'un eniştesi evlerine ziyarete geliyor ki ne görsün, köpeğin ön ayakları arka ayaklarından kısa. Hemen anlıyor tabii durumu. 'Bacım bu köpek değil çakal bu,' diyor, 'çakal.' 'Biraz daha büyürse tavuklara saldırır bu.' Müeyyet Hanım meğerse çakalı evcilleştirmiş, haberi yok."



Evliliklerinin ilk yıllarında Adnan Özyalçiner ve Sennur Sezer, Özyalçiner'in manevi annesi Saniye Çelik ile Anadolu Hisarı, Küçüksu'da bir kıyı kahvesinde. Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar", Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

Kemal Bey'in Kahvesi ve Tarihe Yazılan Dostluklar

Türkiye'de şiirin ve öykünün belki de arşa çıktığı zamanlar denilebilir 1960'lar için. 40, 50 ve 60 kuşağının kalemleri, bir yandan Selahattin Hilav çevirileriyle Marksizm, yabancılaşma kavramı ve varoluşçuluk ile tanışırken, diğer yandan 27 Mayıs Darbesi ve 1961 Anayasası gibi ülkenin

bugünkü makus talihine giden yolların taşlarını döşeyen hadiselerin gölgesinde sözcüklerini ve seslerini çoğaltmaya çalışıyorlardı.

O günlerde edebiyatçıların uğrak adreslerinden bir tanesi de Yenikapı'da bulunan ve sanatçılar



Üstün Akmen, Adnan Özyalçiner, Sennur Sezer sohbet ederken. Kaynak: "Hep Seninle: Sennur'la Konuşmalar", Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

kahvesi diye tabir edilen Kemal Bey'in Kahvesi'dir. Sennur Sezer de bu kahvede arkadaşlarıyla buluşur, koyu bir sohbetin ardından trenle Halkalı'da yaşadığı TCDD Lojmanları'na, yani evine geri dönerdi.

Yenikapı'daki Kemal Bey'in Kahvesi'ni ve kahveye gelen isimleri Adnan Özyalçiner şöyle anlatıyor:

"Yenikapı'da Kemal'in Bey'in Kahvesi vardı o zamanlar. 1960'dan sonra arkadaşlarla o kahvede buluşur, edebiyat ve sanat konuşurduk. Aşağı yukarı her akşam buluşurduk. Kahveye gelenler ve birlikte oturduğumuz arasında Onat Kutlar,

Konur Ertop, Ferit Öngören, Önay Sözer, Kemal Özer, Doğan Hızlan, Ülkü Tamer, Sennur Sezer, Melisa Gürpınar, Demir Özlü, Afşar Timuçin, Eray Canberk, Atilla Özkırımlı, Refik Durbaş ve Hilmi Yavuz olurdu. Arada bir Behçet Necatigil de gelirdi. Aktörler ve aktrisler de gelirdi; Gülşen Tuncer, Ali Poyrazoğlu, Müjdat Gezen bu gelenlerdendi. Tabii onlar bizden sonraki kuşak ancak hep birlikte otururduk. Sennur, Eray, Atilla falan da bizden sonraki kuşaktı. Biz 50 kuşağı, onlar 60 kuşağıydı. Bizler, yani bu saydığım isimler kahvenin müdavimleriydik. Hemen her akşam bir aradaydık. Memet Fuat da gelir, o yılın çıkan kitaplarını tanıttı bize kahvede.

“Saat akşam sekizi bulunca, kahveden kalkılıp Beyoğlu’na meyhaneye çıkılırdı. Sık sık gittiğimiz iki meyhanemiz vardı. Özellikle Tünel’in hemen yanında, yakınında bir meyhane vardı, en çok da oraya giderdik. Beyoğlu tarafında olanlar da o meyhanelere gelirdi, mesela Leyla Erbil, Edip Cansever de Beyoğlu meyhanelerine gelenler arasındaydı. Kahveye pek gelmezlerdi ama onlarla da hep meyhanede buluşurduk. Sennur genelde meyhaneye gelmezdi. Kahveden kalkılınca onu trene bırakırdık, doğru Hal-

kalı’ya, evine gönderirdik. Geç saate kalmak istemediği için kahve faslı bitince evine dönerdi.

“Ben Sennur’u daha çok o kahvede tanıdım işte...”

Yolu Halkalı’dan geçen, yaşamının bir kısmını Halkalı’da geçiren isimler arasında belki de en unutulmaz olanıdır Sennur Sezer. Çünkü şiirleriyle kocaman bir direnç, kavga, aşk, umut ve yaşama övgü bırakandır o. İlk dizelerini ise



Sennur Sezer yurtdışı seyahatinde. Kaynak: “Hep Seninle: Sennur’la Konuşmalar”, Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.



Sennur Sezer ve Adnan Özyalçiner bir yemek masasında otururken. Kaynak: “Hep Seninle: Sennur’la Konuşmalar”, Adnan Özyalçiner, Manos Kitap, 2019, İstanbul.

Halkalı’dan bıraktı dünyaya. Kişiliği ve şiirleri, Behçet Necatigil’in 27 Eylül 1966 yılında Sennur Sezer için sarfettiği şu kıymetli sözcükler ile ancak özetlenebilir:

“Sezer on altısını kırk altısında yaşayacaktır. Çünkü bütün şiirler – Çiğnenmiş çiçeklere özlemi anlatır.”

Yarım asrı aşan arkadaşlığın ve aşkın Halkalı’ya dair günlerini yer yer hüzünlü olarak bizlere aktaran Adnan Özyalçiner, sözlerini derin bir iç çekerek tamamlıyor:

“Sennur’la bir toplantıda, yemekte yan yana çekilmiş bir resmimiz var, onu buldum, masama koydum bugünlerde. Böylelikle her gün hem yanımda hem karşımda duruyor...” ■

...



Değirmenci Cemal Tekeler. Mesut Işık, 2022.

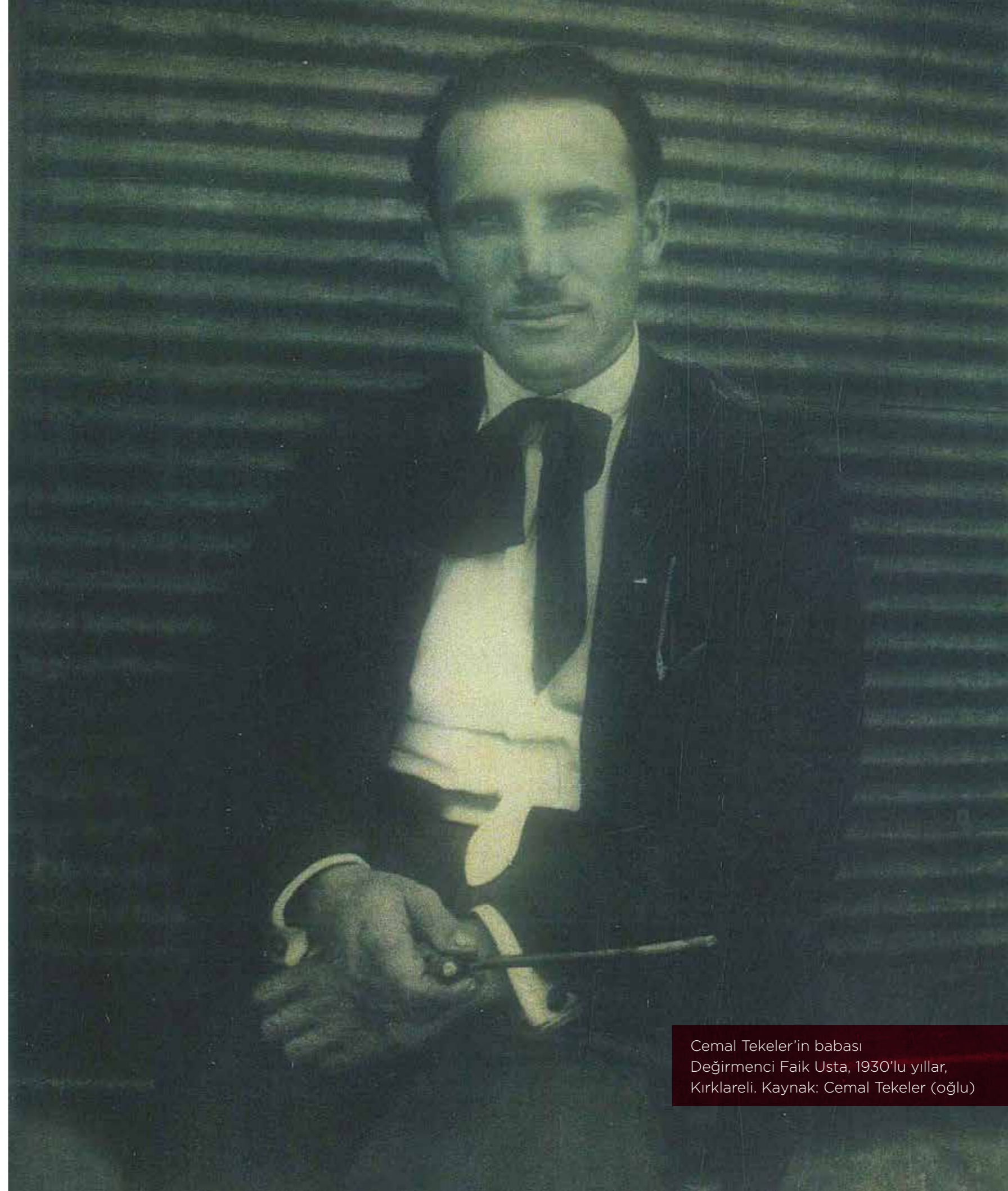
Değirmenci Cemal Usta'nın Anılarında Küçükçekmece

Küçükçekmece Gölü'ne nazır, ekili toprak kokusu içinde, aralanmayı bekleyen bir tarihe çıkan balkonunda bizi bekleyen bir çınar var: Değirmenci Cemal Usta.

Osmanlı'nın son dönemi, 93' Harbi, Millî Mücadele, II. Dünya Savaşı, İmalat-ı Harbiye, Türkiye'nin sol tarihi, Küçükçekmece tarihi; tanınan simaları, çeşmeleri, meydanları ile Yarımburgaz'ın dünü ve bugünü... Değirmenci Cemal Usta, dinlemenin ve öğrenmenin hiç bitmeyen bir yolculuk olduğunu ispatlayan bir tarih.

"Değirmenci Cemal Usta" diye bilinen Cemal Tekeler, 1945 İstanbul Şişli doğumlu. Anne

tarafı da baba tarafı da 93 Harbi muhaciri. Babası Faik Tekeler'den öğrendiği mesleği sürdürerek geçimini kazanmış yıllarca. Tarihe, kültür ve sanata olan düşkünlüğüyle sayısız kitabı hatmetmiş bugüne kadar. Kitapları ve belgelerinin çoğunu yerel yönetimlerin ve ilgili kurumların kütüphanelerine bağışlamış. Kendisine lakabını kazandıran babası Değirmenci Faik Usta'nın araştırmalara ve tarihe konu olan hayatını, Küçükçekmece ve Yarımburgaz'a dair bildiklerini, anılarından damıttığı günleri bize aktarması için Değirmenci Cemal Usta'nın 1958'den beri yaşadığı, Yarımburgaz Mahallesi'nde bulunan evine konuk olduk.



Cemal Tekeler'in babası
Değirmenci Faik Usta, 1930'lu yıllar,
Kırklareli. Kaynak: Cemal Tekeler (oğlu)



Cemal Tekeler'in babası Faik Usta top namlusunu tutarken, 1917, İmalat-ı Harbiye - Tophane Fabrikası Kaynak: Cemal Tekeler (oğlu)

Baba Değirmenci Faik Usta

Türkiye'nin sol tarihinde "Değirmenci" lakabıyla bilinen Faik Tekeler, 93 Harbi muhaciri bir ailenin oğlu olarak 1896'da Tokat'ta dünyaya gözlerini açar. 1905 yılında, daha küçük yaşlarda da İstanbul'a göç eder.

Baba Faik Tekeler, Tophane'deki İmalat-ı Harbiye Okulu'nda okur. Balkan Harbi'nde Zeytinburnu Fişek Fabrikası'nda görev alır ve Millî Mücadele'ye katılır. Baba Faik, I. Dünya

Savaşı'ndan bahsederken Oğlu Cemal'i "ata eşeğe binmedim, tayyareye bindim" diyerek çok güldürmüştü. O dönem, şimdiki Cennet Mahallesi sınırları içerisinde, Osmanlı İmparatorluğu'nun hava kuvvetlerine ait bir havaalanı varmış. Faik Usta ve arkadaşları oradaki tayyarelerde makinist olarak görev yaparlardı. Hatta ünlü tayyareci Vecihi Hürkuş da oradaki tayyarecilerin arasında, Faik Usta'nın samimi arkadaşıdır.

Değirmenci Faik Usta, Cumhuriyet'in ilânından sonra, 1924-25 yıllarında Edirne Sanayi Meslek Lisesi'nde ve daha sonra da Kırklareli'nde motor öğretmenliği görevinde bulunur. Birçok kaynakta Nazım Hikmet'in de katıldığı TKP 1926 Viyana Konferansı'nda yer aldığı, "Trakya delegesi ve MK Sendikal Büro idarecisi" olduğu, Avusturya ve Almanya'da bulunduğu, Moskova'daki KUTV'da okuduğu yer alan Değirmenci Faik Usta, 1927 Komünist Tevkifatı'ndan sonra da hocalıktan uzaklaştırılır.

Sanayi değirmenleri yapımı ve ticaretiyle uğraşan Faik Tekeler, 1980 yılında aramızdan ayrılmak üzere hayata gözlerini yumar.

Cemal Bey ve babası Faik Usta, Karaköy'de Mühane Caddesi üzerinde, Abdülhamid zamanının Beşiktaş muhafızı olan Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın yaptırdığı eski bir hanın altında değirmen makinelerinin tamiri, bazı değirmen öğretmeni-karıştırıcı eleklerin yapımı olan ufak bir atölye işletiyorlarmış. Ailenin "değirmenci" lakabı da hem babanın hem de oğlunun bu mesleki meziyetinden sebep.



Cemal Tekeler ve babası Faik Tekeler, 1970, Karaköy / İstanbul. Kaynak: Cemal Tekeler (oğlu)



Küçükçekmece çevresindeki Rus birlikleri. Fotoğraf: "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 18.

Göle bakan bir çift göz

Değirmenci Cemal Usta, ilk yapıldığı 1958 yılında Bakırköy'e bağlı, Kayabaşı Köyü hudutları içerisinde yer alan; şimdi ise Küçükçekmece ilçesinin Yarımburgaz Mahallesi sınırlarında bulunan çiftlik evinde yaşıyor. Niyazi Çiftliği diye bilinen çiftlik içerisinde yer alan ev, Küçükçekmece Gölü'nün dinginliğine bürünmüş. Cemal Usta, eski günlerdeki evini ve etrafını "doğanın

tamamen korunduğu, hiç beton yığınlarının olmadığı" bir yer olarak anlatırken gölün ve çevresinden de şöyle bahsediyor:

"Küçükçekmece Gölü, sularının pırl pırl olduğu; elinizi atsanız balık tutma imkânı olan, denizle irtibatlı çok özel, çok güzel bir göldü. Her çeşit balık bulunurdu. Tertemiz bir göldü. Burada yerleşik

su kuşları, ördekler, bekasinler (su çulluğu kuşları) yaşayabiliyordu. Doğa hiç bozulmamıştı. Gölü besleyen sular vardı. Bir tanesine "Hasan Dere" derlerdi, bugün ki Bosphorus City'nin önünden akan... Yukarıda Sazlı Dere Barajı'nın olduğu yerdeki dereye Sazlı Dere, ismi üstünde Yarımburgaz Mağaralarının önünden akardı, gölü beslerdi."

1958'den beri kaldığı evinden bahsederken keyifleniyor Cemal Tekeler; çocukluğu, ilk gençlik anıları canlanıyor gözünde. Şu an evinin bulunduğu bölgeye o dönemde ev yapmanın zorluklarından, evi yapan ustadan, Burgaz'ın anlamından, 93 Harbi'nin bölgeye bıraktığı izlerden, Yarımburgaz'ın silinen tarihinden bahsediyor:

"Evet, bu ev 1958'de yapıldı, bitti. Hatta bu evi yapanlar da enteresandır; Kore Harbi'ne katılmış, Latif Usta diye bir zattı. Mühendislik hizmeti yoktu burada. O bir kalfaydı. Herhalde rahmetli olmuştur. Kore Harbi'nin yoğun zamanında katılmış savaşa. Sonradan bazı sıkıntılar yaşadığı için Almanya'ya işçi gitti. Onu da hiç unutmam, buraya malzeme getirilmesi, evin yapılması baya zor işti. "O zamanlar, Küçükçekmece Gölü'nün kıyısında bulunan ve geçmişte aralarında Zeki Müren'in de bulunduğu birçok ünlünün yazlık olarak kullandığı siteler yapılmıştı. Zeki Müren de gelir giderdi, ben çok kez görmüşümdür orada Zeki Müren'i. Zeki Müren'in yanında o devrin tiyatro sanatçı-

sı Melahat İşli vardı, o da gelirdi. Melahat İşli'nin yeğeni tiyatro sanatçısı, bugün de hayatta olan Mustafa Alabora da gelirdi. Mustafa Alabora hem ilk okuldan hem de orta okuldan benim sınıf arkadaşımıdır. Onlar hep Çekmece'ye gelirdi, iyi biliyorum. Ayrıca bazı gayri müslim aileler de denizle birleşen göl olduğu için yazın buraya gelirlerdi.

"Buranın doğal güzelliği bir de önümüzde Yarımburgaz Tren İstasyonu var. O dönemler Trakya'ya 5-6 tane tren gidip, gelirdi. Burada da dururdu. Sonradan kaldırdılar. Fransızların yaptığı binalar hala duruyor. Burası belirli bir merkezmiş. 'Burgaz' bildiğiniz gibi Osmanlı devrinde 'kale' demek. Burada demek bir kale varmış. Buranın bir de kötü şöhretli tarihi var. Eski tarihte 93 Harbi diye bilinen Osmanlı harbinde, Rus ordusu buraya kadar gelmiş. Bu tepede, yani Yarımburgaz Tepesi'nde karargâh kurmuş. Buradan bugün ki Yeşilköy'e gitmişler. İstanbul'a girme pazarlıkları falan yapılmış. Çok acı tarihler... Burada karargâh kurmuş, bir de bir kilise yapmışlar. O kilisenin yıkıntılarının durduğunu ben ilk çocukluk yıllarımdan hatırlıyorum. Sonra o günden bugüne geçen zamanda yok oldu. Bir de bu arkalardaki arazide, daha evvel 'kırmalık' dedikleri bir meşe ormanı varmış. Kesilmiş, çeşitli zamanlarda tahribata uğramış. O zamanlar ağaçların köklerini çıkarır, kışın yakılmak üzere satarlardı."



Geri çekilen Osmanlı ordusu / Balkan Savaşı -
L'illustration No: 3639, 23 Kasım 1912.
Fotoğraf: "Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde
Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat,
Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul, Sayfa 19.

Bulgar komitacıların Osmanlı ordusu lokomotifine düzenlediği suikast

Değirmenci Cemal Usta, Moskof Tepe'den; 1912'de Bulgar komitacıların cepheye cephaneye taşıyan Osmanlı ordusunun trenini havaya uçurmasından, denizdeki vagon kalıntılarında bahsederken heyecanını gizleyemiyor:

"Aslında buranın ismi Moskof Tepe'dir. O tarihlerde yaşayanlar, 'Moskof Tepe' derlerdi. Hatta burada, Rus ordusundan kalma ufak tefek kol düğmeleri, eski çizme parçaları, bazı atıkların

bulduğunu da olduğunu duyuyorduk o zaman büyüklerimizden.

"Yine bir hatıra daha var. Şimdi bunu şehir efsanesi haline getirdiler. Burada, ileride çelikten yapılmış bir demiryolu köprüsü var ama bugün ki köprü değil. Bugün ki köprü sonradan yapıldı. Bahsettiğim, Fransızların yaptığı eski demiryolu köprüsü. 1912 Balkan Harbi'nde Çatalca'ya kadar cephe gelmiş. Zeytinburnu'ndaki fişek

fabrikasından trene fişek yükleyip, vagonlarla Çatalca cephesine gönderiyorlarmış. Arkasında üç dört vagon cephaneye yüklü eski ufak bir lokomotif, tam o köprüden geçerken Bulgar komitacıları köprüyü havaya uçurmuşlar. Bulgar komitacıları ki 'İMRO' diyorlar tarih kitaplarında, belki bugün de varlar. Komitacılık demek hem sivil hem askerlerin olduğu karışık bir grup.

"Bununla ilgili olarak bir şeyden bahsedeceğim. 60'lı yıllarda sular tertemizdi, biz oraya sandalla giderdik. Delikanlılığımız da vardı ta-

bii, dalardık. Lokomotif de bazı vagon tahta kalıntıları da hâlâ görünürdü. Bugün de hâlâ çıkarılmadı, duruyor. Geçenlerde burada bir vatandaş diyor ki, onların içi altın doluymuş. İkinci Dünya Harbi'nde batmış, diyor. Ben de güldüm... Bunlar şehir efsanesidir. Orada 1912'de Bulgar komitacıları, cepheye cephaneye taşıyan Osmanlı ordusunun trenini havaya uçurmuşlar. Büyük zarar vermişler. Uzun süre köprünün kapanmasına, ulaşım, lojistik desteğe engel olmuşlar. İşte burada öyle bir acı hatıra vardır." ■



Cenk Kolçak (solda) Değirmenci Cemal Tekeler (sağda) ile söyleşi yaparken.
Mesut Işık, 2022.

Yok olan Tuna Suyu

“Burada en üzüldüğüm şeylerden biri de Yarım-burgaz Mağarası'nın altındaki Tuna Suyu'dur. Çok güzel, kaliteli, gölü besleyen bir suydur. Ne oldu, dersiniz? Kurudu ve yok oldu. Oraya uzun süre pompalar koyup Avcılar Köyü'ne halkın istifadesi için su verdiler ama sonra niye kurudu, nasıl kurudu bilemiyorum. Oraya da Tuna Nehri'nden su geldiği için Tuna Suyu derlerdi. Oysa

Tuna Nehri Romanya'da... Oradan oraya nasıl su gelir, mantıkdışı bir şey ama aşağı yukarı bir metre derinliğinde, bir metre seksen santim eninde, devamlı mağaranın altından su akardı. O su, gölü besleyen önemli bir kaynaktı. Üzücü bir şey yani yok olması. İstanbul'a bugün aksaydı, belki bu bölgeye de çok faydalı olurdu. Zaman içinde doğal kaynaklarımız maalesef yok oluyor.”

Cemal Usta'nın çocukluk ve ilk gençlik anılarında Küçükçekmece

“Küçükçekmece Osmanlı devrinden beri belirli bir yerleşim yeri. Mimar Sinan'ın yaptığı köprü, tek ulaşım yoluydu. Trakya'ya gidecek olan gerek vatandaşlar gerekse askeri unsurlar, Osmanlı'dan beri Yeniçeriler dahi Küçükçekmece'yi bir merkez bilmişler. Mimar Sinan'ın yaptığı yoldan Trakya'ya, Avrupa'ya ulaşmışlar. Bu köprünün başında bir Jandarma Komutanlığı Karakolu vardı. 1950'li - 60'lı yıllarda oradaki kontrole girmeden Trakya'ya gidilmezdi. O Çekmece meydanında da böyle kadim, eskiden kalma çınar ağaçları vardı. Onların dibinde güzel bir çeşme vardı. Devamlı akan bir çeşme... Biz buradan oraya giderdik. Bir de İstanbul'dan, Bakırköy'den, Yeşilköy'den her zaman tren Küçükçekmece'ye gelmezdi. Günde birkaç sefer gelirdi. Oranın kasapları, mezbahası meşhurdu. İstanbul'un içine göre daha kaliteli ve daha ucuz et satılırdı. O zamanlar Yeşilköy'de oturan, Bakırköy'de oturan, İstanbul'da yaşayan gayri müslim de çoktu ve gelip et alırlardı. Orada meydana Kürd'ün Kahvesi, Fazlı'nın Kahvesi diye kahvehaneler de vardı. Mesela Avcılar, balıkçılar otururdu. Bugün yine gözümün önünde çınar ağaçlarına kışın yaban ördeklerinin geldiği canlanır. Çınar ağaçlarına yaban kazları avlanıp asılır, Eylül'de o Avcılar köyüne giden bıldırcın avcıları dönüşte muhakkak kahveye uğrar, vurdukları avları ağaçlara asarlardı.

Böyle birer klasik tablo gibi 58-60'lı yılların başındaki Küçükçekmece Meydanı gözümün önünde. Çok güzel bir yerdi. O bol akan çeşmesi... Sonra-

dan bugünün meşhur et lokantaları ilk defa orada açılmıştı. Beyti, ilk defa orada lokanta açtı, hatırlıyorum. Ben 15-16 yaşlarındaydım, ilk döneri de orada yedim. İstanbul'un içinde Aksaray'da, Taksim'de, Kadıköy'de dönerci dükkânı yoktu. İlk döneri de Çekmece'de gördük, yedik. Böyle çok düzgün, bugün Steak House denilen lokantalar ilk defa Küçükçekmece'de 58-60 yıllarında açıldı. Bir de Mandacı diye tanınmış biri vardı. Kendine has böyle çok hoş, güzel bir yerdi ama şimdi ondan pek azı kaldı. Ve tarihi bir yerdi. Amir Bey diye babamın dostu vardı. Havaalanında teknisyen olarak çalışırdı; avcı, balıkçıydı. Oradan denize kalandan motorla çıkarlardı, balık tutarlardı. Fazla olunca, bereketli olunca, bize de getirirlerdi.

Ha bir de hatırlıyorum. Küçükçekmece'nin kâğıt kebabı meşhurdu. Oraya gidenler, kâğıt kebabı yaptırırlardı kasapta. O kâğıt kebablarını da ekmek fırınında pişirirlerdi. Pek meşhurdu, pek de güzel olurdu. Şimdi o tarz bir yemeğin tadını bulmak pek mümkün değil. Bir de göl kenarında nişasta fabrikası vardı. O nişasta fabrikasında gıda maddesi olarak nişasta üretiliyordu. Böyle büyük havuzları vardı. Herhalde babam oraya makine mi yapmıştı, tamire mi gidiyordu, onu da hatırlıyorum. Bir de derenin kenarında, Osmanlı'nın son zamanında İsveçliler kibrit fabrikası kurmuşlar. O fabrikanın binaları hala dere kenarında duruyor. O Osmanlı'da yapılan ilk kibrit fabrikası diye biliyorum. Aklımda mevcut olan yerler ve anılar böyleydi. Kısacası, Çekmece her zaman aktif bir merkezdi.” ■

T.C. ULAŖTIRMA VE
ALTYAPI BAKANLIğI



HALKALI



Halkalı Garı (Halkalı Marmaray İstasyon Durağı)ʼndan bir kare.
Fotoğraf: Laleper Aytek, "Kilometre +24, Bir Gn Boyu Kkekmece",
Kkekmece Belediyesi Kltr Yayınları,
İstanbul,2021, sayfa 192-193.



Halkalı Garı (Halkalı Marmaray İstasyon Durağı)'ndan bir kare. Fotoğraf: Ali Kabas.
"Kilometre +24, Bir Gün Boyu Küçükçekmece", Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul:2021, sayfa 184.

Halkalı Garı ya da Kilometre +24

Garlar, dünyada varlık gösterdiği ilk andan günümüze kadar, birçok insanın hikâyesini barındırdıkları için tarihin en soylu tanıklarındır. Çünkü gar, her metrekaresinde sayısız insan hikâyesi barındırır ve elbette, demiryolu kullanan her insanın da mutlaka bir gar hikâyesi vardır. Kimi terk-i diyar eylemek için ayrılır gardan ve yeni bir hayata başlamak için ayak basar bir gara, kimi ekmeğinin peşinde, kimi ise aşkın, sılanın. Ayrılıklar olsa da gar mutlak bir kavuşmaya gebedir.

Hikâyelerin yazıldığı ve yaşandığı o garlardan biri de bugün, Batı'ya giden trenlerin de çıkış noktası olan Halkalı Garı'dır.

Küçükçekmece'nin raylı sistemle tanışması 19. yüzyılın sonlarına dayanır. Bugünkü Türkiye sınırları içinde ilk demiryolu hattının inşaatı 1856'da İzmir-Aydın arasında yapılmaya başlar. 10 yıl süren ve 130 kilometrelik hatta sahip olan demiryolu inşaatı, 1866'da tamamlanır.

İstanbul-Sirkeci - Pythio demiryolu, Chemins de fer Orientaux / Rumeli Demiryolu (CO) Şirketi tarafından Rumeli Demiryolu için inşa edilerek 22 Temmuz 1872'de hizmete girer. Yenikapı-Florya hattı 1871, Sirkeci- Yenikapı ve Florya-Hadımköy hatları ise 1872'de inşa edilir.

Günümüzde bu demiryolu hattı üzerinde TCDD Taşımacılık tarafından İstanbul-Halkalı - Çerçekköy, İstanbul-Halkalı - Kapıkule ve İstanbul-Halkalı - Uzunköprü Bölgesel Trenleri işletilmektedir.

1872'den itibaren Küçükçekmece toprakları üzerinden tren geçmeye başlar başlamasına ama burada bir istasyon olmadığı için trenler

Küçükçekmece'den yalnızca geçip giderler. Sirkeci Tren Garı'nın 3 Kasım 1890'da hizmete girmesiyle 1896'da Yenikapı ve Samatya istasyonları açılır. 20. yüzyıl başında Sirkeci'den kalan trenler Kumkapı, Yenikapı, Samatya, Yedikule, Zeytinburnu, Bakırköy ve Yeşilköy'e ulaşır. Halk, Küçükçekmece'ye de bir istasyonunun açılmasını ister. Önce yeterli yolcu olmadığı ileri sürülerek bu istek kabul edilmez ancak daha sonraki yıllarda Küçükçekmece'ye de tren seferleri başlatılır.

Küçükçekmece ile Soğuksu istasyonları arasında, Sirkeci'den itibaren yolun 24. Kilometresi olduğunu belirten "24+000" tabelası çakılır ve



Halkalı Marmaray İstasyon Durağı'ndan bir kare.'ndan bir kare. Fotoğraf: Can Mocan.
"Kilometre +24, Bir Gün Boyu Küçükçekmece", Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul:2021, sayfa 186.

Küçükçekmece artık “Kilometre 24” olarak anılır. Buraya kadar gelen trenler bu tabelanın yanındaki makastan geri dönerler. “Kilometre 24” adı öylesine benimsenir ki Devlet Demiryolları, 27 Mayıs 1943’ten itibaren uygulanacak banliyö trenlerinin yeni tarifelerini “İstanbul - Kilometre 24 arası” olarak duyurur.

Bugün Halkalı Tren İstasyonu olarak hizmet veren gar, İstanbul’un Avrupa Yakası’nda, Küçükçekmece ilçesi İstasyon Mahallesi’nde yer alan TCDD’ye ait hemzemin ana tren istasyonudur.

Ankara’dan kalkan Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Tren hattı, 13 Mart 2009’da Ankara-Polatlı-Eskişehir, 25 Temmuz 2014’te Eskişehir- Pendik, 12 Mart 2019’da Pendik-Halkalı’ya ulaşır. 1955-2013 yılları arasında banliyö trenlerine hizmet veren Halkalı’nın 1 Mart 2013’te banliyö kısmı kapatılır. Marmaray projesinin 12 Mart 2019’da açılmasıyla tekrar hizmete girer. Özetle, İstanbul’un Avrupa Yakası’ndaki tüm tren seferlerinin başlangıç ve bitiş noktası olan istasyon, İstanbul - Sofya Ekspresi ve Bosfor Ekspresi Uluslararası Trenleri’ne, Ankara - İstanbul ve İstanbul - Karaman Yüksek Hızlı Trenleri’ne, Ankara Ekspresi Anahat Trenleri’ne, İstanbul - Çerkezköy, İstanbul - Kapıkule ve İstanbul - Uzunköprü Bölgesel Trenleri’ne ve B1 (Halkalı - Gebze) ve B2 (Halkalı - Bahçeşehir) Banliyö Trenleri’ne hizmet vermektedir. ■



Halkalı Marmaray İstasyon Durağı’ndan bir kare.
Fotoğraf: Can Mocan,
“Kilometre +24, Bir Gün Boyu Küçükçekmece”,
Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları,
İstanbul:2021, sayfa 187.



Tarih Müzesi, Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Küçükçekmece Tarih Müzesi

Tarih Müzesi Küçükçekmece'nin kuruluş tarihinden bugüne kadar olan geçmişini, yani İstanbul'un da en eski yerleşim yeri olan Yarımburgaz Mağarası'na kadar uzanmasının hikâyesini ve beraberinde birçok envanteri barındırıyor. Müzede Küçükçekmece'nin tarih öncesi ve antik kalıntıları yanında, yakın tarihi ve sosyal kültürel yaşamı da inceleniyor.

Küçükçekmece'de tarihin başlangıcına doğru yolculuk yapılabileceğini, arkeolojik kalıntıların gün yüzüne çıkması sayesinde yeniden öğreniyoruz. Bu araştırmaların bir kısmı da Küçükçek-

mece Gölü ve çevresinde yapılmaktaydı. Birinci derecede antik çağın izlerini bulmak amacıyla Küçükçekmece'de, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde birçok kazılar yapılmış ve bu kazılarda birtakım bulgular elde edilmiş. Arkeolojik kazı çalışmaları halen günümüzde de devam etmektedir. Burada ortaya çıkarılan tarihi eserler, İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin en önemli buluntuları arasında yer alıyor. Bu eserler ve antik bulgular, insanlığın ilk yerleşim yerlerinden biri olan Küçükçekmece'nin geçmişten günümüze önemi, stratejik konumu ve tarihi geçmişi hakkında bilimsel veriler ortaya koyuyor.

Küçükçekmece'nin İstanbul ve bölgenin ilk yerleşim yeri olması, arkeologları, sanat tarihçileri ve tarihçileri, araştırmacıları ve daha pek çok ilgili ya da ilgisiz kimseleri heyecanlandıran bir bilgi olsa gerek.



Adisyon, Beyti Güler Et Lokantası, Tarih Müzesi, Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Yaklaşık üç yılı bulan çalışma ve araştırmaları sonucunda elde edilen verilerle 2015 yılında açılan müze, yeni bulgular ve envanterlerle günden güne genişlemesini sürdürüyor.

Müze ile Küçükçekmece'nin tarihi, antik kalıntıları, bölgenin imara açılması ve imar durumu, sosyal ve kültürel yaşam, spor ve Küçükçekmece'den simgeler gibi başlıklar altında bir tarih okuması yapılabiliyor.

İstanbul'daki Küçükçekmece semtinin tarihini kuruluşundan bugüne kadar anlatan Küçükçekmece Tarih Müzesi, Küçükçekmece Belediye Başkanlık Binası giriş katında izleyicilerini ağırlamaya devam ediyor. ■



Tarih Müzesi, Sergi, Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

III. BÖLÜM

Halkalı'nın Mahalleleri

İnsan dünyanın neresine giderse gitsin kendisini her zaman bir mahalleye götürür. Bir deniz yoktur belki, bir sanayi, bir göl, bir dağ ya da bir şey... Bir şeyler eksik olsa da gidilen yer hep bir mahalledir. Doğup büyüdüğümüz yer, günümüzü geçirdiğimiz sığınak, tanışıklığımızın olduğu ve günden güne arttığı, gerek yalnızlığımızla gerek komşularımızla birlikte bir nüfus oluşturduğumuz yerdir. Çocukluğu-

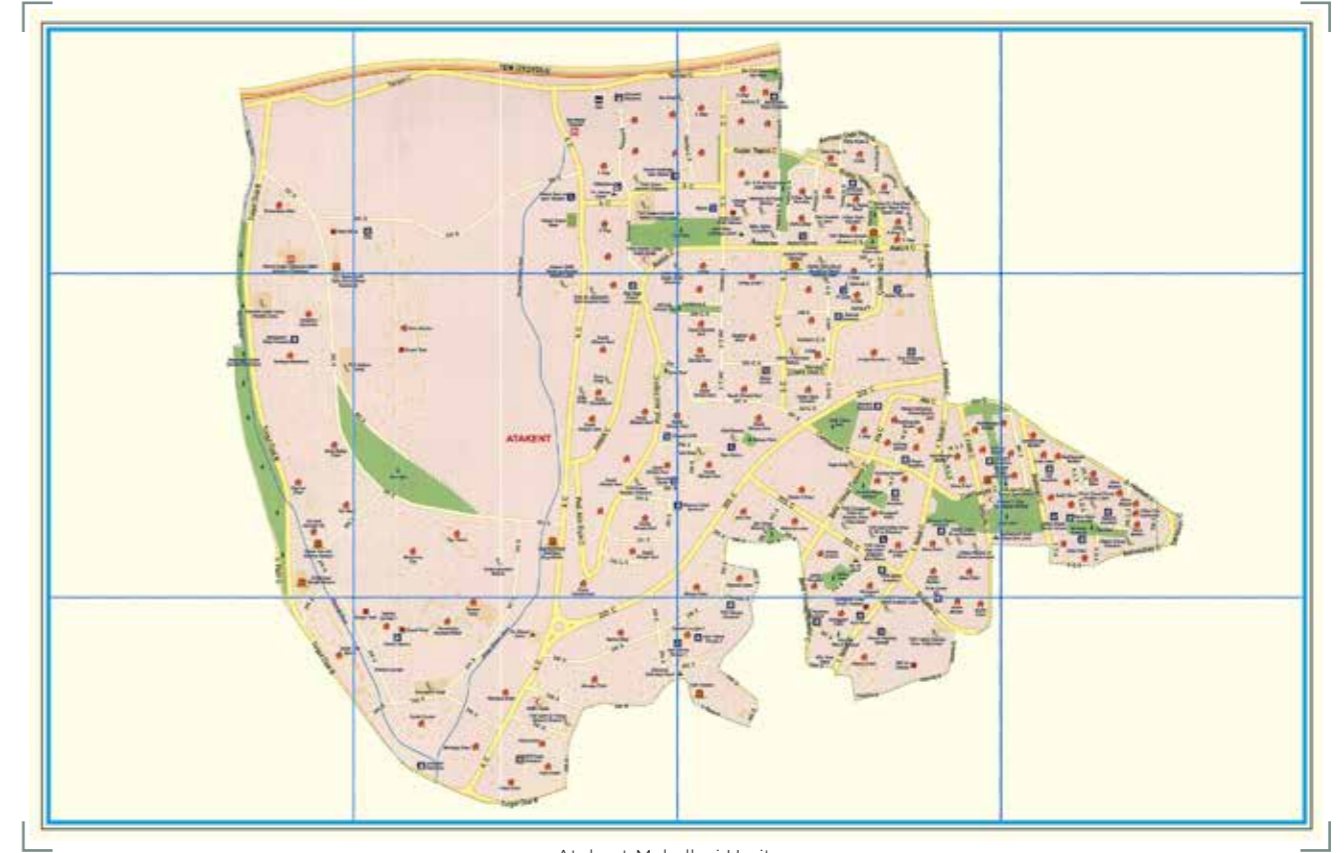
muz, gençliğimiz, yaşlılığımız, yani durmadan kendimize döndüğümüz yerdir mahalle. Halkalı'nın mahalleleri de kendine has üslubu, yerine göre keskin yerine göre kırılğan çizgilere sahip oluşu ve barındırdığı hareketlilikle çok renkli bir hayatın kapılarını aralıyor bize. İhtişamıyla Atakent, olgunluğuyla Halkalı Merkez, geleneğiyle İstasyon ve dokunulmak istemeyen Yarımburgaz...

Atakent Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Halime Totkanlı

Yaklaşık 100 bin kişilik nüfusuyla İstanbul'un en kalabalık mahalleleri arasında yer alan Atakent Mahallesi, yenilikçi ruhuyla Halkalı'da büyük bir merkez niteliği taşıyor. Toplu Konut adıyla bilinen Atakent, Küçükçekmece ve İstanbul'un ilk uydu kentlerinden biri.

Mahalle hakkında detaylı bilgi almak için soluğu, muhtarlığından önce İstanbul'un ilk "çapulcu muhtar adayı" olarak tanınan Halime Totkanlı'nın yanına alıyoruz. Muhtar Halime Totkanlı 1994'te Kocamustafapaşa'dan Atakent'e taşınmış ve 29 yıldır burada ikamet eden biri. Mahalleli onu, o mahalleliyi iyi tanıyor.

Totkanlı'nın muhtarlık serüveni Gezi Direnişi ile birlikte başlıyor. Gezi Direnişi'nin sürdüğü günlerden birinde Halime Totkanlı, oturduğu konutun bahçesinde komşularıyla birlikte yeni bir muhtar adayının gerekliliği, bu adayın özellikle de kadın bir aday olması ve yerelde de yapılması gerekli olan yenilikler hakkında konuşurken komşuları, mahalleliyi en iyi temsil edebilecek muhtarın Totkanlı olabileceğini dile getirmişler. Önce bu fikre şaşırın ve uzaktan bakan Totkanlı, daha sonraları "neden olmasın" diyerek kolları sıvamış. Demokratik bir mahalle dayanışması olan Atakent Mahallesi Meclisi'nin muhtar adayı olarak halkın yanındaki yerini almış. O günler,



Atakent Mahallesi Haritası

Gezi Direnişi ile birlikte dayanışma içerisinde olan mahalle sakinlerinin birbirleriyle daha fazla sosyalleştiği günler... Halime Totkanlı, yenilikten yana esen bu rüzgârı arkasına alarak, "Çapulcu Muhtar Adayı" olarak anılmaya başlanır. O günleri "Yeni bir şeyler öğrenmek istiyorum ve hem mahalleli hem de insanlık için bir şeyler başarmak istiyorum" diyerek anlatan muhtar, seçim kampanyasını bankadan kredi çekerek ve tanıdıklarının yardımıyla yürütebilmiş. Yedirerek içirerek oy istemeyen, "öyle bir seçim kampanyası yürütmem" diyen muhtar, çapulcu olmanın da farkıyla seçim bürosu bile tutma-

mış. O günleri anlatırken heyecanı her halinden okunan Totkanlı, sözünü yineliyor ve "Bana kahvaltı için yemek için oy veriyorlarsa kimse vermesin kardeşim, dedim!" diyor. Seçim sürecinde gençler ve kadınların daha çok destek verdiğini belirten Totkanlı, nihayet komşularının ve genç nüfusun desteğiyle 2015 seçimlerini kazanmış.

Atakent Mahalle Meclisi kurucularından olan muhtar, meclis etkinliklerini artırarak, Atakent Kültür Merkezi'nde birçok faaliyet yürütmüş. Bu faaliyetler arasında Nazım Hikmet'i anma gün-

leri, müzik, tiyatro, gösteri vb. etkinlikleri sayabiliriz. Ayrıca muhtar Totkanlı, Atakent Tiyatro Topluluğu'nun da temelini atan isimlerden.

Muhtar Halime Totkanlı ile mahalleyi konuşurken, Atakent Mahallesi'nin 96.816 olan nüfusunun 49.699'unu kadınların, 47.117'sini ise erkeklerin oluşturduğunu öğrendik. Bizim sohbet ettiğimiz sıralarda Atakent'te 3 yeni doğan bebeğin olduğunu da tebessümle belirtebilirim.

Mahallenin işgücü dağılımında, Atatürk Havalimanı'nın aktif olduğu yıllarda gelip yerleşen havacılık sektöründe çalışanların çoğunluk sayısını öğretmen ve sağlık çalışanları izliyor. Elbette emekli nüfusu da azımsanamaz.

Atakent mahallesi adeta bir okullar bölgesi. Ayrıca mahallede 5 Aile Sağlık Merkezi; 8 camii bulunurken, çoğu devlet okulu olmakla birlikte anaokulu, ilk ve orta okul ve lise sayısı ise 50'den fazla. Muhtar Totkanlı, yapılaşma yoğunluğu arasında yaşayan mahalleli için nefes alabilecek mesire alanlarının daha çok olması gerektiğini belirtiyor. Muhtarımız, mahalledeki Atatürk Parkı'nın adının Ali İsmail Korkmaz Parkı olarak değiştirilmesi taleplerinde bulunsa da önceki yerel yönetimler tarafından bu fikir pek sıcak karşılanmamış. Mahallelinin muhtarlığa müracaat konularının neler olduğu sorusunu muhtar, daha çok hayvan hakları, sosyal etkinlikler ve güvenlik ile ilgili müracaatlar olarak yanıtıyor. Mahalledeki şikayetlerin çoğunun konusu ise hayvanlar. Atakent'te hem muhtar-

lık hem de halk, mevcut yerel yönetimle birlikte hayvan haklarına yönelik çalışmalar yürütüyor. Muhtar Halime Totkanlı, Atakent'e dair bir sokak festivali hayali olduğunu belirtiyor.

Atakent'te yakın zamana kadar mahallelinin sebze meyve aldığı bostanlar bulunuyormuş. Yapılaşmanın büyümesi ve Atakent'i oluşturan etap ve bölgelerin büyümesiyle bostan ve çiftlikler de son bulmuş tabii. Tarihe tanıklık eden ve bir zamanlar İstanbul'un en büyük çöplüğü olarak tanınan Halkalı çöplüğü de Atakent sınırları içerisinde yer alıyordu. 1,5 milyon metrekare alana sahip çöplük, 1990'lı yılların ortalarında kademe kademe kapatılarak yatırım alanı oldu. Halkalı çöplüğünün yerinde şimdilerde on binlerce kişi ikamet etmekte.

Mahalle sınırları içerisinde Atakentlilerin sosyalleşebileceği birçok sosyal alan var. Örneğin, önemli sosyalleşme merkezlerinden biri olan Müzik Akademisi, müzik eğitimi vermenin yanında ilçe halkını geleneksel müzik kültürü ve dünya müzik kültürleri ile tanıştırmak, ayrıca sanatsal etkinlikler düzenlemek için de yoğun çalışmalar yürütüyor.

4.Cadde Menekşe Parkı'na kurulan ve kadın dayanışmasının en güzel örneklerinden biri olan Hünerli Eller Çarşısı, kadınların, birbirleriyle kalıcı bağlar kurmasını, üretmiş olduğu el emeği ürünlerinden gelir elde etme konusunda bir arada olmalarını sağlamak gibi sosyal ve ekonomik açıdan güçlenmesi-

ni destekleyen bir Küçükçekmece Belediyesi projesi. Kadınlar, 26 kişilik gruplar şeklinde 15 günlük periyotlar halinde Hünerli Eller Çarşısında bulunan ahşap evleri ücretsiz olarak kullanma fırsatı buluyor. Toplumun her kesiminden kadının rahatça başvurabildiği Hünerli Eller Çarşısı, dostluk, arkadaşlık ve kadın dayanışmasının yaşatıldığı önemli yerlerden bir tanesi olma özelliğini taşıyor.

Atakent'te hayata geçirilen bir başka değerli proje de Çocuk Trafik Eğitim Parkı. İçerisinde engelli parkurunun da bulunduğu, öğrencilerin trafik kurallarını uygulamalı öğrendiği, aynı zamanda eğitimin eğlenceye dönüştüğü park, 5-12 yaş grubu binlerce öğrenciye kapılarını aralıyor.

Atakent Kültür Merkezi de yine mahallenin gözde mekânlarından biri. 1995 yılında hizmete açılan ve Halkalı Toplu Konutları 2.Etap Girişi'nde bulunan Atakent Kültür Merkezi, yetişkin ve çocuk tiyatroları, sinema gösterileri, söyleşileri ve sergileriyle birbirinden değerli faaliyetlere ev sahipliği yapıyor.

Mesela, mahalle sınırları içerisinde yer alan Hobi Bahçesi ile Küçükçekmece halkı, İstanbul'da çiçekler arasında, hobi bahçelerinde toprakla uğraşarak doğaya, yeşile ve toprağa olan özlemini giderebiliyor.

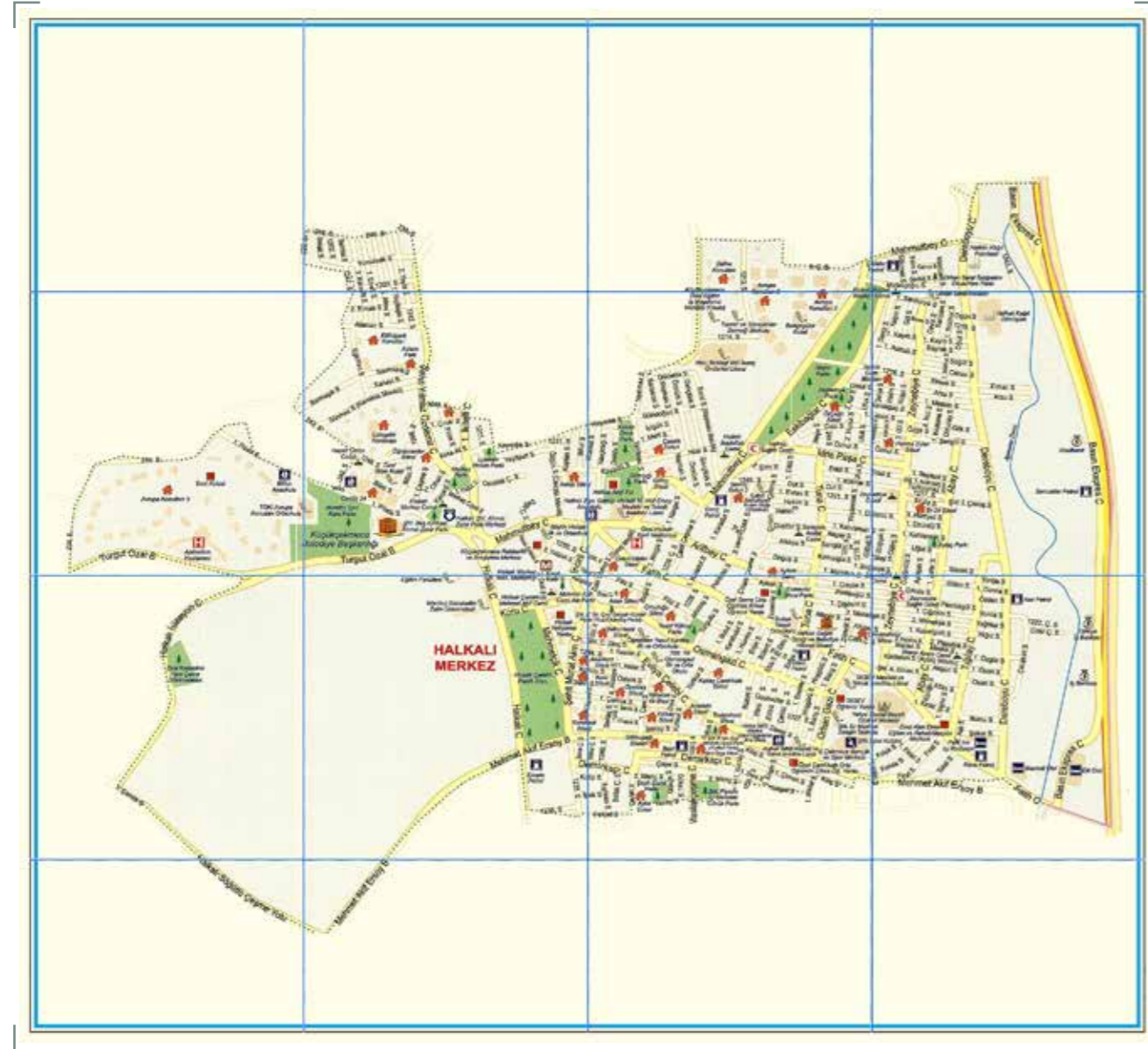
Mahallede yer alan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Selçuklu Sosyal Tesisleri, Atakent Pazar Yeri, Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi, Geri Dönüşüm ve Katı Atık Merkezi, Sokak Hayvanları Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi gibi birçok değer, yine Atakent Mahallesi'nin önemini vurgulayan önemli unsurlardan.



Halime Totkanlı, Atakent Mahallesi Muhtarı,
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Tüm bunların yanı sıra, Küçükçekmece'nin önemli kültür varlıkları arasında yer alan tarihi Taş Köprü de Atakent'te ziyaret edilesi bir çınar. Yarımburgaz Caddesi'nin kuzeybatısında Menekşe Deresi üzerinde dere yatağına dik olarak konumlanan Taş Köprü, Roma Köprüsü, Menekşe Deresi ya da Nakkaş Köprüsü olarak da biliniyor.

Atakent Mahallesi tüm güzellikleriyle Küçükçekmece'nin gözbebeği olmayı sürdürüyor dersek, yanılmış olur muyuz? ■



Halkalı Merkez Mahallesi Haritası

Halkalı Merkez Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Yusuf Ergül

Mahalleye hangi yanından girerseniz girin çok kültürlü bir yaşamın; âşık atışmalarının, bayram ve anmaların, çok sesli bir tarihin sizi içine çektiğini hemen anlıyorsunuz. Halkalı Merkez Mahallesi çamlık

alanı, parkları, kütüphanesi, kültür merkezleri, Küçükçekmece Belediyesi hizmet binası, spor kulüpleri, konutları, tarihi üniversite binası ve mahalle sakinleriyle semtin "merkezi" olma özelliğini taşıyor.

Türkiye'nin ilk yeşil sertifikalı kamu binası olma özelliği taşıyan Küçükçekmece Belediyesi hizmet binası, çevre dostu yapısıyla bir ucu O3 Güney Yanyolu ile birleşen 5 km uzunluğundaki Turgut Özal Bulvarı'nın başına yani Halkalı Meydanı'na 250 m'lik uzaklığa konuşlanmış durumda. Bu da Halkalı Merkez Mahallesi'nin gün içindeki değişen hareketli popülasyonunun başlıca nedenlerinden biri sayılmakta.

Ayrıca 2019 yılı verilerine göre, 16 bin 296 işyerinin bulunduğu Küçükçekmece'de en fazla işyeri Halkalı Merkez Mahallesi'nde yer almaktadır.

Kapısı ve penceresi çam ağaçlarının hüküm sürdüğü Halkalı Çamlık Piknik Alanı'na açılan odasında çalışmalarını sürdüren Halkalı Merkez Mahallesi Muhtarı Yusuf Ergül, 47 yıllık Halkalı sakini. 1962 yılı İğdır doğumlu olan muhtar, 1975'te ailesiyle birlikte İstanbul'un Zeytinburnu ilçesine göç ettikten bir yıl sonra 1976'da Halkalı semtine yerleşmiş. İnsanı ve sokakları biliyor olması, belediyeçilik geçmişine dayanıyor denilebilir. 1986 yılında girdiği Bakırköy Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'nde üç yıl görev yaptıktan sonra, 1989'da Küçükçekmece'nin Bakırköy'den ayrılarak ilçe olmasıyla birlikte bu defa Küçükçekmece Belediyesi'nde aynı görevine devam etmiş ve 2007 yılında Fen İşleri Müdürlüğü'n-

den emekli olmuş. Yusuf Ergül, muhtarlık vazifesinden önce, mahalle sınırları içerisinde bulunan Zeynebiye Camii ve Kültür Merkezi'nde 2019'a kadar on üç yıla yakın bir süre müdürlük görevinde bulunmuş. Gerek mahalleyi ve sakinlerini tanıması gerek mahallelinin kendisini iyi tanıması sonucunda halk Ergül'ü muhtarlığa yakışır görmüş olacak ki Ergül, 31 Mart 2019'dan beri Halkalı Merkez Mahallesi Muhtarı olarak mahalleliye hizmet ediyor.

Mahallenin nüfusunu Bitlis, Sinop gibi Anadolu'nun birçok ilinden göçen insanlar oluştururken, muhtar Ergül İğdirli nüfusun yoğunluğuna dikkat çekerek ilk sıraya koyuyor. Kars ve İğdir illerinden gelen göçlerin yakın tarihini ve toplandıkları çevrelerle birlikte yerleşik hayata geçiş düzenini anlatıyor. Mahalle sınırları içerisinde özellikle İğdir köy dernekleri başta olmak üzere birçok köy derneği bulunuyor. Köy dernekleri, Halkalı'da ikamet eden ve yeni gelen hemşeriler için önemli bir dayanışma alanı.

Halkalı Merkez Mahallesi için Âşûrâ Matem Merasimi ve Nevruz Bayramı'nın kuşkusuz ayrı bir yeri var. Caferi nüfusun yoğunlukta olduğu mahalle, her yıl Aşura gününde binlerce insanın matemini ağırılıyor. İslam inancına göre İmam Hüseyin'in şahadete erdiği Muharrem ayının onuncu günü olan Aşura, Ehlibeyt dostları tarafından en

büyük matem günü sayılmakta. Her yıl Aşura'da gerek Küçükçekmece ve çevre ilçelerden gerekse ülkenin dört yanından gelen çok sayıda insan, Kerbela'da öldürülen İslam kahramanlarının şehadetlerini gözyaşlarıyla yâd ediyor. Yine birçok ülkede Bahar Bayramı olarak kutlanan Nevruz Bayramı da her yıl Halkalı'da halkın yüksek katılım gösterdiği etkinlikler eşliğinde coşkuyla kutlanıyor.

Muhtar Yusuf Ergül Halkalı'nın eski günlerinden, çamurlu yollarından bahsederken tarif ettiği bostanlar, ovalar, sokaklar, yeşil alanlar ve tepelikleri gözümüzde canlandırmak fazla da zor olmuyor.

Muhtarlığın hemen yakarısında, Halkalı Caddesi üzerinde bulunan tarihi Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi (ilk adıyla Halkalı Ziraat Mektebi-İ Âlisi)'ni anlatırken geçmiş yılları canlanıyor gözünde muhtarın. "Ömrümde görmediğim hayvanları orada gördüm, hem de epey bakımlı

hayvanlardı" diyor. Daha düne kadar, Ziraat ve Baytar Mektebi'nde haftada bir gün halk günü yapılır ve mahalleli sütünü, yumurtasını, tavuklarını okulun çiftliğinden almış. O günlerde, öğrencilerin yetiştirdikleri ve ürettikleri hayvansal

gıdanın doğallığı ve fiyatlarının çarşıda pazarda satılanlarla arasında belirgin farklar barındığına dikkat çekiyor Yusuf Ergül. Şimdilerde ise tarihi bina, 2010 yılında kurulan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi olarak hizmet veriyor.

Mahallede Anadolu'nun kültür varlıkları arasındaki en köklü ve saygın bir gelenek de yaşatılıyor: Âşıklık Geleneği. 2018'de mahallede açılan Âşıklar Otağı Kültür ve Sanat Evi, Âşık Maksut Feriadi'nin ev sahipliğinde

her hafta farklı aşıkları ağırlıyor. Aşıklar Otağı, eskiden aşıkların çalıp söylediği ve atışmalara sahne olan köy odaları, köy düğünleri ve kahvehanelerin günümüz şehir şartları ve atmosferine büründürülmüş hali. Sürekli açık olan otağ-

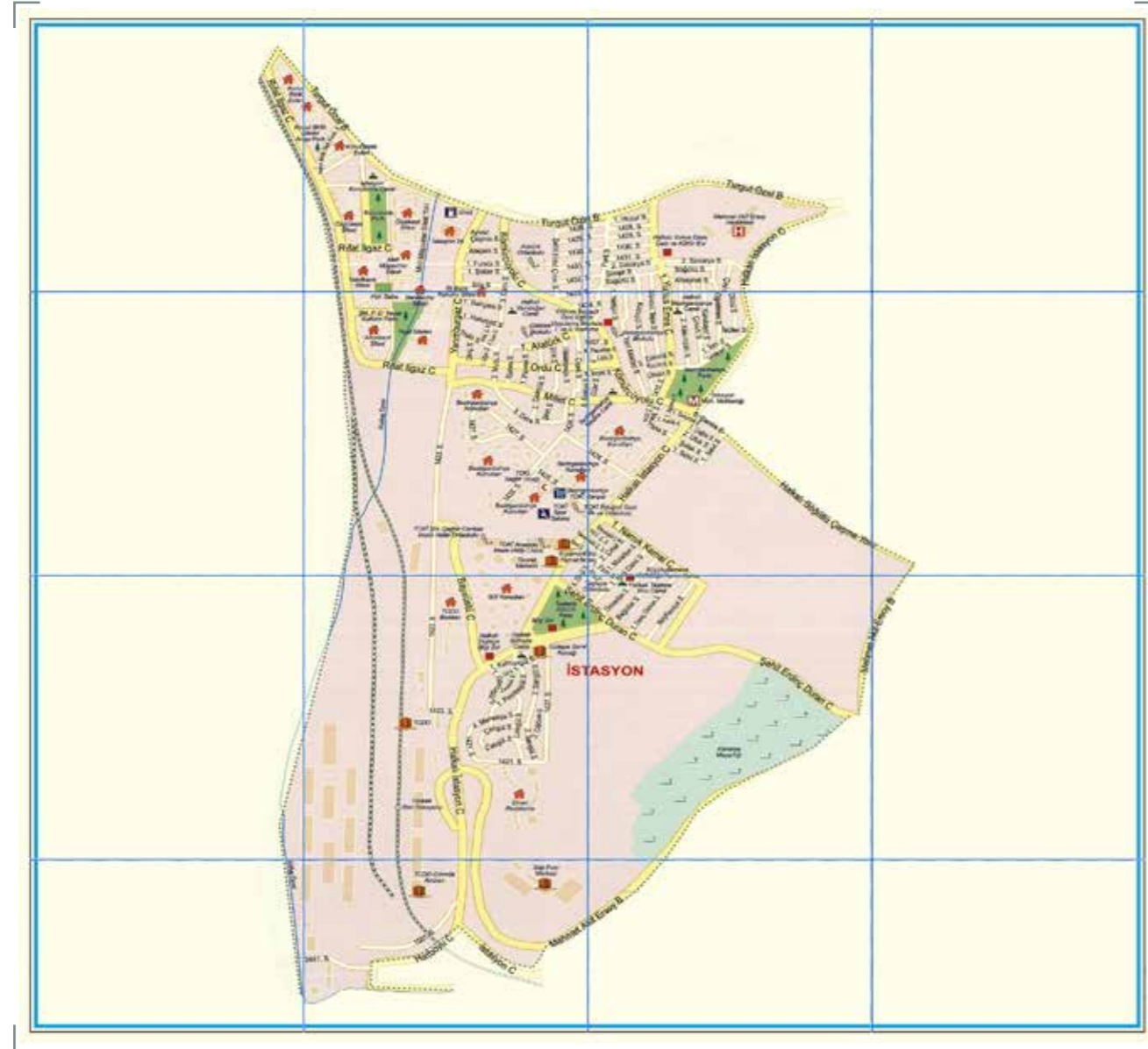


Yusuf Ergül, Halkalı Merkez Mahallesi Muhtarı,
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

da gençlerin aşıklık kültürüne özendirilmesi ve kültürün aşık severlerle buluşturulması için her hafta farklı aşıklara yönelik programlar düzen-

leniyor. Çok kültürlü yaşamı barındıran Halkalı Merkez Mahallesi'ne yolunu düşüren herkes geleneksel aşık atışmalarına da şahit olabiliyor. ■





İstasyon Mahallesi Haritası

İstasyon Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Kemal Çetintaş

Küçükçekmece Gölü kıyısında Gümrük Muhafaza Kısım Amirliği'nin hemen arkasında geçmişten bugüne semt geleneği ve mahalle kültürünün yaşatıldığı bir yer var: İstasyon Mahallesi. Köklü bir tarihe

sahip olan İstasyon Mahallesi'nin idari sınırlarına göre kuzeyinde Atakent; kuzeydoğusunda Halkalı; doğusunda Söğütlüçeşme; batısında Yarımburgaz; güneyinde ise Kanarya mahalleleri bulunmaktadır.

Kültürel renkliliği, genç nüfusu ve tarihi özellikleriyle yaşayan bir mahalle olan İstasyon Mahallesi'nin tarihinde Halkalı Tren Garı'nın rolü büyük bir öneme sahip. Göçlere, ayrılıklara, kavuşmalara sahne olan Halkalı Tren Garı, günümüzde İstanbul'un en batıdaki istasyonudur. İstanbul'u doğuda Gebze'den başlayıp İstanbul Boğazı'nın altından Marmaray tüneline geçerek batıda Halkalı'ya bağlayan banliyö treni seferi, Marmaray hattının son durağı olan Halkalı'da tamamlanmaktadır. Bugün Halkalı İstasyonu'ndan Gebze ve Bahçeşehir'e yapılan Banliyö Treni seferlerinin dışında Kapıkule, Uzunköprü ve Çerkezköy'e bölgesel tren seferleri yapılmaktadır.

İstasyon Mahallesi'nin kültür varlıkları arasında endüstriyel ve sivil mimari yapılar yer alıyor. 1940-1950'li yıllara ait özellikler barındırdığı için endüstriyel mimari açısından önemli olan Halkalı Loko Bakım Onarım Atölyesi (Dizel Deposu) bu yapılardan biri. Bürolar, tren rayları, bakım ve onarım ünitelerinin bulunduğu yapı, İstasyon Mahallesi Yarımburgaz Caddesi'nin batısında yer alıyor. Aynı cadde üzerinde, depo olarak kullanılan XIX. yüzyıla ait; biri kemerli girişi ve pencereleriyle iki katlı, ikisi kırma çatılı ve tek katlı olan toplamda

üç adet de sivil mimari yapı bulunuyor. Koruma Kurulları tarafından tescillenen kültür varlıkları içerisinde yer alan bu yapılar, mahallenin kültür ve tarihine ilişkin önemli ipuçları barındırıyor.

Halkalı İstasyon Caddesi üzerindeki Bezirganbahçe Parkı sınırları içerisinde konuşlanmış mahalle muhtarlığı binası, İstasyon Mahallesi'nin yakın tarihi ve bugünü hakkında bilgi toplayabilmek için önemli bir referans noktası.

Yerleşik yönetim geleneklerinden farklı olarak mahallelerinde daha genç, daha dinamik yerel yönetici kadroların olmasını isteyen mahalleli, 31 Mart 2019 günü on muhtar adayları arasında Kemal Çetintaş'ı İstasyon Mahallesi Muhtarı seçmiş. Daha temiz, daha yaşanılabilir bir mahalle düşüncesiyle yola çıkan muhtar Çetintaş, 1981 doğumlu ve Edirne Keşanlı. 1988 yılında, 7 yaşında küçük bir çocukken İstasyon Mahallesi'ne yerleştiği günden bugüne mahallede sevilen ve sayılan bir kişilik olmuş. Asıl işin, seçim sürecinde değil de seçildikten sonra başladığını belirten muhtar, gerekli noktalarda Küçükçekmece Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kaymakamlık ve ilçe emniyet müdürlüğü ile birlikte daha huzurlu ve güvenli bir İstasyon Mahallesi için çalışıyor.

Halkalı Tren Garı'nın Küçükçekmece ve özellikle de İstasyon Mahallesi'ndeki önemine değinen muhtar Çetintaş, mahalle demografisinin tren istasyonu ile doğrudan bir bağı olduğunu belirtiyor. Daha önceleri Balkan, Trakya ve Rumeli nüfusunun bu hattı çok kullandığına dikkat çeken muhtar, şu anki Marmaray hattıyla birlikte diğer ilçelerden ve Küçükçekmece'nin farklı mahallelerinden İstasyon Mahallesi'ne önemli bir göç olduğunu söylüyor. Civar ilçelerde ve Anadolu Yakası'nda çalışan Küçükçekmece sakinleri, istasyondan dolayı İstasyon Mahallesi'ni tercih etmeye başlamış. İstasyon Mahallesi'ndeki yapılaşma; hastanelerin inşası, üniversitenin eğitime açılması, Marmaray'ın faaliyete başlaması ve çamlık alanlara yapılan yeni toplu konutlar mahallenin nüfus artışına özellikle son on yılda hız kazandırmış. Küçükçekmece Belediyesi hizmet binasının Sefaköy'den Halkalı'ya taşınması da belediye çalışanları açısından İstasyon Mahallesi'ni tercih edilebilir kılıyor.



Kemal Çetintaş, İstasyon Mahallesi Muhtarı,
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

Yirmi - otuz yıl öncesine kadar İstasyon Mahallesi'nin nüfus yoğunluğunu Küçükçekmece ve civar semtlerde bulunan fabrika ve üretim alanlarında çalışan Balkan, Trakya ve Rumelili yurttaşlar oluşturuyordu. Kentte fabrika ve üretim alanlarının giderek azalması ve Trakya tarafına kurulan fabrika ve organize sanayilerden dolayı yoğunluğu oluşturan nüfus da Trakya tarafına göç etmiş. Yine de mahallede hatırı sayılır bir Trakyalı nüfusu halen var. 40 bin küsur kişinin yaşadığı mahallenin genel nüfus ortalamasını şimdilerde Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgesinden gelen yurttaşlar oluşturuyor. İstasyon Mahallesi'nde bugün, köy derneklerinin yanı sıra aktif olarak hizmet veren bir cemevi, 7 camii ve 7 de okul mevcut.

Alevilik kültürünün yer yer yoğunlukta olduğu mahallede, öğrencilere burs ve yurt imkânı sağlamanın yanı sıra etüt merkezi, kreş, açık-kapalı

spor salonları, sergi salonu ve revir hizmetleri sunan İstanbul Cemevi Eğitim ve Kültür Vakfı, örnek hizmet kompleksiyle Yunus Emre Caddesi'nde Alevi yurttaşların uğrak merkezi.

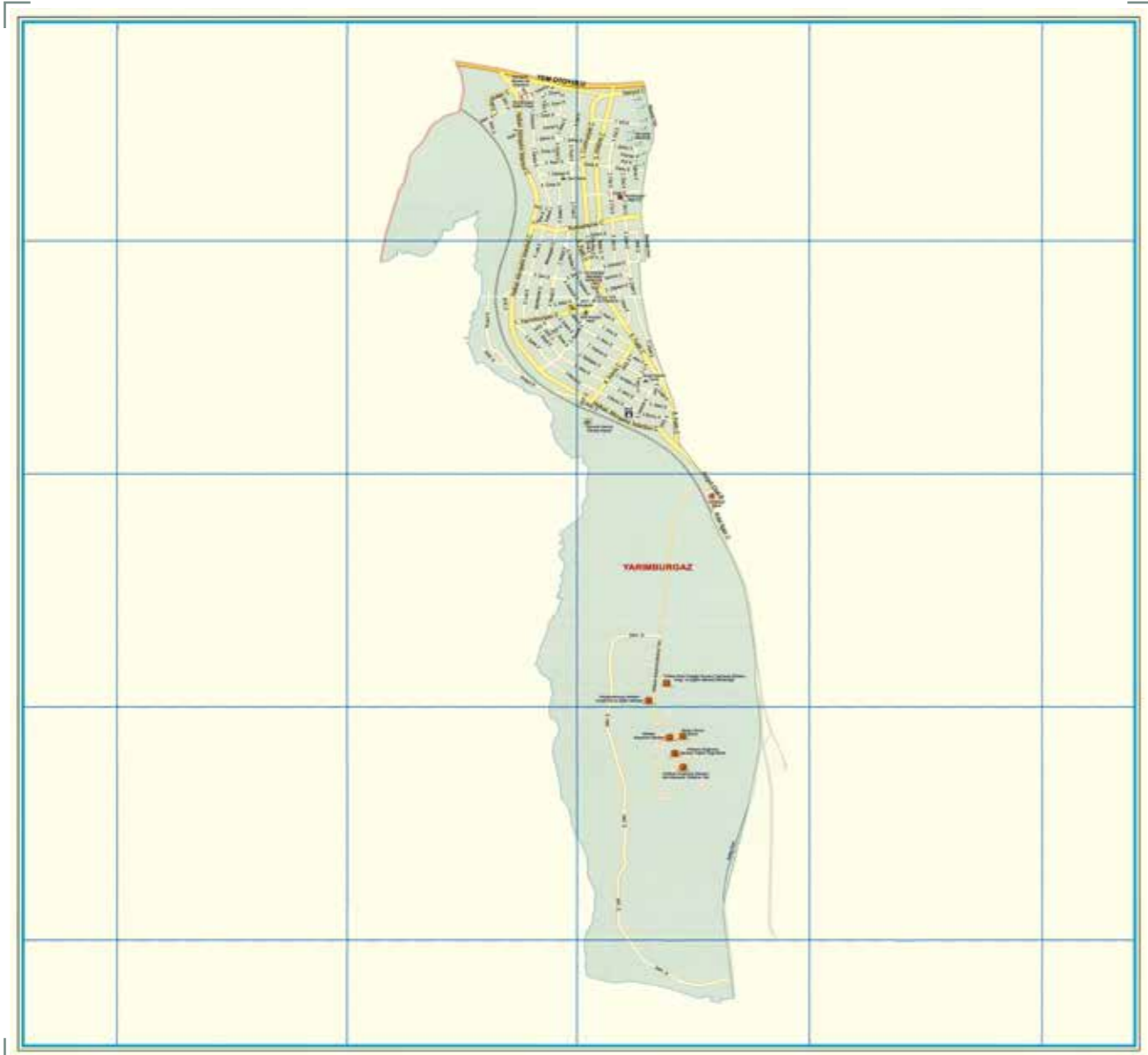
İstasyonun hemen üst tarafında, Gültepe mevkiinde bundan otuz yıl öncesine kadar bir yazlık sinemanın varlığından bahseden Kemal Çetintaş, günümüzde şehirleşmenin sonucu olan betonlaşmanın zamanla götürdüklerinden dolayı rahatsız. Tarihi Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi'nin İstasyon Mahallesi'nde bulunan arazisine Emlak Konut yapılarak halkın mesire alanlarının kalmadığını söylüyor. Zincir marketlerin çoğalması ve tekeli sistemin büyümesiyle küçük esnaf her yerde olduğu gibi İstasyon'da da tarihe karışmak üzere.

Gençlerin spora ilgisi bir hayli yüksek. Mahallede amatör liglerde mücadele eden aktif 4

amatör spor kulübü var. Bezirganbahçe Spor, Halkalı Taştepe Spor, İstanbul Demir Spor ve İstanbul Atakent Spor Kulübü'nün yanı sıra İstanbul Marka Spor Kulübü Derneği ve Halis Avşar Spor Kulübü Derneği olmak üzere iki de spor kulübü derneği mevcut. Kulüpler, yeterli spor alanları ve tesisleri olmadığı için sporcu yetiştirmekte güçlük çekiyor. Sporcular ancak Küçükçekmece Belediyesi'nin sağladığı ulaşım desteğiyle uzakta bulunan spor merkezlerine ulaşabiliyor. Muhtar, mahallede bulunan üç tane spor kompleksinin üzerine 55 bloklu konutların yapıldığını ve böylelikle mevcut spor alanlarının da kalmadığını belirtiyor.

İsmiyle müstesna İstasyon Mahallesi, yapısal olarak onca değişikliğe rağmen mahalle kültürünü koruyan ve yaşayan bir mahalle örneği olarak herkese kapılarını sonuna kadar açıyor. ■





Yarımburgaz Mahallesi Haritası

Yarımburgaz Mahallesi ve Mahalle Muhtarı Abdulhadi Almalı

İstanbul'un güzelliklerinden biri olan Küçükçekmece Gölü'nün kenarında, sessizliği ve kırsal alanlarıyla görülmeyi bekleyen bir mahalle uzanıyor: Yarımburgaz Mahallesi.

Yarımburgaz Mahallesi, idari sınırlarına baktığımız zaman kuzeyinde Başakşehir ilçesine bağlı Altınşehir ve Şahintepe; kuzeybatısında Avcılar ilçesine bağlı Tahtakale; doğusunda

Atakent ve İstasyon mahalleleri; batısında ve güneyinde ise Küçükçekmece Gölü bulunuyor. Yarımburgaz'ın göle bakan kıyılarını hoş zaman geçirilebilecek mekânlar, mahal-
lelinin göl kenarında yürüyebileceği alanlar, Küçükçekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi ve Gümrük Müşavirliği oluşturuyor.

Yarımburgaz Mahallesi, Küçükçekmece sakinlerinin yürüyüş, şenlik, piknik gibi doğa etkinliklerini gerçekleştirmek için tercih ettikleri lokasyonların başında yer alıyor. Halkalı semtinin diğer mahallelerine kıyasla daha az parka sahip olan Yarımburgaz, sınırları içerisinde Hasanoğlu Deresi Parkı, Yarımburgaz Parkı,

Tunalı Fidanlığı gibi yeşil alanlar bulunduyor. Ancak yapılaşmanın olmayışı, şehrin gürültüsünden uzak durmayı tercih edenler

çin Yarımburgaz'ı sahip olduğu açık alanlar ve doğası bakımından cezbedici kılıyor.

2022 yılı itibariyle 9.220 nüfusa sahip olan Yarımburgaz'ın sakinleri, genellikle Doğu ve

Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen göçlerden oluşurken; nüfusun çalışan çoğunluğunu da işçiler oluşturuyor. Düzenli yapılaşmanın az olduğu mahallenin nüfusu, son yıllarda dışarıya verdiği göçten dolayı önceki yıllara oranla giderek azalmış.

1970 Bingöl Adaklı doğumlu olan Yarımburgaz Mahallesi Muhtarı Abdulhadi Almalı, 1988 yılından beri Yarımburgaz sakini. Daha önce ticaretle uğraşan ve

dört çocuk sahibi Almalı'nın bu, muhtarlıktaki üçüncü dönemi. İlk geldiği yıllarda mahalledeki evlerin sayısının seyrek olduğunu anlatan



Abdulhadi Almalı, Yarımburgaz Mahallesi Muhtarı, Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden

muhtar, mahallede henüz asfaltın olmadığını ve kırsal alanların mahalleye hakimiyetini anımsıyor. Sosyo-ekonomik açıdan zayıf durumda bir mahalle olduklarını anlatan Almalı, mahalle sakinlerinin her şey için ilk önce muhtarlığa müracaat ettiğini söylüyor. Muhtar, Yarımburgaz halkı için, sosyal yardımlar gibi birçok konuya yönelik taleplerine dair belediye ve devlet kurumlarına ulaşmalarının zor olduğunu, bu nedenle en ulaşılabilir makamın muhtarlık olduğunu; herhangi bir talep için başvuran mahalleliyi bu kurumlara yönlendirmek için yardımcı olduklarını belirtiyor. Tüm bunları söylerken “muhtarlık olarak bizim kapımız herkese açıktır” ifadesini de ekliyor.

Mahallenin sahip olduğu kırsal alanlar, şenlikler için oldukça kullanışlı. Muhtarlığın aşağısında bulunan Hasanoğlu Deresi Parkı'nda en son yapılan Uçurtma Şenliği'ne olan ilgi için muhtar, “iğne atsan yere düşmez” deyimini kullanıyor.

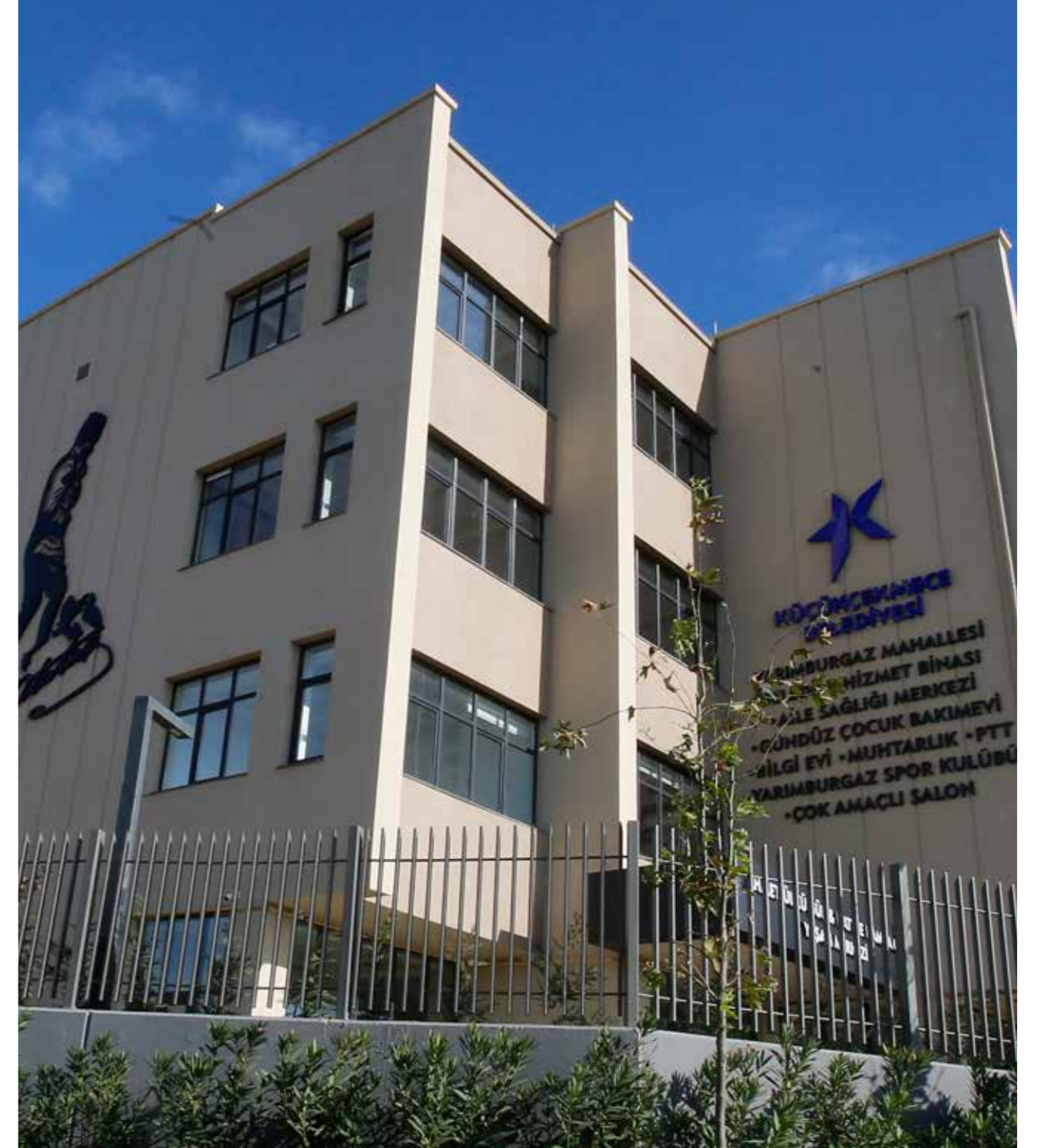
Almalı bir yandan da mahallenin sahip olduğu zorluklara değiniyor. Mahallede ikinci amatörde top koşturan spor kulübünün olduğu ancak spor komplekslerinin olmadığına dikkat çekerken, Küçükçekmece Belediyesi'nin sporcu gençleri diğer mahallelere götürerek spor tesislerinden yararlanmalarını sağladığından

bahsediyor. Mahallenin sorunları arasında bir de ulaşım sorunu bulunuyor. Bir saatte bir geçen sınırlı sayıdaki otobüs, mahallelinin her zaman için merkezi noktalara ulaşmasında yeterli olmuyormuş.

Yarımburgaz Mahallesi Muhtarı Abdulhadi Almalı, ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak üzere topladığı hem kullanılmamış hem de kullanılmış kıyafet, battaniye ve erzakları muhtarlığın hemen yanında yardım için oluşturduğu bir odaya istifliyor. İhtiyaç sahibi mahalle sakinleri de muhtar Almalı da aralarında geliştirdikleri bu dayanışmadan dolayı oldukça memnun.

Yarımburgaz Mahallesi'nde ayrıca, ilk ve orta okul olmak üzere iki okul, iki camii ve belediyenin yaptığı Bilgi Evi bulunuyor. Yapımı tamamlanmak üzere olan Yarımburgaz Mahallesi Semt Konağı kullanıma açıldığında ise içerisinde Gündüz Çocuk Bakım Evi, Aile Sağlığı Merkezi, PTT, Muhtarlık, Çok Amaçlı Salon gibi mahallelinin her şeyi bir arada bulabileceği bir yaşam alanı olacak.

Halkalı'nın diğer mahalleleri gibi çok kültürlü bir yaşamı barındıran Yarımburgaz Mahallesi'ne geldiğinizde, şehirden uzak oluşu ve sessizliğiyle sizi saracak olan dinginliği çok geçmeden hissedeceksiniz. ■



Yarımburgaz Mahallesi Semt Konağı Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden



Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi'ndeki Aşura Matemi'nden.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

IV. BÖLÜM

Halkalı'da Çok Kültürlü Yaşam

Halkalı, birbirinden farklı etnik kültüre sahip birçok insanın bir arada saygıyla ve dostça yaşadığı, gençlerin ve kadınların ağırlıkta olduğu kültür ve sanat etkinliklerinin sokaklarda ve özellikle kültür merkezlerinde yaşatıldığı, çok renkli bir yer. "Halkalı'da Çok Kültürlü Yaşam" bölümünde, farklı mezhep ve inançlara sahip yurttaşlardan, bölgedeki kültür ve sanat noktalarına kadar Halkalı'nın belki de keşfedilmemiş sınırlarına doğru kapı aralayacağız.

Halkalı'da Hüseyini Duruş: Caferiler

*"Kimdir Hüseyin ki, alem ona divanedir,
Bu ne şem'dir ki, canlar ona pervanedir*

Sosyolojik açıdan örnek teşkil edebilecek bir yapıya sahip olan Halkalı, içerisinde barındırdığı etnik ve kültürel değerleriyle insanca bir arada yaşanabilirliğin çok renkli resmini çiziyor. Türkiye'nin hemen her yerinden göç alan Küçükçekmece'nin merkezi konumundaki Halkalı, her inanca ve kimliğe ev sahipliği yaparken, Sünnî ve Alevî nüfusunun yanı sıra kayda değer bir Caferî nüfusuyla da dikkat çekiyor. Kesin sayısı bilinmemekle birlikte bölgede yaptığımız gö-

rüşmeler neticesinde Halkalı'da Caferî inancına sahip nüfus için 20 binin üzerinde deniliyor.

Matemleri, bayramları, törenleri, etkinlikleri ve dayanışmalarıyla Halkalı'nın sosyal ve kültürel yaşantısında önemli rol oynayan Caferîler, inançlarını hem özgürce yaşayabiliyor hem de gelecek nesillerin bu inancı yaşayabilmesi için tarihini ve kültürel değerlerine dört elle sarılıyorlar.

Halkalı'da Aşura Matemi ve Gadîr-i Hum Bayramı

Muharrem ayının 10. Günü olan Aşura, bir Kербela hadisesi; İslam peygamberi Muhammed'in torunu Hüseyin'in Yezid'in ordusu tarafından öldürüldüğü gün; eşi benzeri olmayan trajedinin yaşandığı gün olarak kabul edilir. Hz. Hüseyin'in 10 Muharrem 61'de (10 Ekim 680) Kербela'da şehit edilmesinden sonra Şîa için bu tarih önem kazanmış ve Hz. Hüseyin'in intikamını alma ahdinin tazelendiği bir matem günü olmuştur.

Caferî inancına mensup yurttaşlar, özellikle de Iğdır ilindeki Caferîler muharrem ve sefer ayları boyunca İmam Hüseyin'in yasını tutuyor; bu iki ay

boyunca evlenme, sünnet, düğün gibi hayır ve hasenat işlerinden uzak durarak matemlerini yaşıyorlar.

Halkalı'da Aşura, her sene on binlerce Caferî'nin katılımıyla Evrensel Aşura Matem Merasimi olarak gerçekleşiyor. Yasın sembolü olan siyah kıyafetler giyen çok sayıda yurttaş, Kербela şehitlerini gözyaşları ve ağıtlarla anıyor. Türkiye Caferîleri Lideri ve CAFERİDER Onursal Başkanı Selahattin Özgündüz'ün öncülüğünde düzenlenen merasim, uluslararası basında da yer alıyor. Siyasi ve tanınmış



Halkalı'daki Aşura Matemi'nden.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivinden



Aşura Matemi'nden bir kare.
Fotoğraf:
Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

şahısların, basının ve ziyaretçilerin de ilgi gösterdiği Evrensel Aşura Matem Merasimi, son yıllarda Halkalı Merkez Mahallesi, Fatih Caddesi'nde bulunan Yahya Kemal Beyatlı Kültür Merkezi'nde (YKB) düzenleniyor. Katılımın yoğun olması, ilgili kalabalığın kültür merkezinden dışarıya taşmasına neden oluyor. Matem merasiminde tüm etkinlik alanı emniyet müdürlüğü tarafından geniş güvenlik önlemleri alınarak bariyerle çevrilirken, Fatih Caddesi ve gümrük yolu trafiğe kapatılıyor. Merasime civar ilçeler ve başka illerden de insan akını oluyor.

Günümüzde Caferilik Kültürü ve CAFERİDER

Bölgedeki Caferilik inancını; Caferilik inancına mensup yurttaşların sosyal açıdan faaliyetlerini, dayanışmalarını, kültürel yaşamlarını daha iyi anlayabilmek için CAFERİDER Kurucu Üyesi Kasım Nas ile Halkalı'daki Caferi topluluğuna dair sohbet ettik.

Caferilik İnancını Tanıtma, Araştırma ve Eğitim Derneği (CAFERİDER), Caferi inancı adına Türkiye'de kurulan ilk dernek olma özelliğine sahip. CAFERİDER'e ve derneğin mensuplarına dair konuşurken Nas, sözlerine "Caferilik inancına mensup, derneğin amacını benimseyen herkes bu derneğin doğal üyesidir" diyerek başlıyor, "Biz bu derneği kurarken Türkiye'yi göz önüne alarak kurduk" sözleriyle de devam ediyor. Der-

Gadîr-i Hum Günü de yine Halkalı'daki etkin törenlerden birinin yaşanmasına sebep olan bayramdır. Her yıl coşkuyla kutlanan Gadîr-i Hum, Hz. Ali'nin (Ali el-Mürtezâ) Hz. Muhammed tarafından "Velâyet" makamına atandığına inanılan gündür. Hz. Muhammed, Gadîr-i Hum hutbesinde "Ben kimin Mevla'sı isem Ali de onun Mevla'sıdır." diyerek velayeti Hz. Ali'ye devretmiştir. İslam tarihinde önemli bir yere sahip olan bu gün, Şii Müslümanlar tarafından Kurban Bayramı ve Ramazan Bayramı'na ilâveten Hicrî takvime göre Zilhicce Ayı'nın on sekizinci günü, üçüncü bir bayram olarak kutlanmaktadır.

neğin kuruluşu ile ilgili çalışmalar 2004 yılında başlamış, sancılı geçen süreçlerin sonunda 2006 yılında kurulmuş. CAFERİDER'in kuruluşundan sonra Caferilik inancıyla ilgili Türkiye'nin pek çok yerinde yeni dernekler de faaliyete geçmiştir.

Kasım Nas, Caferilik inancına, kültürüne; kültürün yaşatıldığı mekânlara, Kербela'ya dair konuşurken, "Ben İzmir'de büyüdüm. Büyüdüm muhitte cami yoktu ama Kербela'nın acısını ve önemini çocuklukta gördüm, anladım mesela. Çünkü camiler, dernekler, toplanma yerleri olmasa bile insan inancını yaşayabilir. Hatırlıyorum, çocukken Muharrem ayı geldiğinde bir evde toplanılır, Kербela yad edilirdi. İnanç böyle bir şey. Herkes dilediği gibi kendi



CAFERİDER Kurucu Üyesi Kasım Nas,
Fotoğraf: Mesut Işık 2022.

inancını, kültürünü yaşamalı. Gizli kapaklı kalmak doğru değil, sakınılacak bir şey yok ki. Şimdi camilerimiz var, herkes gelip görebilir, ziyaret edebilir, ibadet edebilir. Bu kadar güzel bir şey var mı?" diyor.

Halkalı'da Caferi toplumu tarafından kutlanılan veya anılan özel gün sayısı çok fazla. Şahadet günleri, Hz. Fatma'nın doğum günü, İmam Mehdi'nin doğum günü, Aşura matemî, Gadîr-i Hum

Bayramı, Nevruz; Ölü Bayramı, kabir üstü ve baca baca ritüelleri... Alışıla gelmiş bayram kültürlerinde genellikle küçükler büyükleri ziyarete giderler. Caferi kültüründe ise Nevruz'da, evden gelin giden kızlar ziyaret edilmiş ilk önce. Babalarının bayram ziyaretine gelmeleri kızları gururlandırmış. Renkli ritüellerin yaşandığı kültürde soğanla boyanan yumurtaların tokuşturulması, bolca ikram edilen meyve şölenu de yine Aşura merasiminin önemine dikkat çeken Nas,

“Aşura'nın bizim için önemi çok büyük. Aşura merasimi burada aylar öncesinden başlayan bir tören. Çünkü çok büyük bir organizasyon. Dünyanın her yerinden insan gelir. Bütün bu cadde-ler trafiğe kapatılır, herkes törenin gerçekleştiği YKB'ye akıyor ama YKB o kadar kitleyi alamıyor tabii, dışarı taşıyor kalabalık. İnsanlar alana alınırken de güvenlik taramasından geçiriliyor. Ama

Caferi toplumunun etkin nüfusu ve kültüre bağlılığı ile burada önemli bir değişime tanık olduk zaman içinde. Hatırlıyorum, buraya ilk geldiğim yıllarda çamur bataklık gibi ayakkabımızı çekerdi. O dönemler Aşura matem merasimimizi düzenlemek için çok daha fazla zorluk içerisindeydik, bariyerleri kazık çekerek yapar, alanımızı kendimiz kurardık. Hele kışa da denk geldi mi eyvah eyvah! Oradaki çalışma günlerce sürerdi.”

Kırkinci Gün anlamına gelen Erbain, dünyanın en büyük törenlerinden biridir. Şiilikte, Hicrî takvime göre Aşura Günü'nden 40 gün sonra gelen Safer ayının 20. gününe verilen isimdir. Bu günde, Muharrem ayının Onuncu günü olan Aşura Günü'nde Kerbela'da öldürülen İmam Hüseyin

ve 71 arkadaşının anısını canlı tutmak için anma törenleri düzenlenmektedir.

Kerbela'nın 40. gününe dair anmaları şöyle anlatıyor Kasım Nas, “Televizyonlarda ya da basın- da yeterince verilmese de dünyada çok büyük bir olay oluyor Erbain'de, 30 milyon insan aynı gün Kerbela'ya akıyor. Bu az bir şey değil. Nere-



CAFERİDER Kurucu Üyesi Kasım Nas ve Cenk Kolçak konuşurken.
Fotoğraf: Mesut Işık 2022

deyse 100 ya da 150 km boyunca insanlar yaya olarak Kerbela'ya yürüyorlar. Bunun organizasyonu yok, şartlar doğal ve çok zor. Tamamen gönüllü olarak gerçekleştirilen bir olay. Mesela halk orada, Kerbela yürüyüşü yapan insanlara ücretsiz, gücü yettiğinde yemek yapıyor, çay kah-

ve veriyor; dinlenmek için araç gereç sağlıyor, hatta yürüyüş yapanlara masaj bile yapıyorlar yol kenarında. Yani Hac'daki gibi organizasyonel bir durum mevcut değil. Bunların göz ardı edil-memesi lazım, medya genel olarak bu önemli güne sessiz kalıyor. Bu kadar insanı akın akın oraya çeken ne? Bunun ayırdına varmak gerekir, önemli olan bu. Biz de Halkalı'da Erbain'de tören düzenleriz. Kerbela'nın 40'inci günü o tem-sili yürüyüş yaparız burada.”

“Hüseyin bakışa insanlığın ihtiyacı var”

“Hz. Hüseyin iyi anlaşılmalı...” diye devam ediyor Nas, sonra aklına konuyla ilgili bir anısı geliyor, “Bakın şimdi, buraya gelen misafirler, konuklarımız İmam Hüseyin aşkını burada gördüklerini söylüyorlar. Hatta bizim inancımızda önemli çalışmalar yapmış, saygıdeğer bir hocam buraya konuşmacı olarak geldikten sonra ona hatırlar sordum, o da ‘Ben oraya geldikten sonra Hüseyin aşkını orada gördüm. Allah ömür verirse, kalan ömrümü Hz. Hüseyin'i ve Kerbela'yı anlatarak geçireceğim’ dedi. Ne kadar güzel bir şey. Çok etkilenen insan görüyoruz burada. Böyle

etkilenen insanları gördükçe ben ‘Evet, bu yılki Aşura töreni amacına ulaşmıştır’ diyorum. Yani bu ruh, bu duruş herkesin ihtiyacı olan bir şey. Bu Hüseyini duruşa, Hüseyini bakışa insanlığın ihtiyacı var.”

Caferiler ne İmam Hüseyin'i ne onun davasını ve direncini ne de 14 asırdır süren bu matemî unutturmamak istemiyorlar. Tıpkı ibadetleri gibi, inanç ve kültürlerinde yer alan önemli gün, hafta ve ayları da yaşanması gerektiği şekilde birliktelik ve dayanışma içerisinde Halkalı'da yaşıyorlar.



Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi'ndeki Aşura Matem'i'nden.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Zeynebiye

Camisi ve Kùltür Merkezi

Kùçükçekmece ilçesinin en önemli özelliklerinden birinin, sosyal ve kültürel yaşamdaki zenginlikleri ve farklılıkları bir arada barındırmasıdır dedik.

Kùçükçekmece Halkalı Mahallesi'nde yoğun olarak yaşayan Caferiler, ibadet ve toplanma yerleri olarak Zeynebiye Camisi'nde buluşmaktadırlar. Eski caminin yetersiz kalmasından dolayı 2009 yılında yapımına başlanan ve "Avrupa'nın en büyük inanç ve kültür merkezi" olarak adlandırılan Zeynebiye Cami, aynı anda 8 bin kişinin ibadet edebileceği 55 bin metrekarelik bir alana sahip. Bu cami; otoparkı, alışveriş merkezi, ofis katları ve televizyon stüdyosuyla bugünlerde hizmetler vermeye hazırlanıyor. ■



Alevilerin ibadet ve ritüellerinden bir kare. Fotoğraf: İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Arşivi.

Halkalı'dan Yükselen Niyaz: Alevi Canlar



“Ali bizim şâhımız

Kâbe kıblegâhımız

Miraçtaki Muhammed

O bizim padişâhımız”



Birlik ve beraberliğe açılan bir pencere özelliği taşıyan Halkalı, etnik ve kültürel değerleriyle kardeşliğin ve dostluğun semti. Sosyolojik açıdan çok kültürlü oluşunu, ev sahipliği yaptığı on binlerce Alevi, Caferi ve Sünni gibi inanç ve mezheplere sahip yurttaşlara ve ortaya çıkan çok sesliliğe borçlu kuşkusuz.

Kesin olmamakla birlikte Küçükçekmece’de yaklaşık 350 bin Alevi nüfusunun olduğuna dair bilgiler öğrendik. Halkalı semti ve İstasyon Mahallesi’nde de ciddi bir Alevi nüfusu var. Mahallenin nüfusunun yüzde 40’ını Alevi inancına mensup yurttaşlar oluşturuyor.

Dini ve ulusal bayramları, matemleri, törenleri, müzikleri, şiirleri, dostluk ve dayanışmalarıyla Halkalı’nın sosyal ve kültürel hayatında önemli bir konuma sahip Aleviler, inançlarını özgürce yaşayabilmenin ve bu kültürü gelecek nesillere aktarabilmenin mutluluğuyla tarihlerine ve değerlerine olan sadakatlerini büyüterek sürdürüyorlar.



Alevi yurttaşlar inanç, ibadet ve ritüelleri, sosyal ve kültürel etkinlikleriyle de bölgede önemli bir yere sahip. Perşembe Cemi, Muharrem Cem Erkâni, Görgü Cemi Erkâni, Kurban Bayramı Cem Erkâni, Nikah Kıyma Erkâni, Lokma Erkâni, Muharrem Orucu, Masum-u Pak Orucu, Ana Fatıma Orucu, Hızır Orucu, Marifet Orucu, Aşure Günü ziyaretleri Alevilik inancının bölgede yaşatılan ritüelleri arasından sadece bazıları.



İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı’nın yeni binası. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Muharrem Orucu ve Matemî, Aşure Günü, Gadir-i Hum Bayramı, Nevruz ve Hz. Ali’nin doğum günü, Hıdırellez, Kurban Bayramı, Abdal Musa’nın anılması ve Hünkâr Hacı Bektaş-i Veli’yi anma günü de yine Alevi canların önemli ve özel günleri arasında yer alıyor.

Pir Sultan Abdal, Şah Hatayi, Kul Himmet, Fuzuli, Aşık Mahzuni Şerif gibi ozanlar Anadolu halkının baharları için açılmış birer güldür. Kimileri hak için dövüşmüş, kimileri doğruluk ve dürüstlük için serden geçmiş olsa da ozanlar halkı, halk ise ozanları günbegün diriltmeye devam ediyor.



Gazi Arslan, İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Başkanı. Fotoğraf: İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Arşivi.

Günümüzde Alevilik Kültürü ve İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı

Bölgedeki Alevilik inancını; Alevi yurttaşların sosyal açıdan faaliyetlerini, dayanışmalarını, kültürel yaşamlarını daha iyi anlayabilmek için İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Başkanı Gazi Arslan ile Halkalı'daki Alevi topluluğuna dair detaylıca sohbet ettik.

Gazi Arslan Tokat'ın Almus ilçesine bağlı Çambulak köyünde doğmuş. 1988'den beri, Halkalı İstasyon Mahallesi'nde yaşıyor. Arslan aynı zamanda bir mahalle esnafı. 1995 yılından bugüne bu camiada hizmet veriyor.

1995'te İstanbul Cemevi Eğitim ve Kültür Vakfı'nın, o yıllardaki tüzel kişilik ismi Yunus Emre Cem ve Kültür Evi olan ilk oluşumunun içinde yer almış ve 1999 yılında yönetim kuruluna seçilmiş.

Cemevi, 1995 yılında Halkalı'da kısa süreliğine bir dairede hizmetlerine başlamış ve daha sonra dönemin Sağlık Bakanı Yıldırım Aktuna'nın talimatıyla şu anki yerine taşınmış.

Arslan, değerlerine dair olan bağlılığını, "Tüm mücadelemiz, burada bir toplumun inanç değerlerini, ibadetini bunun yanı sıra gelenek-görenek bağlamında kültürünü, felsefesini yaşamasını sağlayarak gelecek nesillere aktarmasıdır" sözleriyle anlatıyor.

İstanbul Cemevi'nin mahalle ile olan ilişkisine dair sohbet ederken Arslan, Alevi kültürünün Halkalı ve çevresine olan etkisini şöyle anlatıyor: "Mahallemiz güzel bir mahalle, toplum değerlerini paylaşma bağlamında her daim mahalle ile iç içe güzel diyalogları ve ilişkileri olan bir yapıdır. Bu mahallenin yüzde sekseni beni, ben de yüzde seksenini tanırım. Daha önce mahalle dayanışması için bir platform oluşturduk: İstasyon Mahallesi Platformu. Dolayısıyla ilişkilerimiz her zaman sıkı, diyaloglarımız her zaman güçlüdür. Oluşturduğumuz bu platform içerisinde mahallemizdeki Sivil Toplum Kuruluşlarımız, spor kulüplerimiz, muhtarımız, cami dernekleri ve cemevi vakfımızla beraber güzel bir mozaik, hoşgörüyü bu topluma sunmaya çalıştık. İnsanların bu kuruma bakışı, bu kurumun da insanlara bakışı, kucaklayışı her zaman önemli bir hizmet olmuştur.

"Şu an kurum içerisinde verdiğimiz eğitimlerde gelen öğrencilere baktığımızda, Alevi öğrencilerimizden daha çok Sünni kardeşlerimiz var. Bundan dolayı çok mutluyuz. Olması gereken de bu zaten. Her kim, ne olursa olsun önce insan olmalı; insani değerleri ve insani vasıfları hayatında yaşatmalı. Bu bağlamda biz de bugüne kadar sevgi, saygı ve hoşgörüyü burada çoğaltabildiğimizi anlayabiliyoruz.

"Alevi felsefesinin ve inancının olmazsa olmazı insandır. Düşünce felsefesinin merkezine her zaman insanı koymuştur. İnsani sevgiyi, saygıyı yaşamayan insanın ne dini ne mezhebi ne de inancı olur.

"Arzumuz, yıllar önce bu mütevazı ve zor koşullardaki gecekonduların mantığından çıkıp, insani değerlere yakışan fiziki bir yapıda ibadetimizi, inancımızı, kültürümüzü, felsefemizi yaşamaktı ancak siyasi ortamlar; Alevi toplumunun mağdur edilişi, ötekileştirilmesi, eşit yurttaşlık haklarının gasp edilmesi bizi bugünlere getirdi. Ama bugün şükür ki verdiğimiz mücadelenin sonucunda bu senenin sonuna doğru hizmete başlayacak olan yeni binamızın tüm Halkalı ve bölge insanına katma değer yaratacak, insanları gerçekten sevgide ve saygıda buluşturacak bir fiziki yapıyı hayata geçireceğiz. "

Halkalı'da Alevi inancı, kültür ve geleneklerinin yaşatılması

"Alevi inancı, İslam dininin özüdür; Kuranî dayanaklarla yaşanan bir inanç biçimidir." diyen Gazi Arslan, Alevilik inancındaki ibadetlerden bahsediyor:

"Her Perşembe günü cemevlerinde ibadet yapılır. Allah'ın nuru aşkına, Allah'ın resulü Muhammed Mustafa'nın peygamberlik nuru aşkına ve velayet nuru aşkına çerağ (kandil) uyandırılır. Yani üç Hak aşkına mum yakılır. Aydınlatmak, ortamı aydınlatmak değildir; gönlü aydınlat-

mak, fikri aydınlatmak yani bedendeki uyanışı sağlayabilmektir. Bu bağlamda Alevi inancının yol ve erkânı biçiminde her Perşembe özellikle de akşam saat 20.00 ila 22.00 arasında ibadet yapılır. Saatin önemi ise şudur: Kimsenin özel durumuna mani olmamaktır. Kimse iş kaybına uğramasın, insanlar akşam işinden geldikten sonra yemeğin yesin, istirahat etsin diyerdir. Yani insanların hayat koşullarına göre en uygun saat birimi olduğu için o saatlerde ibadet ya-



İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı'nın eski binası. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi.

pılır. Kur'an-ı azimüşşanda der ki, 'günü size rızık karpısı olarak ayırdık.' Bir de inancın ve ibadetin en temel özelliği, hakkaniyetli olmasıdır. Hak terazisi eşit olmalı. Bunun temeli de kul hakkıdır. Burada bir hak gaspı olmaması için, biz bu

saatte ibadetimizi gerçekleştiririz. İbadetlerimizi de tüm kutsallığıyla, özellikle de inancıyla topluma imamlık yapan, peygamber soyundan gelen dedelerimizle yaparız. Dedelerimize ocakzade deriz; dede, pir ismiyle de çağrılır ve Seyit yani peygamber soyundan gelmiş olmalıdır. Tabii her peygamber soyundan geleni de dede olarak kabul etmiyoruz. Çünkü bu hususta da kemalatı arıyoruz, dürüst olmayı, ahlaklı olmayı arıyoruz. Yani topluma önder olacak kişi, her şeyiyle de örnek olmalı diye düşünüyoruz.

"Perşembe günü dışında da ibadetlerimiz olur. Mesela yöresel, köy köy ibadetler yapılır. Bizler seyitlerimizin yani dedelerimizin önünde tüm köylü hak mahkemesi kurarız. Böyle bazı kültür ve inançlarımızı da yine burada gerçekleştiririz."



Öğrenciler cemevinde bağlama eğitimi alırken. Fotoğraf: İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Arşivi.



Bagatur eğitimi, eğitmen ve öğrencileri. Fotoğraf: İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Arşivi.

İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı ibadet dışında eğitim ve kültürel etkinlikler gibi birçok sosyal faaliyete hem ev sahipliği hem de düzenleyici görev yapıyor. Cumhuriyet değerleri ve Mustafa Kemal Atatürk'ün

ilke ve inkılaplarına bağlı olan kurum, ulusal bayram ve özel günlerde de mutlaka anma ve kutlama programı gerçekleştiriyor. Nevruz ve Hz. Ali'nin doğum günü olan 21 Mart, Hz. Muhammed'in kızı Hz. Fatıma anması gibi önemli değerlere de sahip çıkılıyor. Ayrıca öğrencilerin eğitim hayatına destek vererek, ek ders hizmeti sunmanın yanında üniversiteli öğrencilere de burs sağlıyor. Gitar, bağlama eğitimlerinin yanı sıra Türk mücadele ve savunma sanatı olan Bagatur eğitimleri de veriliyor. Yine inanç eğitimleri bağlamında

Kur'an'a dayalı dini eğitimler, İslam ve Alevi tarihi dersleri veriliyor. İstanbul Cemevi'ne katılım çok yüksek. Covid-19 salgınından önce iyi olan katılım, özellikle pandemi sonrası katılıma göre çok daha fazlamış.



Gadir-i Hum'da Ali'nin seçilmesi, İlhaneliler dönemi el yazması görseli. Al-Biruni'nin Eski Milletler Kronolojisi'nden. Fotoğraf: Wikipedia

“Kerbela hepimizin ortak yası ortak acısı olmalı”

Muharrem ayının önemine dikkat çeken Gazi Aslan, “İnsanlığın en önemli kara lekelerinden olan Kerbela, hepimizin ortak yası ortak acısı olmalı.” diyor.

“Kerbela’da insanlık adına verilen mücadelenin bugün yaşatılması önemli. Biz Muharrem ayını daha çok oruçlu geçiririz. Bu oruç öyle bir oruçtur ki, beden tüm zuhurlarıyla tutulan bir oruçtur. Bu oruç yas çekmektir, matemi yaşamaktır, gözyaşı dökmektir. Çünkü bugün bir hanenin bile en sevilen üyesinin katledilmesinin akabinde o hanenin durumu ne ise bizim de durumumuz odur. On iki gün artı üç gün de -biz ‘masum pak’ deriz- o masum pak da yine ehl-i beyt çocuklarının daha yaşları kemale ermeden yani çocukken katledilişlerine binaen tutulur. Toplamda on beş olan bu oruç, bir de ana Fatıma ile on altı gündür. Bu oruç süresince su içilmez. Çünkü Kerbela’da ehl-i beyt yarenleri Yezid tarafından katledilişleri sırasında, yanından Fırat Nehri akmasına rağmen bir damla suyu o altı aylık bebeğe bile çok görerek okla ve mızrakla boğazından vurularak şehit edildiği bir süreçtir. Onların o susuzluğunu, o çöllerde çektikleri çileyi bir nebze hissedebilmek adına asla saf su içilmez. Bunun yanında hayvanî ürünler yenilmez, et hususunda söylüyorum özellikle. Asla bir eğlence de söz konusu olamaz, çünkü yastır. Bu duygu ve düşünce ile bu on beş gün oruç tutulur.

“Muharrem ayının onuncu günü, Caferi kardeşlerimizin Aşura matemi için toplanması

gibi biz de o günü camiamızdaki canlarımız, o soydan gelen erenlerin evliyaların türbelerini ve dergahları ziyaret ederek, Kerbela şehidi olan ehl-i beyt yarenlerinin yüzü suyu hürmetine dua edilerek geçirilir. Caferi kardeşlerimizin etkinliğine de çok ciddi bir önem göstererek katılım da sağlarız. Bildiğiniz üzere Aşura toplanmaktadır. Biz Muharrem ayının bitimiyle birlikte Aşure lokması yaparız. Bu lokmanın tarihselliği de Nuh Aleyhisselam’ın gemisinin tufanda kalma sürecindeki en son kalan erzaklarla birlikte yapılan lokmaya dayanır. Bu Aşure lokmaları da üçüncü imamımız Zeynel Abidin’in Kerbela vakasında sağ kalmasından dolayı Allah’a bir şükürdür. Kısaca Aşure lokması birlik, beraberliğin temsilcisi ve şükür adına verilen lokmalardır.

“İslamiyet’in de İslam dininin de hâlâ yeterince doğru irdelenmediği, doğru anlaşılmadığını düşünüyorum. Kur-an bu topluma anlaşılması için apaçık bir şekilde indi. Çünkü Kur-an anlaşılır dilde okunmalı ve anlaşılır dilde telaffuz edilmeli ki bize rehber olsun. Bir insanın dilini anlamadığı, konuşamadığı bir şey onun rehberi olamaz.

“Bu konuda biz, Alevi camiası olarak dinî ve inanç ritüellerimizin tüm erkanlarını Türkçe yaparız. Anlaşılır dilde ve anladığımız dilde. Biz Kur-an’ın, tüm üyelerimize ve gönüldaşlarımıza Türkçe okunmasını telkin ederiz, öğretimi de bunun üzerinden yaparız. “



Hiz. Ali (Ali ibn Ebu Talib ibn Abdülmüttalib)

Dört Kapı Kırk Makam

Bektâşî inancında Dört Kapı Kırk Makam tarikat mensubunun geçeceği maddî ve manevî aşamalarıdır. Hacı Bektaş Velî, Makâlât adlı eserinde tarikatının öğretisini bu şekilde düzenlenmiştir. Ona göre kul, Tanrı'ya Kırk Makam'da erer. Dört Kapı

ile kastedilen dört esas ise: Şeriat Kapısı, Tarîkât Kapısı, Mârifet Kapısı ve Hakîkât Kapısı'dır.

Bunların her biri de onar bölümden oluşmakta, toplamı Kırk Makamdır.

Ahmet Yesevî, tarikatının erkânını Kırk Makam esasına göre tanzim etmiş ilk Türk sûfidir. Kendisini takip eden pek çok Türk sûfisinde de Dört Kapı sisteminin var olduğunu görmekteyiz. Ahmet Yesevî Dört Kapı Kırk Makam anlayışının kaynağını Hz. Ali'ye dayandırmaktadır.

Hazreti Ali; "Dervişlik makamı kırktır. Eğer kim bilip amel kılsa dervişliği pak olur ve eğer kim

bilmese ve öğrenmezse, dervişlik makamı ona haram olur ve cahil durur."

İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı Başkanı Gazi Arslan, inşası tamamlanan yeni cemevi binasında, Dört Kapı Kırk Makam felsefesinin fiziki anlamda sembolizesini de yaptıklarını belirtiyor. Arslan, "Burada amaç, insanların sorması, sorgulaması ve sorgulayarak bir şeyler öğrenmesine vesile olmak" diye de ekliyor. ■



İstanbul Cemevi, Eğitim ve Kültür Vakfı'nın yeni binası. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Alevi Toplumu ve Semt İlişkilerine Dair Son Söz

Alevi toplumunun ciddi nüfusa sahip olduğu İstasyon Mahallesi ve özellikle Halkalı semtindeki çoksesli ve çokkültürlü yaşama kattığı artı değer önemli. Son sözü, bu konuyu bize en yalın haliyle aktaracak olan ve 35 yılı aşındır burada ikamet eden başkan Gazi Arslan'a bırakalım:

“Biz burada hiçbir zaman, hiçbir toplumumuzu kendi hizmet ve temsil alanımızdan farklı görmedik. Herkesi eşit gördük, herkesi kucakladık. Burada gerçekleştirdiğimiz her etkinliğimize, bölgedeki tüm Sivil Toplum Kuruluşlarını davet ederiz. Çünkü şuna inanırım: Biz insanız, Allah insanoğluna konuşmayı, istişare etmeyi ve bu dille anlaşmayı referans vermiş. Gerek Halkalı bölgesi gerek mahallemizde olsun, bizlere karşı olumsuz herhangi bir şey, olumsuz herhangi bir tablo yaşanmamıştır. Çünkü birbirimize anlamayacağımız, ifade edemeyeceğimiz bir şey olamaz ki bizim. Bu konuda bizim cemevimizin bölgesel anlamda en rahat cemevlerinden biri olduğunu düşünüyorum. Anadolu’da bir söz vardır: Ne verirsen elinle, o gelir seninle...” ■

Âşıklar Otağı

Bu toprakların kültür varlığının önemli bir bölümünü oluşturan ve kadim geleneği olan âşıklık sanatının gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılabilmesinin yollarından biri de bugün Halkalı'dan geçiyor.

Âşık edebiyatında, inanişâ göre âşık ol-



Aşıklar Otağı Kültür Sanat Evi.
Fotoğraf: Aşıklar Otağı Kültür Sanat Evi Facebook sayfası arşivinden.

mak için ya usta yanında yetişmek ya da mutlaka pir elinden bade içmek gerekir. Aşıklar Otağı da usta - çırak geleneğinin yaşamasını sağlayan ve bu kültürde bir usta yanında yetişmek için başvurulacak en doğru adreslerden biri olarak karşımıza çıkıyor. ■



Âşık Maksut Feryadi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Küçükçekmece Belediyesi Müzik Akademisi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Müzik Akademisi

Küçükçekmece Belediyesi Müzik Akademisi konservatuvara girmek isteyen gençler için bir ön hazırlık merkezi niteliği taşıyor. Türk müzik kültürü, müzik teorisi, enstrüman eğitimi, koro

ve orkestra gibi alanlarda eğitim olanağı sunmasıyla, çocuklara akademik alanda müzik eğitimi vermek ve yarının müzisyenlerinin yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla hizmet veriyor.

Öncelikli amacı olan akademik müzik eğitimi vermenin yanında ilçe halkını geleneksel müzik kültürü ve dünya müzik kültürleri ile de tanıştırmak ayrıca sanatsal etkinlikler düzenlemek için de yoğun çalışmalar yürütüyor.

2 veya 4 yıllık akademik müzik eğitimi veren Müzik Akademisi'nde yer alan branşlar arasında ise; Bağlama, Piyano, Keman, Gitar, Elektrik

Gitar, Perküsyon, Armoni-Solfej (Ortak Branş), Sanat Tarihi (Ortak Branş) yer alıyor.

Müzik Akademisi, ulusal ve uluslararası konseptte tasarlanmış müzik kültürü sanat programları ile akademik paneller, geleneksel müzik söyleşileri ve birbirinden farklı kültür sanat etkinlikleri ile Küçükçekmece'de sanatın merkezi olmaya devam ediyor.



Küçükçekmece Belediyesi Müzik Akademisi Etkinliğinden. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Küçükçekmece Belediyesi Müzik Akademisi Etkinliğinden. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Hem Küçükçekmece halkı hem de belediyenin işbirliği ile kurulan Müzik Akademisi Bando-su, Kent Orkestrası ve Müzik Akademisi Çok Sesli Korosu ile müzik ala-



Küçükçekmece Belediyesi Müzik Akademisi Etkinlik Salonu. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

nında birbirinden renkli çalışmalara imza atılıyor. Müzik Akademisi bugün Halkalı Atakent Mahallesi'ndeki binasında eğitimlerini sürdürmeye devam ediyor.



Küçükçekmece Belediyesi Hünerli Eller Çarşısı ahşap standları. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Kadın Dayanışmasının Güzel Elleri Hünerli Eller Çarşısı

Haftanın herhangi bir günü, herhangi bir saatinde Atakent Mahallesi'ndeki Menekşe Parkı'nda şöyle bir yürüyüşe çıkarsanız, kutu kutu ahşap evlerden yayılan rengarenk mutlulukların sizi çağırdığını duyarsınız. Renklerle bezen-

miş mum, tepsi, tablo ve daha nice el emeği ürünün, kadın dayanışmasının en somut örnekleri olarak gün gibi karşınızda durduğunu görürsünüz. Bakıp da görememenin, görüp de dokunamamanın ihtimaller arasında yeri yok.

Evet, insana umudu aşıl原因 ve içindeki mutluluğu çoğaltan bir yerden bahsediyoruz: Hünerli Eller Çarşısı'ndan.

Kadınların sosyal ve ekonomik açıdan güçlenmesini destekleyen Küçükçekmece Belediyesi Hünerli Eller Projesi, kadınların birbirleriyle kalıcı bağlar



Hünerli Eller Çarşısı'nda eserini üreten bir Küçükçekmece sakini. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

kurmasını, üretmiş olduğu el emeği ürünlerinden gelir etme konusunda bir arada olmalarına olanak sağlıyor.

Küçükçekmece Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'nün faaliyetlerine geçmesiyle birlikte kadınların ürünlerini satışa sundukları Hünerli Eller Çarşısı'ndaki



Küçükçekmece Belediyesi Hünerli Eller Çarşısı ahşap standları. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

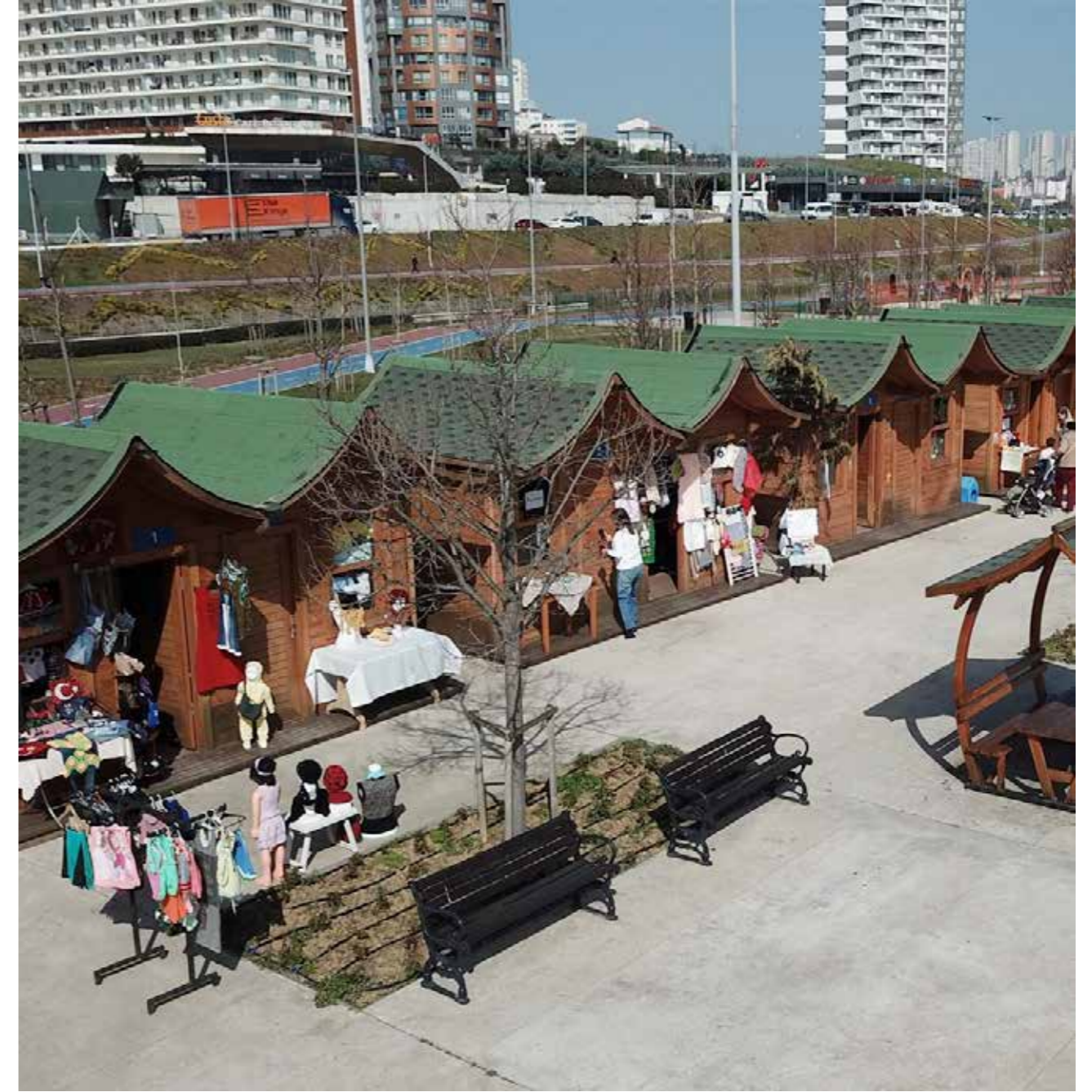
26 ahşap ev onarılıp, eksikleri tamamlanmış ve kadınların kullanımına açılmış. Kadınlar, 26 kişilik gruplar şeklinde 15 günlük periyotlar halinde Hünerli Eller Çarşısı'nda bulunan ahşap evleri ücretsiz olarak kullanabiliyor. Böylelikle Küçükçekmece'nin kadınları el emeği göz nuru ürünlerini çarşıda satıp aile bütçelerine katkı sağlayabiliyor.

Toplumun her kesiminden kadının rahatça başvurabildiği Hünerli Eller Çarşısı, dostluk, arkadaşlık ve kadın dayanışmasının yaşatıldığı önemli yerlerden bir tanesi olma özelliğini taşıyor.

Sadece üretim değil, farkındalık kampanyaları da yapan Hünerli Eller, kadınları 25 Kasım Uluslararası Kadına Yönelik Şiddetle Mücade-



Küçükçekmece Belediyesi Hünerli Eller Çarşısı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Küçükçekmece Belediyesi Hünerli Eller Çarşısı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

le Günü'nde turuncu maskeleri ile dikkat çekmiş, pandemi sürecinde ürettikleri mor maskeleri ile de ev içi şiddete karşı ses çıkarmıştır.

Hal böyle olunca, var gücümüzle "Dayanışma yaşatır!" demenin anlamı bir kez daha değer kazanıyor.



Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi Yukarıdan Görünüm. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Millet Kütüphanesi

Küçükçekmece sakinlerinin şanslı olduğu bir konu da kuşkusuz kütüphanelerle dolu bir ilçede yaşamaları. Biri gezici kütüphane olmak üzere toplam 8 kütüphaneye sahip olan Küçük-

çekmece'nin doğayla bütünleşik bir yapıya sahip, yeşillikler içerisine konuşlanmış en gözde kütüphanelerinden biri ise Halkalı Millet Kütüphanesi. Halkalı Çamlık Parkı içerisinde kurulan



Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Millet Kütüphanesi, 600 metrekare kullanım alanına sahip ahşap iki katlı binadan oluşuyor. Kütüphane aynı anda 162 kişi misafir ağırlayıp; 84 kişilik sabit ders çalışma masası, 3 kişilik bilgisayarlı araştırma masası, 8 kişilik kitap okuma koltuğu, 15 kişilik kafe bölümünden oluşuyor. Ayrıca,

Çok Amaçlı Salon'da 20 kişi ders çalışabilirken, hava koşullarına göre balkondaki masalarda



Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi'nin içi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

22 kişi ve 10 kişi de sandalyede kitap okuma/ders çalışma imkânına erişebiliyor. Çok Amaçlı Salon, aynı zamanda (masalar kaldırıldığında) 40 kişi ile seminer/toplantı yapılması kapasitesine de sahip.



Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi'nde öğrenciler. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Edebi eserlerden araştırma ve tarihe birçok alanda kitaba, süreli yayımlanan dergilerle günlük 8 farklı gazete ile ziyaretçileri için zengin bir içeriğe sahip olan Millet Kütüphanesi, pazar günleri hariç haftanın 6 günü 09.00-23.00 saatleri arasında Halkalı sakinlerini ağırlamak için bekliyor.



Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi'nin içinden. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Küçükçekmece Belediyesi'nden ulaşabildiğim son kayıtlara göre, Küçükçekmece ilçesinde yer alan tüm kütüphanelerde 2022 yılı Ekim ayı dâhil olmak üzere toplam 21.659 üye, 19.618 bin kayıtlı kitap ve kütüphanelerden faydalanan 65.577 bin ziyaretçi bulunuyor. Ayrıca

Küçükçekmece'nin tüm kütüphanelerinde sık sık söyleşi ve çocuk atölyelerine rastlamanız oldukça mümkün. Küçükçekmece Belediyesi yaptığı kültür çalışmalarıyla bu kütüphanelerde

ülkemizin değerli şair ve yazarlarını ağırlayarak, değerlerimizi Küçükçekmece'deki 5 binden fazla yetişkin ve çocuk okurla buluşturup halkın gönlüne ve gözüne dokunabilmiş.

Bugüne kadar yapılan çalışmalarla birlikte pek çok kalem Küçükçekmece halkıyla buluşmuş.

Şair Haydar Ergülen ile şiir atölyesi, Damla Çeliktaban ile kadın okuma kulübü, Müjde Ar ile "Çekmecemde Kitap Var" adlı etkinlik dizisi ve "Yazarlar Kütüphanelerini Anlatıyor" projesinde ilçede bulunan kü-

tüphanelerde Buket Uzuner, Aslı Tohumcu, Deniz Durukan, Murat Mentеш ve Mehmet Erte ile ger-



Küçükçekmece Belediyesi Millet Kütüphanesi dışarıdan. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

çekleştirilen etkinliklerde birbirinden farklı ilgi alanlarına sahip olan okurlar edebiyatçılarla bir araya gelme fırsatı bulmuş. Daha birbirinden değerli birçok isimle birlikte il-

cedeki çocuklar için masal, felsefe kulübü, bilgilendirici etkinlikler ve atölyeler yaparak küçük okurlara kütüphane alışkanlığı da kazandırılmış.

Yerel yönetim, kütüphane ve kültür sanat çalışmalarına yönelik hedeflerinden şöyle bahsediyor:



Millet Kütüphanesi'nde bir kadın kitap arıyor. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Devam etmekte olan projelerimiz ile daha da fazla yazarla Küçükçekmeceli vatandaşları buluşturup, ayrıca daha fazla sayıda ödünç kitap vermeyi ve Küçükçekmece Belediye-

si Kütüphanelerine gelmeyen tek bir kişi kalmamasını hedefliyoruz. ■



Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi üstten görünüm. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

V. BÖLÜM

Halkalı'nın Kültür Merkezleri ve Sosyal Tesisleri

Toplumun bir aradalığını ve sosyalleşmesini sağlayan, çeşitli etkinliklerle evden çıkmamıza ve alanlara doğru adım atmamızı sağlayan yerlerin başında kültür merkezleri yer alıyor. Halkalı, Küçükçekmece sakinlerine bu adımı attıran yeterli sayıda ve kaliteli kültür merkez-

leri ve sosyal tesislere sahip bir semt. Halkalı sınırlarında yer alan kültür merkezleri ve sosyal tesisler, hem Küçükçekmece hem de civar ilçe halkları için konserler, gösteriler, anmalar vb. etkinliklerin gerçekleştirildiği önemli uğrak noktaları.

Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi

Bölgedeki sanatsal dönüşümün de öncüsü, kısaltılmış adıyla YKB Gösteri Merkezi, kentlilik bilinci ve kenti sahiplenmenin somut göstergelerinden biri olarak karşımıza çıkıyor. Bu tip toplumun yararlanabilmesine olanak

sağlayan ve günümüz teknolojisi kullanılarak oluşturulan yapılar, gelişen, dinamik, modern Küçükçekmece'nin sadece bugünün değil, yarının ihtiyaçlarını karşılayacak bir kent olabileceği havasını da veriyor.



Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi sahnesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Küçükçekmece Belediyesi tarafından 2013 yılında hizmete açılan Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi İstanbul'un en büyük gösteri merkezi olmanın yanı sıra; izleyici kapasitesi, sahnesi ve teknik olanaklarıyla dünyanın da belli başlı kültür-sanat yapıları arasında.

Halkalı'da, 30.000 m2 inşaat alanına sahip YKB Gösteri Merkezi, tamamen gösteri sanatlarına özel tasarlanmış ve donatılmış yapısıyla Türkiye'de bir ilk oluşturuyor.



Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi sahne ve oturma alanı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

YKB Gösteri Merkezi özel sahnesi, mimarisi, ışıklandırma ve ses sistemi ile uluslararası prodüksiyonlara, İstanbul genelinde yapılan önemli etkinlik ve konserlere ev sahipliği yapmayı, spor alanları ile sağlıklı yaşam standartlarını artırmayı, özel salonlarıyla akademik çevrelere mekan oluşturmayı amaçlayan son yılların önemli kültür sanat yatırımları arasında.

YKB Gösteri Merkezi, 10.000'i kapalı mekânda olmak üzere toplam 35.000 izleyici ağırlayabiliyor. Mekân, amfi tiyatro tarzında modern mimarisiyle konser, gösteri, etkinlik ve uluslararası prodüksiyonlara ev sahipliği yapabilecek kapasitede.

Ayrıca YKB Gösteri Merkezi, 704 m2 lik alanı ile Türkiye ve Avrupa'nın en büyük sahnesine sahip. Parabolik eğimle oluşturulan oturma düzeni sayesinde sahne görünebilir-

liği en yüksek düzeyde tutulmuş. Membran çatının koruduğu "arena" tipi dairesel antik tiyatro duygusu, günümüz teknoloji ve konfor standartlarıyla birleşerek postmodern bir atmosfer oluşturuyor. Sahnenin iki yanı, dünya tarihinin önemli kültür miraslarından biri olan "Efes Celsius Kütüphanesi"nin modern yorumu.

YKB Gösteri Merkezi'da Avrupa'nın en gelişmiş ses ve ışık sistemleri yer alıyor. Yankı oluşumunu düşüren özel panelli tavanı, ses yutucu malzeme kaplı yüzeyleri, yenilikçi akustik sistemleri, müziğin mükemmel iletilip duyulmasını sağlıyor.

Halkalı Merkez Mahallesi, Aytaç Mevkii, Fatih Caddesi'nde bulunan Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi, bugüne kadar ev sahipliği yaptığı etkinliklerle, ilçe dışındaki yurttaşlar için de Küçükçekmece'yi ve Halkalı'yı cazibe merkezi haline getirmeye devam ediyor. ■



Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi sahnesi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Atakent Kültür ve Sanat Merkezi'nin üstten görünümü. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Atakent Kültür ve Sanat Merkezi

1995 yılında hizmete açılan Atakent Kültür ve Sanat Merkezi (eski adı Halkalı Kültür ve Sanat Merkezi); 386 kişilik çok amaçlı tasarlanmış salonu, sergi salonu, fuaye, derslikler, kütüphane

ve spor salonuyla modern bir yaşam merkezi hüviyetine sahip. Yetişkin ve çocuk tiyatroları, sinema gösterileri, söyleşileri ve sergileriyle birbirinden değerli faaliyetlere ev sahipliği yapan



Atakent Kültür ve Sanat Merkezi Tiyatro Salonu
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

AKSM, önümüzdeki yıllarda da bölge halkının vazgeçilmezi olmaya devam edecek. Çeşitli resim ve fotoğraf sergilerinin yanı sıra 162 m2 sergi alanı, heykel ve plastik sanatlar ile ilgili eserlerin de sergilenmesine müsaittir.



Atakent Kültür ve Sanat Merkezi'nin fuaye alanı.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

2015 yılında Atakent Kültür ve Sanat Merkezi adını almıştır.

Halkalı Toplu Konutları 2.Etap Girişi'nde bulunan kültür ve sanat merkezi, mahal-
lelinin gözde mekân-
larından biri olmaya devam ediyor. ■



Belediye Yanı Sosyal Tesisleri. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Belediye Yanı Sosyal Tesisleri

Turgut Özal Bulvarı, 1.Posta Sokak'ta bulunan Belediye Başkanlık Binasının yanında, Nurettin Şen parkının içinde 2022 yılında hizmete açılan yeni merkez, tüm Küçükçekmece ve özellikle de Halkalı sakinlerine hizmet ver-

mektedir. Belediye Yanı Sosyal Tesisleri, mahalleli için sunduğu uygun fiyatlı tarifesiyle dikkat çekiyor. Sosyal tesisler, açık alan 25 kişi, kapalı alanda ise 200 kişi ağırlayabilecek kapasiteye sahip. ■

Halkalı Sosyal Tesisleri

Yeni yüz yeni hizmet anlayışı ile Halkalı Sosyal Tesisleri, sunduğu bahçe ve havuz başı hizmeti ile tüm Küçükçekmece halkını kısa bir soluk almaya davet ediyor. 50 kapalı salon, 50 de

açık alan kapasitesi ile toplamda 100 kişiye kadar hizmet verebilen tesis, Halkalı Merkez Mahallesi, İkitelli Caddesi üzerindeki yeşilliklerin arasından mahalleliye göz kırıyor. ■



Halkalı Sosyal Tesisleri. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Menekşe Sosyal Tesisleri. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Menekşe Sosyal Tesisleri

Atakent Mahallesi, 4. Caddeye konuşlanan Menekşe Sosyal Tesisleri, sporun, yeşilin ve hünnerli ellerin birleştiği noktada, yürüyüş alanı ve bisiklet parkurlarıyla Halkalı sakinlerinin

uğrak yerlerinden biri. Kapalı ve açık alan olmak üzere toplamda 60 kişi kapasiteye sahip olan tesis, steril cafe ortamıyla mahallelinin uğrak noktalarından biri. ■

Selçuklu Sosyal Tesisleri

Yeni yüz yeni hizmet anlayışı ürünlerinden biri de Atakent 1. Etap, Selçuklu Caddesi üzerinde yer alan Selçuklu Sosyal Tesisleri. Tesis 120 kişi

oturma kapasitesiyle geniş bir alana sahip. Özlenen yeşil alan ve havuz başı kahvaltı keyfi için mahalleliyi ağırlamaktan mutluluk duyuyor. ■



Selçuklu Sosyal Tesisleri. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Fotoğraf: Kampus Production, Stok fotoğraf.

VI. BÖLÜM

Halkalı'da Spor

Küçükçekmece nüfusunun yoğun olduğu Halkalı'da, spor faaliyetleri yürüten kulüp ve dernek sayısı da oldukça fazla. Amatör liglerde önemli başarılar imza atan kulüplerin yanı sıra bölgede sosyal

faaliyetler açısından varlık gösteren spor dernekleri de önemli bir yer tutuyor. Gençleri iyi ve güzel olana, sağlık ve ahlaka davet eden kulüpler, semt ve çevresindeki sakinleri de olumlu yönde etkiliyor.

Küçükçekmece Belediyesi'nden aldığımız güncel bilgilere göre Halkalı'da bulunan spor kulübü ve dernekleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

Akpolat Spor Kulübü Derneği, Atakent Elit Spor Kulübü, Atakent Gelişim Spor Kulübü, Atakent Gençlik Spor Kulübü, Avrupa Konutları Atakent 3 Spor Kulübü, Bezirganbahçe Spor Kulübü, Gedikpaşa Spor Kulübü, Gedikpaşa Spor Kulübü, Halkalı Basketbol Spor Kulübü Derneği, Küçükçekmece İnönü Spor Kulübü, Halkalı Spor Kulübü, Halkalı Taştepe Spor Kulübü, İFA Spor Kulübü, İstanbul Marka Spor Kulübü

Derneği, İstanbul Atakent Spor Kulübü, İstanbul Demir Spor Kulübü, İstanbul Trabzon Spor Kulübü, Küçükçekmece Atakent Spor Kulübü, Küçükçekmece İdmanyurdu Spor Kulübü, Koral Gençlik Spor Kulübü Derneği, Moda Basketbol Gençlik ve Spor Kulübü, Moda Basketbol Gençlik ve Spor Kulübü, Star Gençlik ve Spor Kulübü, Yolay Spor Kulübü Derneği.

Tüm bu değerli kulüp ve dernek yöneticileriyle görüşme imkânı bulamasa da aralarından bazı spor kulüpleri ile görüşerek spora ve sporun Halkalı'ya olan etkisine dair konuşma fırsatı bulabildik.



3*3 Sokak Basketbolu Belediye Başkanlığı Kupası Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Bezirganbahçe Spor Kulübü bayrağı. Fotoğraf: Bezirganbahçe Spor Kulübü Facebook sayfası arşivi.

Bezirganbahçe Spor Kulübü

Bugün İstasyon Mahallesi'nde yer alan Bezirganbahçe Spor Kulübü'nün geçmişi, 1950'li yıllardaki mahalle dayanışmasına kadar uzanıyor. O dönemdeki demiryolu çalışanlarının bölgedeki yerleşimleriyle birlikte oluşan mahalle kültürü, beraberinde sosyal hareketliliği de başlatır. Takvimler 1969 yılını gösterdiğinde, yükselen hane sayısı ile birlikte genç nüfus artar. Mahalleli bir araya gelerek, semtin eskilerinden olan ve o dönem Kaçı Dayı lakabıyla tanınan bir mahalle büyüğünün önderliğinde futbol takımı kurmak ister. Semtin adı olan Bezirganbahçe de kulübün adına yaraşır görülür.

O dönem imkânsızlıktan dolayı forma sahibi olmak zor olduğu için, mahalledeki gençlerin iç çamaşırı olarak giydiği fanilalarını mavi ve beyaz renklere boyayarak Bezirganbahçe'yi forma sahibi bir mahalle takım yapmışlar. Takımın renkleri ise şu an sarı - siyahtır. Takımın kurulmasına öncülük eden mahalle büyüğü Kaçı Dayı başkanlığında beş altı kişilik bir yönetim kurulu oluşturulur. Mahallelinin kurduğu takım 1970'li yılların başında ciddi ilerleme kaydederek kadrolar çıkarmaya başlar ve hem A Takımı hem de Genç Takımı seviyesinde takımlar oluşturur.

O yıllarda biri Taştepe biri de Bezirgan olmak üzere bölgede bulunan iki saha, mahalle takımlarının top koşturduğu yerdir. Zamanla bölgedeki takımlar çoğaldıkça rekabette artmaya başlar. Genellikle yazın düzenlenen turnuvalarda saha etrafına mahalleli toplanır; bir tarafta köfte ve simit satan esnafların sayısı çoğalır. 80'li yıllara gelindiğinde ise Bezirganbahçe Spor mahalli ligler ve ilçeler arası turnuvalarda top koşturmaya başlar. Bu müsabakalardan başarılarla ayrılan kulüp, 86-87 yılında Bezirganbahçe federe olmak için başvuru yaparak Ama-



Hayati Yolcu, Bezirganbahçe Spor Kulübü Başkanı.
Fotoğraf: Mesut Işık.

tör bir kulüp olur ve Amatör Liglerde oynamaya başlar. Amatör olduktan sonra resmî hüviyete kavuşan kulübün ilk başkanı Ahmet Keleş olur. Kulübün gidişatına hız kazandıran, vizyon ve misyonunu değiştiren isimler ise 89 yılında yönetime gelen Hüzeyin Özgan ve başkanlık görevine gelen Hüseyin Vural olur. Sonrasında geçen süre zarfında kulübe emekleriyle sahip çıkan ve katkı sunan başkanlar arasında Yusuf Şenel, Vedat Turgut ve Hayati Yolcu yer alır.

Bezirganbahçe Spor Kulübü bugün, 250'yi bulan sporcusuyla birlikte U-11'den U-19'a kadar 8 kategoride liglere katılıyor.

Bezirganbahçe'ye dair tüm bu bilgileri, kulübün şu anki başkanı olan Hayati Yolcu'dan edindik elbette. 2011 yılında Bezirganbahçe

Spor Kulübü'nün başkanlığına gelen Hayati Yolcu, 1977 yılında, adı Bezirganbahçe Mahallesi olan şimdiki İstasyon Mahallesi'ne yerleşir. İki çocuk babası Yolcu, 77-78 yıllarında Bezirgangücü Spor Kulübü'yle tanışır ve

1985'e kadar kulübün oyuncuları arasında yer alır. Daha sonra Bezirgangücü, Bezirganbahçe ile birleşir ve bugünkü Bezirganbahçe Spor Kulübü halini alır.

Bezirganbahçe Spor Kulübü'nün dününü ve bugününü anlatan Yolcu, bölgenin yıllar içerisindeki değişimi ve dönüşümüyle ilintili olarak gençlerin spora yönlendirilmesi gerektiğinin altını çiziyor.



Bezirganbahçe Spor Kulübü futbolcuları sahanın kenarında. Fotoğraf: Bezirganbahçe Spor Kulübü Facebook sayfası arşivi.

“Vizyonumuz: Çocukların hayatına dokunmak”

“Kalabalıklaşan toplumlarda öncelikler değişir. Bu kulübün tek hedefi profesyonel lige çıkmak değil, semtimizdeki çocukları ve gençleri spora ve ahlaka, sağlıklı yaşama yönlendirmektir. Çünkü sporla tanışan, kötü alışkanlıklardan uzak durur. Biz de vizyonumuzu çocukların hayatına dokunmak, onları iyiye yöneltmek üzerine kurduk. 2000’li yıllar bizim bu toplumun kültürüne dokunmak istediğimiz dönemlerdi. Çünkü burada yetişen çocukların bu toplumun kültürünü ve ahlakını belirleyen kişiler olacağını biliyor-

duk. Uğraşlarımız yerelde kaldı çünkü genele baktığımızda karşılaştığımız büyük değişimlere ve hareketliliklere göre bizimki bir okyanusa taş atmak gibi bir şeydi. Zor olanı biliyorduk ve alanımız kısıtlıydı. Yine de elimizi çekmedik.

“Özellikle değinmek istiyorum, tüm bu zorluklar içerisinde en büyük sıkıntımız ise ecrimisil, yani işgaliye...Bir spor kulübünün en büyük ihtiyacı, yaptığı sporun icra ettiği alanları bulabilmesidir. Dolayısıyla biz bir taraftan mücadelemizi sürdür-

rürken spor alanlarımız kısıtlanmaya başladı. Örneğin Bezirganbahçe Spor Kulübünün 63 x 105 standart ölçülerde olan bir sahası artık yoktu, çünkü oraya konut yapılmıştı. Bu dönüşüm her geçen gün bizi daha da çıkmaza sokuyordu. Burası mahalle ve semt sakinleri açısından çok güzide bir yer. Değınmeden geçmek istemiyorum, Milli Emlak’a ait olan bu alandaki bizim kullanım alanımız 1.500 m2 idi. Dolayısıyla size yıllık ecrimisil 1.500 m2 üzerinden geliyordu. Binamız ve kısa kullanım çevremiz 850m2, biz bu 650 m2 alanı terk etmek zorunda kaldık. Gelgelelim bizim terk ettiğimiz bu 650 m2 alana ne oldu? Bunun görülmesini istiyorum. Ayrıca bu sıkıntılar içerisinde maddi sorunlar önemli bir yer kaplıyor. Burada spor yapan çocukların eğitim, ulaşım, giysi ve beslenme ihtiyaçları var. Bizim

hazineye 1 milyon gibi bir borcumuz var mesele. Şartlar böyle giderse, yarım asırdan fazla bir zamandan beri faaliyet gösteren bir spor kulübü olmayacak, böyle bir mücadele olmayacak ve bu eğitim yuvası kaybolmaya başlayacak. Düşünün ki bizim gibi bir spor kulübünün yıllık asgari masrafı 300 bin lira gibi bir rakamdır. Sadece biz değil, diğer kulüpler de bu zorluklar içerisinde. Biz burada hiçbir ücret almadan sporcu yetiştirme ve spor faaliyetlerimizi yürütme mücadelesi verirken, futbolun artık tamamı ile bir ticari sektöre dönüştüğünü görmek bizi üzüyor. Yerel yönetimlere çağırımıdır: Her kulübe ihtiyacı kadar hizmet vermek doğru bir adalet olur. Eğer yerel yönetimler topluma faydalı kulüplere destek verecekse, öncelikle ihtiyaç durumlarını araştırmalı ve ona göre bir yol haritası çizmeliler.” ■



Bezirganbahçe Spor Kulübü A Takımı Kadrosu



İstanbul Demir Spor Kulübü binası girişi. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

İstanbul Demirspor Kulübü

İstanbul Demirspor Kulübü'nün temellerinin atılışı, 1958 yılında Yeditepe'de kurulan ve yelken sporunda faaliyet gösteren Yedikule Denizspor'a dayanıyor.

Devletin, demiryolu geçen il ve ilçelerde, çalışanları ve çocuklarını spora yöneltmek için almış olduğu kararla hayata geçirilen demirspor kulüplerinden biri de Küçükçekmece'de bulu-

nan İstanbul Demirspor Kulübü. Kulüp, Küçükçekmece ilçesi ve Halkalı semtinin resmiyetteki en eski kulübü olma özelliği taşıyor. 1958 yılında yelken kulübü olarak Yedikule'de kurulan Yedikule Denizpor Demir Kulübü, 70'li yıllara kadar yelken sporu olarak faaliyetlerine devam eder. Kulüplerin kuruluşu da atama yöntemi ile yapılır, kulüplerin yönetici ve antrenör kadroları da yine demiryollarındaki işletme mü-

dürleri ve amirlerden oluşurdu. 1976 senesine gelindiğinde yelkenden futbola dönen kulüp, 1980 senesinde futbol takımının yanına bir de voleybol takımını kurar. O zamanlar kadroların yüzde doksanı demiryolu çalışanlarından oluşur. 1999 Depremi'nden sonra devletin almış olduğu bir kararla Yedikule Demiryolu kapatılır ve orada çalışan beş yüz kadar personel kendi rızasıyla Halkalı - Sirkeci ya da Haydarpaşa hattına dağıtılır. Böylelikle İstanbul Demirspor Kulübü'nün Halkalı'daki macerası başlamış olur.

İstanbul Demirspor Kulübü'nün tarihi ile özdeşleşen kendi hikâyesini bizlere aktaran ku-

lüp başkanı Seyit Bel, 1976'da elektrik işçisi olarak girdiği Devlet Demiryolları'ndan 2007 senesinde emekli olmuş. Birkaç yıl başka kulüplerde olmasının dışında yaklaşık 18 sene de İstanbul Demirspor Kulübü'nde futbol oynayan Seyit Bel, İstanbul Demirspor Kulübü'nde Başkanlık görevinin yanı sıra Küçükçekmece Amatör Spor Kulüpleri Derneği Başkan Vekili. Kulüp tarihi gibi 1958 doğumlu olan Bel, doğma büyüme Küçükçekmece'de ikamet ediyor. Devlet Demiryolları'ndaki göreviyle birlikte sendikal faaliyetlere katılan Başkan, kulüple ilgili bilgiler verirken "Sendika olmazsa bu kulüp de olmaz" diyor.



Cenk Kolçak ve İstanbul Demir Spor Kulübü Başkanı Seyit Bel. Kulüp Başkanı Bel'in odasında yaptıkları röportajdan bir kare. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

“Ne top ne malzeme, yalnızca takım var”

1999 Depremi'nden sonra Yedikule Demiryolu'nun kapatılmasıyla Halkalı'ya gelen Seyit Bel, İstanbul Demirspor'un aktif faaliyete geçmesinde önemli bir rol oynamış. Kulübün yeni yönetim listeleri oluşturulmadan önce, atama yöntemi ile değil seçimle kulüpte görev yapılması gerektiğini üstlerine önermiş. Yönetim listelerini tamamen sporun içerisinden gelen kişilerden oluş-

turmuşlar. On altı tane forma, çuval içinde üçü patlak olan beş topla birlikte kolları sıvamışlar.

Seyit Bel'in, Halkalı Garı'nın yakınında birkaç işçinin kaldığı barakalar için, “İşçileri lojmanlara alalım, barakaları da kulüp binası yapalım” fikri de amirlerince kabul edilerek hayata geçer. Artık eksik olan futbol sahasıdır. Bel, “Bir de bu



İstanbul Demir Spor Kulübü futbol takımının eski tarihli bir fotoğrafı. Tarih belirsizdir. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022, İstanbul Demir Spor Kulübü Arşivi.

arkaya, kulübün arkasına toprak saha yapalım.” der. O da kabul edilir. “Malzeme yok, top yok. Yalnızca takım var.” diyerek o günleri anlatan Bel, yine o günlerde “Kulübü kalkındırana, borçları bitirip de düze çıkana kadar yöneticiler 50 lira, icra kurulu ve sendika



İstanbul Demir Spor Kulübü binası. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

“Ne top ne malzeme, yalnızca takım var”

“İstanbul Demirspor Kulübü için ahlak, başarıdan önce gelir. Bir kamu kurumu olarak bizim en önemli prensibimiz ahlaktır. Biz burada çocukları spora teşvik etmeye, kötü alışkanlıklardan uzak tutmaya ve gelecekte başarılı sporcular yetiştirmeye çalışıyoruz. Veliler bize diyor ki, bizden çok çocuklarımızla ilgileniyorsunuz, bu yüzden size minnettarız. Ancak imkânsızlıklar belimizi büküyor.

“Çünkü çocukları antrenmana ve maçlara götürmenin güçlüğü içerisindeyiz. Saha problemimiz var. Bir yandan maddi sıkıntılarla boğuşurken, diğer yandan tesis ve ulaşım problemleriyle de başa çıkmak için çözümler üretmek zorundayız. Düşünebiliyor musunuz, çocuklar antrenman yapamadan hazırlık maçlarına gidiyorlar. Mesela hem sporcular hem de antrenörler id-

başkanları da 100'er lira katkıda bulunsun.” der. Bu dayanışma ile birlikte kulüp, üç sene içerisinde borçlarını kapatır. Kulüp, A Takım ile şampiyon olduktan sonra yıldız takımı da kurar ve o günden sonra her kategoride sporcu yetiştiren bugünkü haline gelir.

man yapacakları yerlere kendileri gidiyor, her zaman araç ayarlama şansımız olmuyor.

Başkan Seyit Bel'in yakın gelecekteki en büyük hayali, İstanbul Demirspor Kulübü binasının şu an bulunduğu yere, yıllardır çabaladığı futbol sahasını yaptırabilmek. Bir de güreş, masa tenisi ve voleybol takımlarını kurarak aktif hale getirmek.

İstanbul Demirspor Kulübü'nün binası, Halkalı Marmaray İstasyonu (eski Halkalı Garı)'nın tam karşısında bulunuyor. Ev sahibi olarak maçlarını kulüp binasına 2 km uzaklıktaki Halkalı Etap Stadi'nda oynayan İstanbul Demirspor Kulübü, genel olarak sekiz ayrı kategoride mücadele verirken her yıl 250'ye yakın sporcu bünyesinde barındırıyor. Kulüp bugün, 2022-2023 itibarıyla U-14 ve U-16 kategorilerinde iki ligde top koşturuyor. ■



İFA Spor Kulübü forması ve arkada kupalar. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

İFA Spor Kulübü

Halkalı'da kurulan ve uzun yıllardır hem karate hem de futbol alanında başarılı bir geçmişe sahip olan İFA Spor, Türkiye'de özellikle de İstanbul'da iyi bilinen bir kulüp. Adını, "bir görevi, bir işi yerine getirmek" anlamına gelen ifa sözcüğünden alan kulüp 1980'de Karate kulübü olarak kurulmuş. 1982'de ise futbol kulübü kurularak 1989'a kadar mahalli bir kulüp olarak faaliyetlerini sürdürmüştü; 1989 yılına gelindiğinde ise federal olarak resmi lig maçlarına başlamış. Yeşil - Kırmızı

renklere sahip olan kulübün Onursal Başkanı da kulübün kurulmasında öncü rol oynayan Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz.

Bölge halkının da sevdiği İFA Spor, kurulduğu günden bugüne öncelikle çevrede daha sonra da ülkede ahlaklı ve sağlıklı çocuklar yetiştirmeye gayret ediyor. Bölge halkı İFA Spor'dan, İFA ise hizmet verdiği bölge halkından oldukça memnun.

Kulübe dair detaylı bilgileri İFA Spor Kulübü Başkanı Aydın Akdeniz' sorduk. Başkan Aydın Akdeniz aynı zamanda kulübün eski futbolcusu. Akdeniz, 1989'dan 1995'e kadar İFA Spor forması giymiş. Futbola veda ettikten iki yıl sonra yönetici olmuş ve 97'den beri kulüpte yöneticilik, son üç dönemdir (2018'den beri) de kulübün başkanlığı yapıyor. Camianın bir ferdi olarak yıllarını İFA Spor'a veren başkan, "Bu işe zaman ve maddiyat ayırmaktan daha da önce gönüllülük esası gelir bizim için." diyor.

İFA Spor, 13-14-15-16-17-18 yaş ve A Takım olmak üzere her yıl yedi kategoride, spor okulundaki 11-12 yaş gruplarını da katar, sanız toplam dokuz kategoride liglere katılıyor. Şu an karate ve futbol olmak üzere toplamda 650 civarında sporcusu bulunan İFA Spor, bugüne kadar Süper Lig'e ve büyük takımlara çok sporcu yetiştirmiş. Hâlâ da kulübün yetiştirdiği ve büyük takımlarda oynayan futbolcuları bugün yeşil sahalarda izlemek mümkün.



Soldan sağa: Cenk Kolçak, İFA Spor Kulübü Başkanı Aydın Akdeniz, Adem Zeki Taşdemir. Kulüp başkanı Aydın Akdeniz ile söyleşirken. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

İFA'nın dünü ve bugünü

İFA'nın tarihini ve günümüzdeki faaliyetlerini başkan Aydın Akdeniz şöyle aktarıyor:

“Zeynebiye Cami kuruluşu ile başlayan bir süreçti. O dönemde bu mahalle varoştı. İFA, buradaki çocukları, gençleri kötü alışkanlıklardan korumak için savunma ve savaş sanatı olan Karate kulübü olarak kuruldu. Karate’de bizim Dünya Birincili-

ğimiz, Avrupa ve Balkan şampiyonluklarımız var. Karate 1999 Depremi’ne kadar aktif olarak devam etti. Milli takıma Karate sporcuları yetiştirdik. 1999 Depremi sürecinde, Zeynebiye Cami’nin altında bulunan salonumuz hasar görünce 99’dan 2015’e kadar faaliyetlerimizi durdurduk. 2015’ten sonra da belediye ile yapılan protokoller karşılığında şu anki YKB (Yahya Kemal Beyatlı Gösteri



İFA Spor Kulübü'nün fotoğraf köşesinden. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

Merkezi)’nin alt katında bulunan spor salonunda faaliyetlerimize başladık. Kısa süre içerisinde Türkiye birinciliklerimiz oldu. Milli takım oyuncumuz var ve aktif olarak şu anda 300’ün üzerinde karate sporcumuz mevcut.



İFA Spor Kulübü'nün forması ve kazandığı kupalar. Fotoğraf: Mesut Işık, 2022.

“Futbol o dönemlerde de herkes için olmazsa olmazdı ve 1982 yılında futbol kulübümüzü kurduk. 1989’a kadar mahalli liglerde oynadık ve 89 yılında federal olduk; 2. Amatör’de şampiyon olduk ve 1. Amatör’e çıktık, orada da şampiyon olduk. Süper Amatör’ün kurulduğu yıl

“Sporcunun kaliteli olması yetmiyor, ahlaklı olması da önemli”

“Öncelikle biz bir semt takımı değiliz, camiaiyız. Tescilli olarak on bin seyircimiz var. Bizim kuruluş amaçlarımızdan ilki ve en önemlisi, gençliği kötü alışkanlıklardan korumak. Şunu samimi söylüyorum ki bu tarz aktiviteler arasında yer alan ve yer almayan çocuklar arasında büyük fark var. Düşünün ki burada 7-8 yaşlarında çocuklar sporla tanışıyorlar. Spor okulunda çocuklara kazanmayı, paylaşmayı, ahlakı ve saygıyı öğretiyoruz. Ne olursa olsun, ekip halinde çalışmanın ve takım olmanın çocukların gelişi-

Süper Amatör’e çıktık. Bölgesel Amatör’de de oynadık. Sezonlara dönüp baktığımız zaman, şampiyon olmadığımız sezonlarda ligu genellikle 2. olarak bitirmiştir. Çok nadir olarak 3. veya 4. sırada tamamlamışız-

dir. Çünkü üstlendiğimiz misyon bunu gerektiriyor. Biz, İFA Spor olarak hiçbir yerden ekonomik olarak bir destek almıyoruz. Tam anlamıyla kendi yağımızda kavruluyoruz. Bugün Bölgesel Lig’de oynamanın maliyeti öyle bir şey ki ‘ben şampiyonluğa oynamayayım da ligde kalayım.’ deme şansınız yok. Çünkü statü sizi düşürüyor.”

mine katkısı çok fazla. Bizim çocuk yetiştirmekteki önceliklerimiz, çocuğun ailesine, çevresine, devletine faydalı olabilmesidir. Diğer kulüplere göre biz biraz daha tutucuyuz. Şöyle ki, sporcumuzun dışarıdaki hayatı da bizi ilgilendiriyor. Çünkü sporcumuz bizi de temsil ediyor. İFA’da biz bir aileyiz ve burada oynayan her sporcu da oynadığı süre boyunca bu ailenin bir üyesidir. Bu yüzden, sporcunun sadece kaliteli olması yetmiyor, kalitenin yanında ahlaklı olması da büyük bir önem taşıyor.”



Küçükçekmece Belediyesi E-Spor Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

E-Spor Merkezi

Halkalı Merkez Mahallesi, 1.İkitelli Caddesi üzerine konumlandırılan E-Spor Merkezi, hızla gelişen ve günden güne büyümeye devam eden elektronik sporların Küçükçekmece'de yaygınlaşması ve profesyonel koçlar, pedagoglar, diyetisyenler ile Beden Eğitimi Öğretmenleri eşliğinde uygulanması, ilçedeki gençlerin yeteneklerini ortaya koyabileceği, arkadaşlarıyla güvenli ve bilinçli zaman geçirebilecekleri bir alan oluşturulması amacıyla 12 Nisan 2021 tarihinde hizmete

sunulmuş. Bugüne kadar her ay 40 öğrenciye sertifikalı E-Spor eğitimi verilmiş ve bu eğitimler neticesinde ilçeyi temsilen bir E-spor takımı da kurulmuş. E-Spor takımı Küçükçekmece'yi temsil etmesi açısından destekleniyor; çeşitli eğitimlerle geliştirilerek turnuvalara katılıyor.

Ayrıca isteyen herkes, E-Spor merkezinde her ay düzenlenen dört farklı turnuvaya ister oyuncu ister izleyici olarak da katılabiliyor.



Küçükçekmece Belediyesi E-Spor Merkezi'nden bir kare. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

E-Spor Merkezi, 300 M2 kapalı alan ve 400 M2 açık olan olmak üzere toplam 700 M2 alana sahip olarak tasarlanmıştır. Bugün itibariyle yüksek donanımlı 20 adet oyun bilgisayarı ve ekipmanları, 1 Gigabit internet hızı ve yüksek oyuncu konforu düşünülerek tasarlanan merkez, yoğun katılımlı Online ve Lan



E-Spor oyuncuları.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

turnuvalarının rahatça yapılabilmesine imkan tanıyor. Turnuvayı izlemek isteyen seyirciler için oturma alanı ve canlı yayın odası ile yüksek kapasiteli

kullanım imkânı mevcut. Merkezde ayrıca oyuncular, aileleri ve diğer tüm konuklar için 100 araçlık otopark bulunmaktadır.

E-Spor Merkezi, Küçükçekmece'de E-spor meraklısı gençlerin branşa yönelik çeşitli eğitim almalarını sağlamakla birlikte, bilinçli oyuncular

yetiştirilip, Türkiye'nin her yerinden E-Spor oyuncusunu buluşturarak hem ulusal hem uluslararası alanda başarılarına imza atmaları için var.

Selçuklu Macera Parkı Açık Spor Tesisleri

İstanbul gibi bir megakentte yaşayanlar macera dolu anlar geçirebilir ancak hem macera hem de doğanın iç içe olduğu nadir alanlar vardır.

Bu alanlardan biri olan Selçuklu Macera Parkı, Halkalı sakinlerinin spor faaliyetlerini geçirebileceği nadir bulunan güzelliklerden.



Küçükçekmece Belediyesi Selçuklu Macera Parkı'ndan bir kare.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Küçükçekmece Belediyesi Selçuklu Macera Parkı'ndan bir kare.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Halkalı Merkez Mahallesi Atakent park içi yolu üzerinde bulunan Selçuklu Macera Parkı kaya tırmanışı, serbest düşüş, zepline ve ağaçlar arası ip parkurundan oluşan oyun gruplarından oluşuyor. En az 140 cm en fazla 120 kilo sınırında olan bütün kullanıcılar Macera Parkından faydalanabiliyor.

Selçuklu Macera Parkı hafta içi ilçede bulunan okullarda eğitim gören öğrencilere, hafta sonları ve hafta içi uygun saatlerde de Küçükçekmece halkını spora davet ediyor. ■



VII. BÖLÜM

Halkalı'da Sosyal Yaşam



*"Kır çiçeklerinden öğrendim
Ürerler dağ bayır kendiliğinden
Renkleriyle kurumlanmadan
Ayırmadan çobanı beyi
Sunarlar güzelliklerini."*

Necati Cumalı



Küçükçekmece Belediyesi Hobi Bahçesi üstten görünümü. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Hobi Bahçesi

Kim istemez bağlar bahçeler içinde bir dala uzanmayı? Kim istemez ki yeşil renkler içerisinde salına salına dolanmayı? Hele bir de uzandığın daldan avucuna dolanın tadı gün gibi taze ise...

Tüm bu güzelliklerin yaşanabileceği bir yer var: Hobi Bahçesi.

Hobi Bahçesi ile Küçükçekmece halkı, İstanbul'da çiçekler arasında, hobi bahçelerinde toprakla uğraşarak doğaya, yeşile ve toprağa olan özlemini gideriyor.

Atakent Mahallesi'nde 40 metrekarelik parsellerden oluşan 257 adet parselin yanı sıra, 20 metrekarelik yükseltilmiş platformlardan oluş-

...



Küçükçekmece Belediyesi Hobi Bahçesi'nde meyve ağaçları. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

şan ve engelli vatandaşların da kullanabildiği 11 adet parsel bulunuyor.

Halkalı sakinleri, hobi bahçelerinde kendi yetiştirdikleri sebze ve meyveleri sofralarına götürme imkânına sahip. Hem doğal hem de mevsiminde kendi elleriyle, kendi bahçelerinde ürün yetiştirme fırsatı bulan halk, yaz-

kış ekim yapılabilen parsellerde şehir hayatıyla arasına mesafe koyarak toprağın tadını çıkarıyor.

Hobi Bahçesi'nde kullanıcılara ait olan gölgelikler, malzemelerini koyabilecekleri 3 adet demir dolap, oturup dinlenebilecekleri ahşap banklar ve her parsel için 2 adet musluk bulunmaktadır.

...



Hobi Bahçesi'ndeki çeşmelerden biri. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Toplam alanı 10 bin metrekare olan meyve bahçesinde ise böğürtlen, üzüm, kayısı, elma, erik, armut ve kiraz gibi onlarca meyve ağacı yer alıyor.



Hobi Bahçesi'nde mahsullerini toplayan bir kadın. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



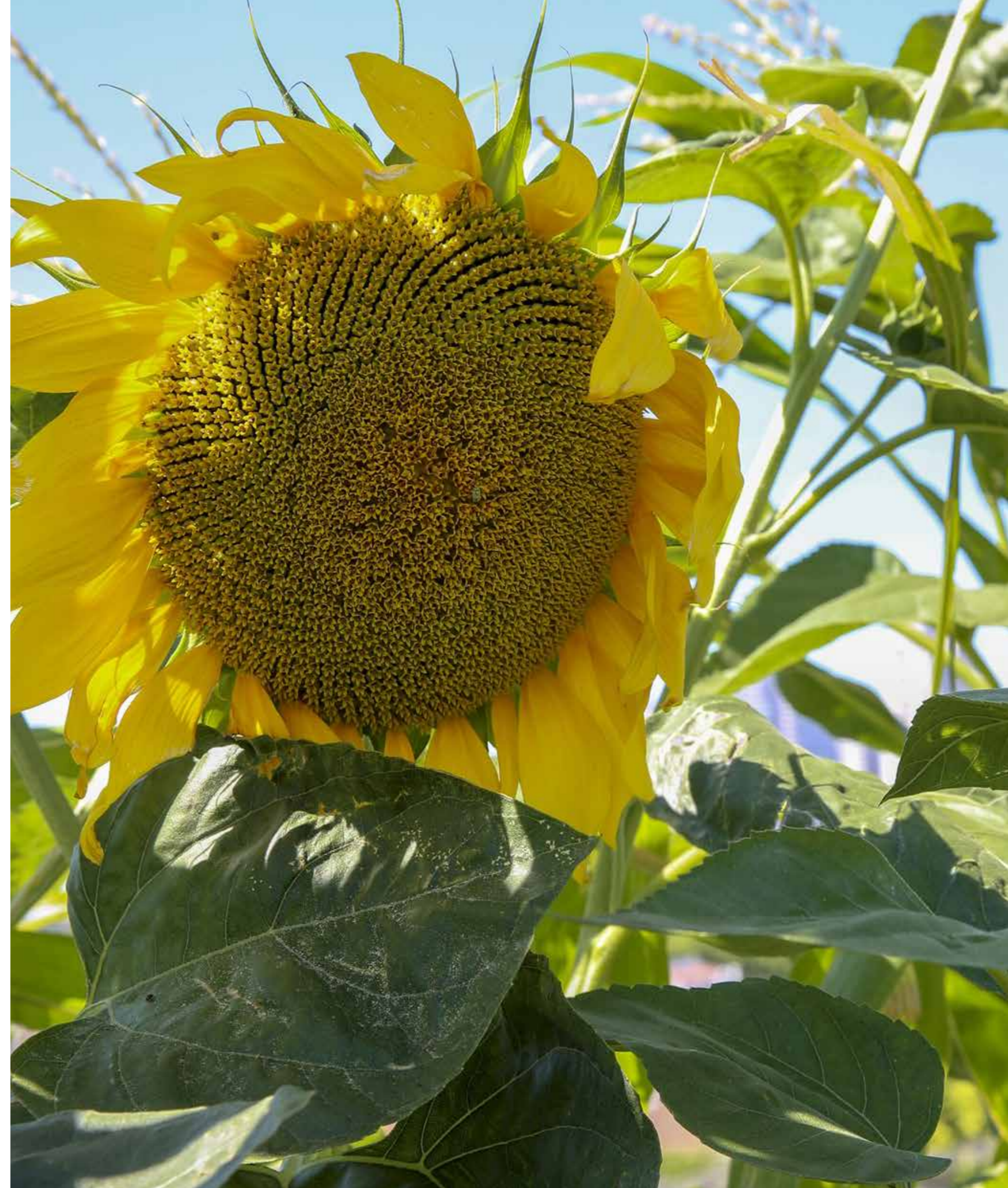
Hobi Bahçesi'nde yetişen böğürtlenler. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Sadece anaokulu, ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin gezileri için açılan bu bahçeden toplanan meyveler İyilik Merkezi, Kadın Konukevi ve çocuk yetiştirme yurtlarına verilerek değerlendiriliyor.

Hobi Bahçesi için başvurular her yıl Küçükçekmece Belediyesi'nin internet sitesi üzerinden yapılarak bahçe sahipleri kura sonucu belirleniyor. ■



Hobi Bahçesi'nde yetişen domatesler. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi





Atakent Pazar Yeri'nin üstten görünümü. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Halkalı'nın Çoksesli Tezgâhları: Pazar Yerleri



*"Gittim tezgâhlarına dokunayım
Bir şehrin kimliği pazar yerleri
değilse başka nedir"*

Emrullah Alp



Atakent Pazar Yeri'nde bir meyve tezgâhi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Haftanın belirli günleri kurulan semt pazarları, sunduğu renk cümbüşü ve yaydığı tazeliikle yanından yöresinden geçen herkes için her zaman cezbedici olmuştur. Pazarda alışveriş yapanların ev içlerini, mutfaklarını görür gibi olmaktan mıdır bilinmez, semt pazarları kalabalığın insana huzur verdiği nadir yerlerdendir.



Halkalı Kapalı Pazar Yeri. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Halkalı Kapalı Pazar Yerinde pazarcılar Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Pazartesi günleri Bezirganbahçe, İnönü, İstasyon, Kanarya, Söğütlüçeşme; Salı günleri Atatürk Mahallesi, İkitelli, Yeşilova, Çarşamba günleri; Halkalı Merkez, Tevfikbey, Yarımburgaz; Perşembe günleri Atatürk, Fevzi Çakmak, Gültepe, Halkalı Merkez, İkitelli, Kanarya; Cuma günleri Fatih, Mehmet Akif; Cumartesi günleri Halkalı Merkez, İnönü; pazar günleri Atakent, Yenimahalle, Atatürk mahallelerindeki pazarlar Küçükçekmece halkı için sabahın ilk saatlerinde kurulmaya başlar.

Halkalı'da ikisi kapalı, beşi açık olmak üzere toplam yedi pazar kuruluyor. İstasyon Ma-

hallesi'ne kurulan pazar, her pazartesi günü Medine Camii Önü'ne kuruluyor. Çarşamba günleri Yarımburgaz Mahallesi'ne kurulan pazar Filiz Sokak'ta; Halkalı Merkez Mahallesi'ne kurulan pazar ise Eski Bağlar Caddesi'nde mahalleliyi ağırlıyor. Yine Halkalı Merkez Mahallesi'ne kurulan başka bir pazar da Çamlık Altı Mevkii'ne perşembe günleri kuruluyor. Cumartesi günü ise Halkalı Kapalı Pazarı mahalle sakinlerini beklerken, pazar günleri kurulan pazarlar arasında 2022 yılında açılan ve 42. Sokak'ta yer alan Atakent Pazar Yeri ve Aranepark Otopark Alanı'na kurulan Atakent Organik Pazarı bulunuyor. ■



Atakent Pazar Yeri'nde meyve satan bir pazarcı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Halkalı Bilgi Evi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Halkalı'nın Aydınlik Yarınları:

Halkalı Bilgi Evi ve Yarımburgaz Bilgi Evi

Halkalı semtinde geleceğimizi aydınlatan iki önemli evden haberiniz var mıydı?

Halkalı Merkez Mahallesi'ndeki Günışığı Parkı'nın içerisinde yer alan Halkalı Bilgi Evi,

parkın ismiyle müsemma etrafına ve gelecek yarınlara ışık saçarken, Yarımburgaz Mahallesi'nde, Filiz Sokak, 28 numarada bulunan Yarımburgaz Bilgi Evi de eğlenceli bilginin adreslerinden biri.

7-13 yaş arası öğrencilere ve velilerine yönelik hizmet veren Bilgi Evleri, hedeflerini şöyle açıklıyor: "Cumhuriyet değerlerine ve Atatürk ilkelerine bağlı, milli değerleri özümseyen ve dünya vatandaşlığı bilinci gelişmiş, bilimsel düşünen ve

çözüm üretme bilinci yüksek, araştırmayı ve yaşam boyu öğrenmeyi ilke edinen, üretken, yaratıcı ve girişimcilik becerileri gelişmiş, teknoloji çağının gerekliliklerine ve yeterliliklerine sahip bireyler yetiştirmektedir."



Yarımburgaz Bilgi Evi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Hem Halkalı hem de Yarımburgaz olsun fark etmez, bilgi evlerine gelen çocuklar, Etkinlik Temelli ve Bilgi Temelli Eğitimler'in yanında, Bilim ve Teknoloji Temelli Eğitimler, Yabancı Dil Temelli Eğitim, Disiplinler arası Eğitim (Stam Proje Eğitimi) ve Kültür ve Sanat Temelli Eğitim olarak araştırma



Halkalı Bilgi Evi'ndeki bir eğitim sınıfı, öğretmen ve öğrenciler.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

ve yaratıcılık yönünü geliştirebiliyor, okul hazırlık süreçlerine tamamlayıcı destek sağlayabiliyor. Bilgi Evi'nde ayrıca hem öğrencilerin hem de velilerin bilgi ve ufuklarının gelişmesi ve farklı yerler görevbilmesi için Bilimsel ve Kültürel Geziler de düzenleniyor.



Halkalı Bilgi Evi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Halkalı Bilgi Evi çocuk korusu. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Halk Oyunları, Resim, İğne Oyası, Tiyatro, Koro vb. farklı sanat branşlarında eğitimler alan öğrenciler, daha sonra belediyeye ait Kültür Merkezlerinde sahne olarak, sergilerde bulunarak sosyal ve kişisel başarılarını geliştirmeye teşvik ediliyor. Yalnızca öğrenciler değil, veliler için ise veli



Halkalı Bilgi Evi'nde satranç oynayan çocuklar.
Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

kurslarında İğne Oyası, Çakıl taşları, Oyuncak yapımı, Okuma Yazma Kursları veriliyor.

Güneşli Parkı'nda bir bankta otururken ya da Yarımburgaz sokaklarında yürüyüşe çıktığı-

nız zaman yarınlarımızı aydınlatan öğrencilerin ışığını her an hissedebilirsiniz. ■



Küçükçekmece Belediyesi Gençlik Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Gençlik Merkezi

Halkalı Merkez Mahallesi'nde yeni yapılan Gençlik Merkezi, Küçükçekmece gençleri için birbirinden renkli etkinlikler için tasarlanmıştır.

Osman Gazi Caddesi, Zafer Cömert Sokak'ta bulunan Gençlik Merkezi bodrum kat, zemin,

2 normal kat ve teras kattan oluşuyor. Bodrum katlarda spor salonları, duşlar ve soyunma odaları bulunmaktadır. Zemin kat ise yönetim, eğitim ve danışma alanı olarak tasarlanmıştır. Zemin katta atölye sınıfları, eğitim ve mesleki eğitim kursları için hazırlanan bölümler bulun-

yor. Diğer katlar da çok amaçlı etüt merkezleri, bireysel kariyer planlama ofisleri için hazırlanmıştır. Çok amaçlı etüt merkezinde bireysel çalışma alanları ve 1 adet sahne yer alıyor. Yapıda ayrıca



Küçükçekmece Belediyesi Gençlik Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

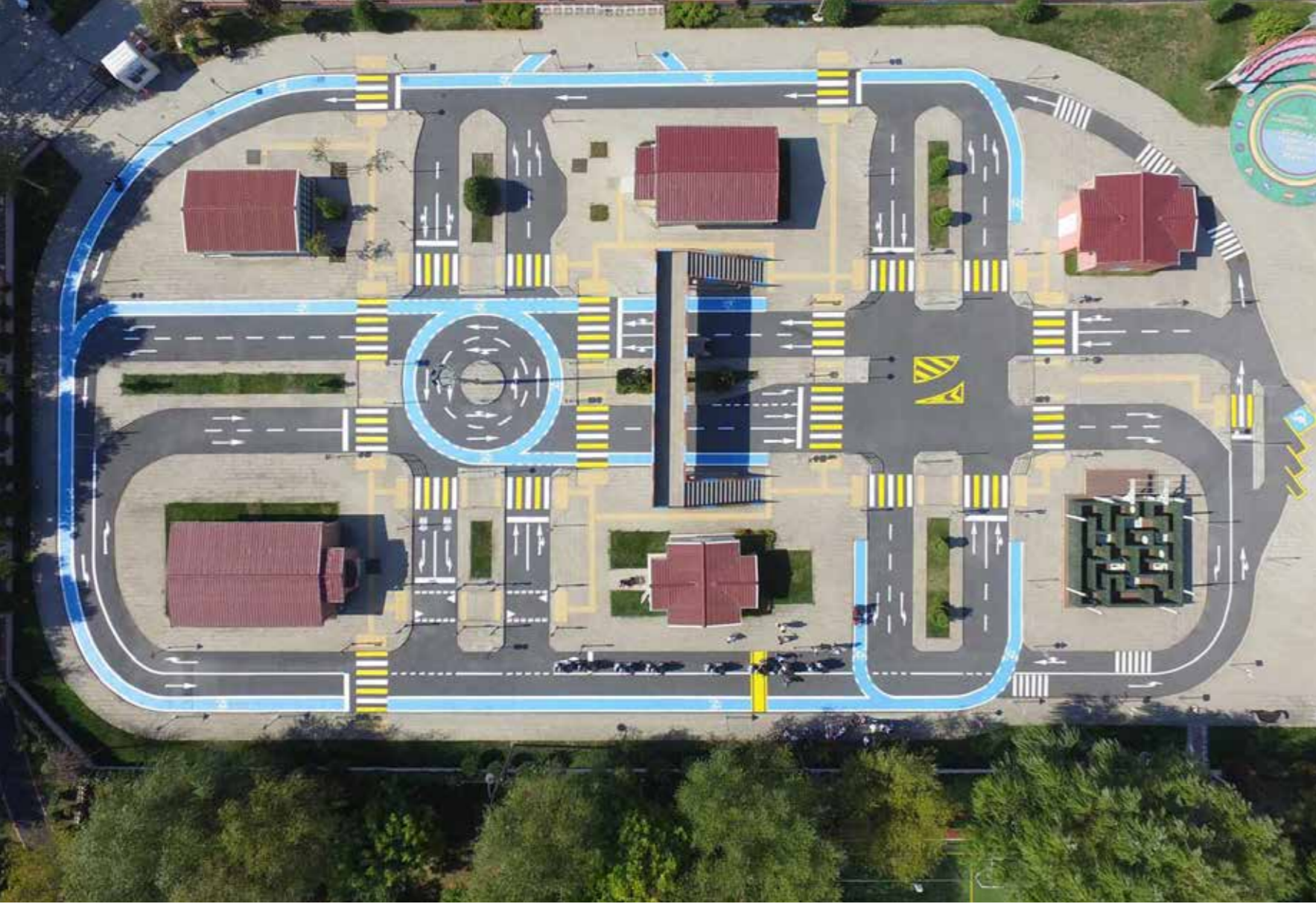
sosyal aktivite alanları, kütüphane, söyleşiler ve sahneli gösteri alanları için de gerekli çalışmalar yapılmıştır. Gençlik Merkezi yapılırken, engelli bireylerin kullanım rahatlığı da unutulmamıştır. ■



Küçükçekmece Belediyesi Gençlik Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Dünyaya Karşı Sorumluluk: Çocuk Trafik Eğitim Parkı

Bir park düşünün ki dünyadaki tüm canlılara yönelik sorumluluk üstlenmiş olsun. Evet, yanlış değil. Atakent'te yer alan Çocuk Trafik Eğitim Parkı, çocukların, trafik kurallarını kendilerine özel parkurlarda deneyimleyerek erken yaşta öğrenebilmesini sağlıyor.



Küçükçekmece Belediyesi Çocuk Trafik Eğitim Parkı üstten görünümü. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

İçerisinde engelli parkuru da bulundurması yönüyle İstanbul ilçe belediyeleri arasında ilk olma özelliği taşıyan Çocuk Trafik Eğitim Parkı, her eğitim öğretim yılında binlerce öğrenciye hizmet veriyor.



Çocuk Trafik Eğitim Parkı'nda eğitim alan çocuklar. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Öğrencilerin trafik kurallarını uygulamalı öğrendiği, aynı zamanda eğitimin eğlenceye dönüş-

tüğü park, 5-12 yaş grubu binlerce öğrenciye kapılarını aralıyor.

Görme engelliden işitme engelliye, bedensel engelliye kadar her engelli grubu düşünülerek hayata geçiril-

miş trafik eğitim parkında, engelliler için özel parkurlar da yer alıyor. İçerisinde anaokulu, engelli sınıfı, eğitim sınıfı, ilk yardım dersleri için hastane, trafik



Çocuk Trafik Eğitim Parkı sürüş ve trafik eğitim alanı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Çocuk Trafik Eğitim Parkı'nda araç süren çocuklar. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

marketi, labirent parkuru ve eğitim araçları bulunuyor. Parkta uygulamalı trafik kurallarını öğrenmekle kalmayan öğrenciler, eğlenceli vakit geçirerek hem eğleniyor hem öğreniyor. Halkalı Atakent'teki eğitim veren Çocuk Trafik Parkı'nda öğrenciler, alanında uzman trafik eğitim sertifikası olan öğretmenlerden ders alıyor. 40 dakika boyunca teorik eğitim alan öğrenciler, ardından 1 saat süren uygulamalı eğitimlerle üst geçit, yaya geçidi, labirent, araç kullanımı ve trafik ışıkları eğitimlerinden geçiyor.

Trafik eğitim parkına öğrenci toplulukları ve bireysel olarak başvurular kabul ediliyor. İstanbul

genelinden trafik eğitim parkına misafir olmak isteyen okullar hafta içi, bireysel başvuruda bulunmak isteyen kişiler ise hafta sonu Trafik eğitim parkında ağırlanıyor

Öğrenciler trafik kurallarını kendileri için oluşturulan özel parkurlarda tecrübe ederek erken yaşta öğrenme fırsatı buluyor. Ayrıca Trafik parkının yanında bulunan, parktaki amfi tiyatro, koşu parkuru, çok amaçlı spor sahası, yürüyüş alanları, çocuk oyun alanları ve fitness gibi eğitim alanları, öğrencilerin spor yaparak sağlıklı yaşamasına da katkı sağlıyor. ■



Çocuk Trafik Eğitim Parkı sürüş ve trafik eğitim alanı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



İstasyon Mahallesi Semt Konağı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

İstasyon Mahallesi Semt Konağı

İstasyon Mahallesi 1437. Sokak'ta yer alan İstasyon Mahallesi Semt Konağı, mahallelinin sosyal, bilişsel ve kültürel gelişimine destek olmak amacıyla varlığını sürdüren önemli noktalardan biri.

Yıl içinde açılan ve alanında uzman eğitimler tarafından verilen kurslardan hem çocuklar hem de yetişkinler ücretsiz olarak faydalanabilirken, eğitimleri sonunda da kurumdan ser-



İstasyon Mahallesi Semt Konağı çalışma alanı. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

tifika alabilmektedirler. Ayrıca kütüphanesiyle ödünç kitap verip alma hizmeti de sunan semt konağı, hafta içi saat 09:00-18:00 arasında, hafta sonu ise cumartesi günleri 09:00-18:00 saatleri arasında tüm ziyaretçilerini ağırlayabiliyor.

İstasyon Mahallesi Semt Konağı; bilgisayar Laboratuvarı, 3 adet derslik, mutfak atölyesi, seminer salonu ve kütüphaneden oluşuyor. ■

Aile Danışma ve Eğitim Merkezi

Bildiğimiz üzere toplumsal sistemin temel yapı taşı bireyler, bireylerden oluşan en temel birimi ise ailedir. Kişilerin beden ve ruh sağlığı için gerekli sevgi, şefkat, yakın ilgi ve bakım bulabilecekleri en doğal ortam olan aile, toplumsal hayat açısından önemli işlevler yerine getirmektedir. Kişilerin sağlıklı bireyler olmaları, yaşadıkları ailenin işlevlerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesi ile mümkündür. Aile sağlığı ise her bir bireyin sağlığından hastalığına doğru uzanan bir dağılımda aile işlevlerinin nasıl iyi olabileceği ile ilgilidir.

Bilinçli birey, sağlıklı aile ve güçlü toplum üçlüsünü geliştirmek adına Küçükçekmece Belediyesi,

aile danışmanlık hizmetini bir çatı altında toplayarak yaklaşık 600 m2 alana sahip mekânı Aile Danışmanlık Merkezi olarak düzenlemiştir. Halkalı Merkez Mahallesi, Güneş Park Evleri içinde yer alan hizmet binasında, alanında uzman psikologlar tarafından her yaş grubuna hitap eden (çocuk, ergen, yetişkin) psikolojik danışmanlık hizmeti veriliyor. Tüm psikologlar mesleki gelişim, şiddetle mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi önemli konulardaki eğitimlerini tamamlamış uzman kişilerden oluşuyor. Aile Danışmanlık Merkezi'nde ayrıca 1 yönetici odası, 10 psikolog odası, 2 oyun terapi odası, danışma alanı, mutfak, açık ve kapalı bekleme alanları yer alıyor. ■



Aile Danışma ve Eğitim Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Bağımlılıkla Mücadele Danışmanlık ve Rehabilitasyon MerkeziFotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Bağımlılıkla Mücadele Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezi

İstasyon Mahallesi'nde hizmet veren Bağımlılıkla Mücadele Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezi (BAYAMER); 15 yaş ve üzeri bireyler için sigara, alkol, uyuşturucu madde, kumar ve teknoloji bağımlılığı gibi bağımlılıklarla mücadele temelinde önleyici, tedavi ve rehabilite edici çalışmalar yapıyor.

Merkezde, bireylerin bağımlılık alanında eğitim almış uzman psikologlar tarafından bağımlılık ve ruhsal değerlendirilmesi yapılarak kişiye uygun tedavi yöntemi belirleniyor. Yüksek alkol kullanımı veya alkol-madde bağımlılığı, sigara bağımlılığı, internet bağımlılık riskinin tespiti

veya internet bağımlılığı danışmanlığı hizmeti de merkezin faaliyetleri arasında.

Bağımlılıkla Mücadele Danışmanlık ve Rehabilitasyon Merkezi, ilgili kamu kurum ve kuruluşlar ile iş birliği içerisinde kişinin yaşamını düzenlemesine destek olurken, bu desteğini bağımlı birey ve yakınlarına danışmanlık hizmeti vererek ve gerekli durumlarda grup çalışmaları düzenleyerek sürdürüyor.

Ayrıca merkez, önleme çalışmaları kapsamında; ortaokul ve liselerde öğrenci ve velilere eğitimler vererek bağımlılık ile ilgili farkındalık da oluşturuyor. ■



Küçükçekmece Belediyesi İyilik Merkezi Aşevi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

İyilik Merkezi'nden Tüten Aş

Küçükçekmece Belediyesi İyilik Merkezi bünyesinde yer alan Aşevi, yılın 365 günü ihtiyaç sahibi yurttaşların sofrasına sıcak yemek götürüyor. Aşevi bugün, günlük 4 bin porsiyonluk yemek çıkarabilmek kapasitesiyle 330 aileye ulaşarak her gün umut olmayı sürdürüyor.

Kent adaleti ve kentte eşitlik anlayışının hakim

olduğu ilçede, Aşevi ile evde kendi yemeğini pişiremeyen yaşlı, engelli, bakıma muhtaç ve ihtiyaç sahibi aileler de öğle ve akşam yemeği olmak üzere günde iki öğün sıcak yemeklerine kavuşabiliyor.

İstasyon Caddesi'nde yürürken sıcak aş kokusu duyarsanız, İyilik Merkezi'nin iyilik pişirdiğini oracıkta anlayabilirsiniz. ■



İyilik Merkezi Aşevi'nde yemekler doldurulurken. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Küçükçekmece Belediyesi Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Küçükçekmece Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi

Küçükçekmece Belediyesi Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi (KÜGİM), 250 m²'lik açık ofis; 20 bilgisayardan oluşan 80 m²'lik MAC laboratuvarı, 20 bilgisayardan oluşan 80 m²'lik PC laboratuvarı olmak üzere toplam 160 m²'lik bilgisayar laboratuvarı, 70 m²'lik teorik sınıfının bulunduğu eğitim alanı ve toplantı salonları, dinlenme alanları, kütüphane, mutfak ve kafeteryanın bulunduğu 320 m²'lik sosyal alanı ile Yahya Kemal Beyatlı Gösteri Merkezi bünyesinde hizmet veriyor.

Girişimci adaylarının yenilikçi ve yaratıcı eğitimlerle desteklendiği KÜGİM'de ücretsiz açık ofis imkânı ile işletmelerin en kırılgan oldukları ilk yıllarını sağlıklı bir şekilde aşmalarının ve büyümele-

rinin sağlanması amacıyla girişimcilerin 6 ay ila 1 yıl süresince ofis masrafları karşılanıyor. Merkezin Açık Ofisi, fiziksel ve teknolojik donanım anlamında çağımızın gerektirdiği ilerleme ve önceliklere ayak uydurarak, girişimcilere her türlü mekânsal ve donanımsal imkânı sağlayabiliyor. Açık Ofis'te girişimcilerimizin şahsen kullanabilecekleri ofis ekipmanı, bilgisayar, yazıcı, telefon ve internet kullanımı hizmeti ücretsiz olarak yer almakta.

KÜGİM'de; Girişimcilerin ilk yıllarında kırılganlıklarını en az seviyeye indiren kuluçka (açık ofis) hizmetlerinin yanı sıra, yenilikçi başlıklarda iş piyasası, üniversiteler ve girişimcilik ekosistemini ilgilendiren başlıklarda eğitim faaliyetlerine de ara verilmeden devam ediliyor. ■

Geri Dönüşüm ve Katı Atık Merkezi

Geri Dönüşüm ve Katı Atık Merkezi, 2021 yılında hizmete açılan merkez, Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında, geri kazanılabilir atıkların diğer atıklarla karıştırılmadan, kaynağında, ayrı toplanmasının sağlanması ve geri dönüşüme gönderilmek üzere bırakılması amacıyla oluşturulmuş.

Atakent Mahallesi'nde 1.500 m² alan üzerine kurulan Atık Getirme Merkezi'ne, evlerden çıkabilecek

organik çöplerden başka; ambalaj atıkları (kâğıt, plastik, cam, metal), ahşap atıklar, atık lastikler, elektronik atıklar, piller, tekstil atıkları, bitkisel atıklar gibi 13 farklı tür atık kabul ediliyor.

Yapılan bu tesiste, doğa ve insan sağlığına zararlı olan floresan lamba, kullanım ömrü geçmiş ilaçlar ve evlerde oluşabilecek tehlikeli atıkların da kabul edildiği Tehlikeli Atık Depolama bölümü de bulunuyor. Küçükçekmece halkının Atık Getirme Merkezi'ne ilgisini artırmak amacıyla, yıl içinde ilçenin farklı noktalarına Mobil Atık Getirme Merkezi konulmuş.



Geri Dönüşüm ve Katı Atık Merkezi Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Böylece Birinci Sınıf Atık Getirme Merkezi'ne ulaşım imkânı bulamayan Küçükçekmeceliler, kendilerine en yakın Mobil Atık Getirme Merkezi'ne giderek atıklarını atabiliyorlar. ■



Geri Dönüşüm ve Katı Atık Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi

Kurum hayvan dostlarımız için amacını şöyle açıklıyor: Amacımız öncelikle koruyucu hekimlik, misyonumuz bölgedeki hastalık taşıyıcı sinek, yürüyen haşere gibi zararlılara karşı ilaçlama yaparak, ayrıca hayvanlardan insanlara bulaşabilecek zoonozlara karşı hayvanlarımızı aşılayarak ve tedavi ederek insan sağlığını korumaktır.

Bunun dışında Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi, sahiplendirme faaliyetlerini yürüterek minik dostlarımıza yeni yuvalar edindirmek, doğada yaşayan hayvanlarımızın gelişen şehir yaşantısında mağdur olmamaları için beslenme ve sulama odakları ile yaşantılarına destek olmaya da çalışıyor.



Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi'nde köpekler. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi



Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi. Fotoğraf: Küçükçekmece Belediyesi Arşivi

Modern ve ileri teknolojik yöntemler ile tedaviye yönelik hizmet veren Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi, Atakent Mahallesi, 4. Cadde'de bulunuyor. Hayvan hastalıklarının tedavisi için oluşturulan merkez, tüm Küçükçekmece halkının rahatlıkla ulaşabileceği bir alana konumlanmış.

2020 yılında faaliyete geçen yeni merkez, 8 dönümlük arazi üzerine kurulu. Alanın 2 dönümü kapalı mekân, 6 dönümü açık mekân olmak üzere dizayn edilmiş. Merkezde idari bina, hayvan hastanesi ve kedi bakım bölümü, köpek

bakım ve yaşam alanı, engelli kedi yaşam alanı, kanatlı hayvan yaşam alanı ve depo gibi önemli donatılar yer almakta.

Merkez aynı zamanda Veteriner İşleri Müdürlüğü olarak da hizmet veriyor. Rehabilitasyon merkezinde 1 veteriner işleri müdürü, 1 veteriner işleri şefi, 1 ilaçlama birim sorumlusu veteriner hekim, 4 klinisyen veteriner hekim ile birlikte idari personel ve yardımcı personelin de içinde bulunduğu 36 kişilik ekip hem insanlara hem de sokaktaki dostlarımız için hizmet sunuyor. ■

Yararlanılan Kaynaklar

I. Bölüm:

Halkalı'nın Tarihi ve Kültür Varlıkları

Osmanlı Dönemi Belgelerinde Halkalı

"Bir Kentin Belleği, Osmanlı Dönemi Belgelerinde Küçükçekmece", Yay. Haz. Mehmet M. Polat, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022???.

Taş Köprü

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022.

Papaz Köprüsü

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022.
https://tr.wikipedia.org/wiki/Papaz_K%C3%B6pr%C3%BCs%C3%BC

Su Kanalı

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022.

Sarıç

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022

Saray Çeşmesi

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022.

Kilise

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022.

Halkalı Loko Bakım Atölyesi – Dizel Deposu

"Küçükçekmece Kültür Varlıkları Envanteri", Yay. Haz. Dürdane Kaya, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2022.

II. Bölüm:

Dünden Bugüne İz Bırakanlar

Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi

"120 Yıllık Eğitim Çınarı Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi", Yay. Haz. Hasan Soydan, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara: 2011.

"Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021.
https://tr.wikipedia.org/wiki/İstanbul_Halkalı_Yüksek_Ziraat_Okulu

<https://www.izu.edu.tr/izu-hakkinda/tarihce/halkali-ziraat-ve-baytar-mektebi>

"Mithat Cemal Kuntay'ın Gözüyle Mehmet Akif", Doç. Dr. Kemal Timur, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Nisan 2014 Yılı – 6, S.11.

Halkalı Sathında Bir Şair: Mehmet Âkif Ersoy

"120 Yıllık Eğitim Çınarı Halkalı Ziraat Mekteb-i Âlisi", Yay. Haz. Hasan Soydan, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara: 2011.

"Bir Edebiyat Durağı Küçükçekmece", Gülsüm Cengiz, Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul: 2021.

<http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ersoy-mehmet-akif>

<https://mehmetakifarastirmalari.com>

https://tr.wikipedia.org/wiki/İstanbul_Halkalı_Yüksek_Ziraat_Okulu

<https://www.izu.edu.tr/izu-hakkinda/tarihce/halkali-ziraat-ve-baytar-mektebi>,

"Mithat Cemal Kuntay'ın Gözüyle Mehmet Akif", Doç. Dr. Kemal Timur, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Nisan 2014 Yılı – 6, S.11.

Halkalı Garı ya da Kilometre +24

"Kilometre +24, Bir Gün Boyu Küçükçekmece", Küçükçekmece Belediyesi Kültür Yayınları, İstanbul:2021.

https://tr.wikipedia.org/wiki/Halkal%C4%B1_Aktarma_Merkezi

